Primorske NOVICE

KOPER – NOVA GORICA, 6. AVGUSTA 1966

ŠT. 32 — LETO IV. — IZVOD 50 N. PAR — 50 STARIH DIN

GLASILO SOCIALISTICNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI

LE NA VIDEZ NEREŠLJIV PROBLEM KRAŠKEGA OBMOČJA

Kdo naj gospodari z gozdovi

Soško gozdno gospodarstvo Tolmin ter Zavod za pogozdovanje in melioracijo Krasa v Sežani se ne moreta sporazumeti, kdo izmed njiju naj gospodari z gozdovi na območju novogoriške občine, ki jih odlok o določitvi gozdno gospodarskih območij v Sloveniji uvršča v kraško območje.

Zadevo je treba nekoliko širše obrazložiti. Novi zakon o gozdovih na novo ureja gospodarjenje z gozdovi in gozdnimi zemljišči. To velja zlasti za zasebne gozdove, ki jih prej omenjeni zakon prepušča v gospodarjenje gozdno gospodarskim organizacijam. Z gozdovi v družbeni lasti so namreč le-te gospodarile že prej. Zakon vsebuje tudi določilo, da se gozdovi dele na gozdno gospodarska območja in da na enem takem območju gospodari le ena gozdno gospodarska organizacija. Zakonu je sledil odlok, ki je razdelil slovenske gozdove na posamezna gozdno gospodarska območja, še posebej pa je razmejil kraško območje. To so gozdna zemljišča in gozdovi na kraških tleh, v katere je treba na splošno več vlagati, kakor pa je mogoče iz njih dobiti. Prej navedeni odlok deli novogoriško občino na dva dela: na tolminsko gozdno gospodarsko območje in na kraško območje. Meja med obema poteka pa robu Trnovske planote, tako da seka katastrske občine Osek, Vitovlje in Trnovo ter gre skozi naselje Voglarji do Podgozda in od tod dalje po meji katastrskih občin Lokve, Lazna ter delu katastrske občine Kal, ki jih uvršča v tolminsko gozdno gospodarsko območje, vse ostalo pa v kraško območje. Glede na določila zakona o gozdovih je občinska skupščina dolžna dodeliti gozdove in gozdna zemljišča znotraj tolminskega gozdno gospodarskega območja Soškemu gozdnemu gospodarstvu, gozdove in gozdna zemljišča na kraškem območju pa so že po samem zakonu dodeljeni v gospodarjenje Zavodu za pogozdovanje in melioracijo Krasa v Sežani.

Toda doslej je z večino gozdov v novogoriški občini, torej tudi s tistimi, ki spadajo po novem v kraško območje, gospodarilo Soško gozdno gospodarstvo. Izjema so bili le gozdovi na levem bregu Vipave, s katerimi je tudi prej gospodaril Zavod za pogozdovanje in melioracijo Krasa. Soško gozdno gospodarstvo ima na območju novogoriške občine razen gozdnega obrata Trnovo, ki se ukvarja z gozdovi na Trnovski planoti, še gozdni obrat Gorica. Ta pa ima pretežno gozdove kraškega območja v skupni površini 13,882 ha. Delavski svet Zavoda za pogozdovanje in melioracijo Krasa pa je po izidu odloka o določitvi gozdno gospodarskih območij sklenil, da se zavod s svojim poslovanjem razširi tudi na to kraško območje, ker bi s tem znatno izboljšal svoj položaj. Od prej navedenih površin bi mu pripadlo 12.740 ha. V tem primeru bi seveda goriški obrat tolminskega Soškega gozdnega gospodarstva moral zapreti vrata, saj bi se mu promet po podatkih za lansko leto zmanjšal za več kot sto enajst milijonov starih dinarjev.

Bistvo spora je torej v dohodkih, ki jih vendarle prinaša ta del gozdov na kraškem svetu. Dosedanjim gospodarjem ni do tega, da bi jih odstopili, novi pa vidijo v tem možnost za izboljšanje svojega položaja.

Vse te razprave sploh ne bi bilo, če bi odlok o določitvi gozdno gospodarskih območij ravno za kraško območje ne predvideval izjeme od načela, da naj na enem gozdno gospodarskem območju gospodari samo ena gospodarska organizacija, kajti celotno kraško območje bi prevzel zavod za pogozdovanje in melioracijo Krasa. Vendar odlok izrecno navaja za naš primer, da se z medsebojnim sporazumom določijo meje med gozdnimi gospodarstvom Tolmin in kraškim območjem. Toda do sporazuma ni prišlo niti v razgovorih neposredno med prizadetimi stranema, niti na posebnem sestanku, ki ga je sklical republiški sekretariat za gospodarstvo pred kratkim v Sežani in povabil nanj razen prizadetih delovnih organizacij še predstavnike občin. Pač pa so sklenili, naj zadevo dokončno reši republiški sekretariat za gospodarstvo, potem ko mu bodo posre-

(Nadaljevanje na 3. strani)

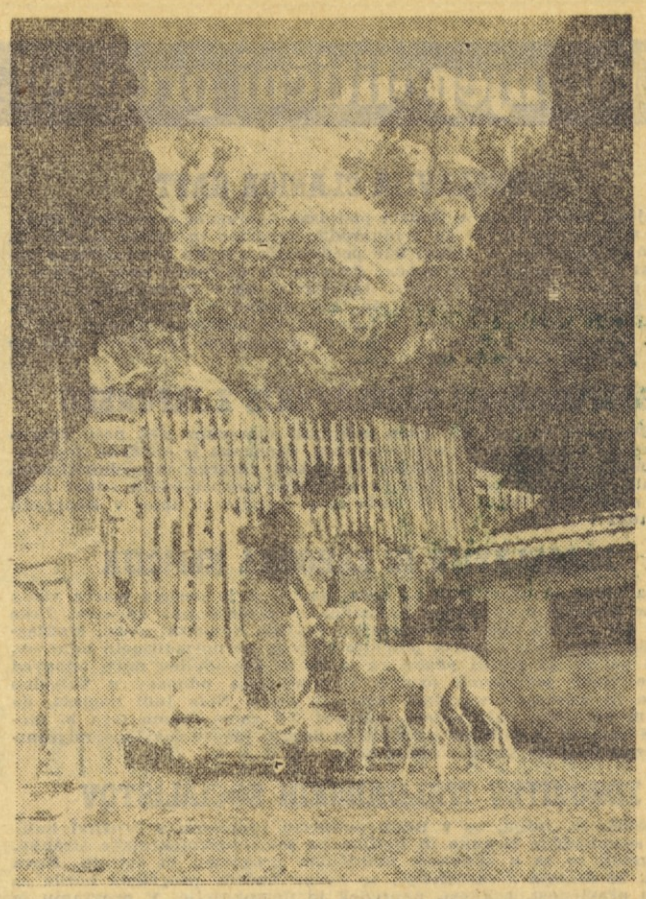

Čeprav vreme letos turistični dejavnosti ni preveč naklonjeno — posebno še ne pod planinskimi vršaci Julijcev — je vendar tudi tod zdaj več turistov kot druga leta. Kljub prvotnim črnogledim napovedim je posebno razveseljivo dejstvo, da je med temi turisti tudi precej domačih gostov iz vseh strani Jugoslavije

NOVI POGLEDI NA GOSTINSKO TURISTIČNO DEJAVNOST NA TOLMINSKEM

Poslovna integracija gostincev

Dolgoletna samostojnost in osamljenost gostinskih podjetij je pokazala, da je treba turistično tržišče osvajati z močnejšimi orožji

Nedavno posvetovanje vodilnih gostinskih delavcev iz štirih gostinskih podjetij v tolminski občini je pokazalo, da so v Gornjem Posočju trdno odločeni v prihodnjem letu skupno nastopati na domačem in tujem turističnem tržišču. Poudarili so, da je pri tem velikega pomena skupna akcija in gentlemansko, akcijsko sodelovanje med gostinskimi podjetji, če si hočejo ustvariti trdnejšo gospodarsko osnovo in obenem podaljšati turistično sezono.

Kot so ugotovili na večurnem posvetovanju, ki sta mu prisostvovala tudi predsednik Goriške turistične zveze ing. Viktor Klanjšček in politični sekretar občinskega komiteja Zveze komunistov v Tolminu Tone Ladava, je treba za prihodnjo sezono najti vse možnosti, da se gorski turizem poveže z obmorskim. Po tem načrtu naj bi turistične agencije, ki sklepajo pogodbe s tujimi partnerji, zagotovile tujim turistom polovico poletnih počitnic pri morju in polovico v gorah.

Predstavniki gostinskih podjetij so za prihodnje leto zagotovili v glavni turistični sezoni, ki traja od začetka maja pa do sredine septembra, prav takšne cene, kot so bile letos.

Novost med zaključki posvetovanja je tudi podpora turističnim prireditvam v Gornjem Posočju. Letos teh prireditev ni bilo, čeprav so bili v lanskem letu z njimi na Bovškem zelo zadovoljni. Za letos so bile odpovedane zaradi velikih apetitov po denarju, ki jih kažejo razni »folklorni« ansambli. Predstavniki podjetij so podprli misel, da z denarjem pomagajo pri formiranju takšnih ansamblov v občini, ki bodo zmogli dostojno posredovati npr. folklorne plese, tem ansamblom pa zagotoviti v sezoni določeno število nastopov.

Na posvetovanju so bili tudi proti povišanju turistične takse. Predlagali so, da svet za družbeni plan in finance prouči možnost, da ostane turistična taksa pred sezono še vedno 50 starih dinarjev, v sezoni pa da se poveča na 150 starih dinarjev.

Med številnimi zamislimi, ki jih bodo uresničevali v prihodnji sezoni, je tudi predlog, da se ribištvo in lovstvo, ki postajata v Gornjem Posočju prav v zadnjih letih izredno pomembna, prihodnje leto še bolj vključita v turizem. To bi dosegla prav gotovo z večjo propagando pred in po glavni sezoni.

Govoreč o turistični propagandi v prihodnjem letu so ugotovili, da bodo štiri podjetja v občini že imela lastni prospekt. Bovški bo ponatisnjen, kobariški bo v kratkem izšel, pripravljata pa ga še Most na Soči in Tolmin. Ugoden odziv pričakujejo tudi na prospekt pod naslovom GORNJE POSOČJE (izšel je v 80.000 izvodih), ki bo kmalu razposlan številnim turističnim agencijam. Kljub vsemu pa so na posvetu menili, da bo potrebno za sezono 1968 že tiskati nov prospekt. Ni bila odveč tudi pripomba, da za turistično propagando niso dolžna prispevati samo turistična društva, sklad za pospeševanje turizma in gostinska podjetja, temveč tudi vsi tisti, ki imajo od turizma neposredne koristi. To pa so zlasti trgovina, obrt, mesarsko podjetje, Petrol in prevozniška podjetja.

In še komentar po vsem: ohrabrujoče je, da se o prihodnji turistični sezoni govori že sedaj, ko letošnja še niti ni dosegla svojega viška. **Tadej Munih**

BESEDA PO VII. JUGOSLOVANSKEM FOLKLORNEM FESTIVALU

V utesnjenih razmerah

Za nami je tudi že VII. jugoslovanski folklorni festival na naši slovenski obali. Rojen je bil v še večjih težavah kakor prejšnji, in dež, ki je preprečil 23. julija nastop amaterskih skupin »Franceta Marolta« iz Ljubljane in »Zore« iz Opatije, ga je zreduciral celo na samo dva dneva. Že prej smo ga utesnili na tri nastope in omejili na Titov trg v Kopru. Slednje je bilo organizatorično in ekonomsko prav in v redu. Žal pa nam je, da slovenskih amaterjev nismo videli, zakaj brez Slovencev, in še v slovenskem mestu, ne moremo upravičevati naslova »Jugoslavija pleše in poje«. En sam ples Portorožanov pač ne more zadovoljiti potrebe po jugoslovanski celovitosti. Če doživimo osmi festival, bo treba to brezpogojno upoštevati!

Lep in prijeten je bil prvi večer z nastopanjem izvirnih folklornih skupin, žal pa samo istrskih. Krivdo za to je treba pripisati poznemu in preskromnemu zagotovilu finančnih sredstev. Istrski slovenski, hrvaški in italijanski plesi so pokazali veliko sorodnost in še vidne vplive srednje Evrope, ali točneje — njenega zahodnoalpskega sveta. Razlike so le v variacijah nos, glasbil in melodij. Zu je opazen znaten vpliv Balkana, celo pri galežanskih italijanih. Taka programska sestava je vnesla v večer nekoliko monotonosti.

Sobotni večer je bil v celoti na širini in višini prejšnjih zaključnih prireditev, glede obiska je pa nedvomno pomenil rekord. Zlasti tujih turistov je bilo dosti več. Jugoslovansko celovitost so reševali odlični pevci »Slovenskega okteta«. Vsa čast jim, vendar so mogli predstaviti le eno samo stran slovenske folklore, pevsko, pa morda še malce kostumsko.

Nastopi poklicnih ansamblov »Lada« iz Zagreba, »Kola« iz Beograda in »Tanca« iz Skopja so znova v polni meri izpričali svoj veliki sloves tehnične višine in pisano raznolikost posameznih republik in njihovih delov z etnično mešanico, kakršne ne premore nobena druga dežela. To pisanost nos, glasbil, melodij in plesnih prvin je pač rezultat zgodovine ter mešanih vplivov Evrope in Orienta. Občutek pa imamo, da se v nekaterih programskih točkah oddaljujejo od izvirne folklore in silijo v stiliziran balet in iskanje efektov, želeč bolj vžigati navdušenje gledalcev.

Letošnji festival se je rodil, kot smo rekli, iz hudih finančnih in organizatoričnih stisk, in vsa čast festivalskemu odboru ter vsem neposrednim sodelavcem, da kljub vsemu niso popustili. Prireditev so omogočili delovni kolektivi nekaterih podjetij in prispevki zlasti koprske občine. Republika in zveza za to nista imeli posluha, čeprav je festival jugoslovanski. Polena pa mu mečejo pod noge razni drugi novi »jugoslovanski« folklorni festivali, katerim se je letos pridružil še zagrebški. (rr)

DELEGACIJA GORIŠKE FEDERACIJE PSIUP OBISKALA NOVO GORICO

Razgovor o reformi

V ponedeljek so predstavniki goriške federacije PSIUP (Partito socialista italiano — unione proletaria) obiskali Novo Gorico. Zadržali so se dalj časa v razgovoru s predstavniki občinskega odbora Socialistične zveze, s katerimi so izmenjali stališča v zvezi z nekaterimi vprašanji naše gospodarske reforme.

Nato so si gostje ogledali tovarno »Gostol«, kjer so se z zastopniki kolektiva pogovarjali o problemih proizvodnje. Obiskali so tudi Kmetijsko zadrugo in si ogledali Biljenske griče, nato pa so odšli na Lokve. Spotoma so si italijanski tovariši ogledali tudi Goriški muzej. D. F.

»SLOVENSKA OBALA, NJENA MESTA IN DEDIŠČINA«

Največ urbanističnega reda

»Slovenska obala, njena mesta in dediščina« je bila tema nedavnega posveta v Kopru, ki so se ga udeležili strokovnjaki za vprašanje urbanizma, spomeniškega varstva in arhitekture. Navzoči so bili tudi predstavniki obalnih občin. Razgovor je organizirala slovenska revija za likovno kulturo »Sinteza« iz Ljubljane, ki je želela s tem posvetovanjem zbuditi širše zanimanje javnosti za te probleme, s katerimi se srečujejo vsa slovenska mesta.

V razgovoru so strokovnjaki ocenili urbanistični program obalnega območja ter študijo o sanaciji Kopra. Imeli so precej pripomb na izdelke Invest biroja, vendar so menili, da so prizadevanja koprskega zavoda za urbanizem in projektiranje pozitivna. Na tem območju je pri prostorskem planiranju in tudi pri konkretnih delih manj napak in več reda kot v drugih predelih naše republike. Koper se namreč tako naglo razvija, da se načrti pogosto spreminjajo in to terja včasih hitre in ne dovolj utemeljene rešitve.

Na posvetovanju so strokovnjaki zlasti poudarili potrebo po temeljitejšem sodelovanju med izvajalcem urbanističnih načrtov in Invest birojem v Kopru ter med zavodi za spomeniško varstvo in sorodnimi organizacijami, kajti le takšno sodelovanje bo zagotovilo najboljše rešitve.

Predlagali so še, naj obalne občine pripravijo za sanacijo mest in za urbanistične programe dodatne študije spomeniško varstvenih in drugih služb.

Vremenska napoved

Deloma sončno z zmerno oblačnostjo. — V Primorju precej sončno.

KROŽNA PROGA SKOZI PODZEMLJE

V Postojnski jami so pretekli teden po dveh letih zahtevnih vrtalnih in gradbenih del dokončali krožno progo v vsej njeni dolžini nekaj nad 3800 metrov. V soboto dopoldne je po 620 metrov dolgi novi zaključni pentlji okrog Koncertne dvorane zapeljal prvi vlak na novo, okrog 100 metrov dolgo končno podzemeljsko postajo.

Gradnja druge faze krožne proge, kot so imenovali gradnjo imenovane pentlje, je trajala od lanske jeseni. Gradbena dela je izvajalo splošno gradbeno podjetje »Primorje« iz Ajdovščine, pri drugih delih pa so sodelovali tudi postojnski jamarji in železničarji. Kako zahtevno je bilo to delo, dokazuje že sam primer vrtanja peronskega predora številka 3, kjer so s smernim rovom naleteli na nižje ležeče jame, pa je obstajala nevarnost, da se stropi teh jam vdro, če jih ne bi ustrezno okrepili in zavarovali.

Mnogim še vedno ni jasen pomen krožne proge. Predvsem se bo s tem povečala zmogljivost sprejemanja obiskovalcev. Doslej si je jamo lahko v običajnem obratovalnem času ogledalo dnevno največ 6700 ljudi, nova proga pa omogoča dnevni obisk 15.000 gostov. Ljudem namreč ni več potrebno čakati, da se kompozicije vlaka vrnejo z istimi gosti iz jam, temveč se lahko vsedejo na prvi vlak, ki bo v kratkem časovnem razdobju (odvisno samo od tega, da se vlak napolni) lahko oddrdral za prejšnjimi vlaki v jamo. Odslej se ne bo več dogajalo, da bi si gostje že pred jamo premislili, ker se jim ni ljubilo čakati na naslednji vlak. Tako računajo v upravi Postojnske jame, da se bo število obiskovalcev naglo povečalo in bo že leta 1970 doseglo letni obisk 1 milijon obiskovalcev.

Poleg tega se bo spremenil način ogleda jam v zadovoljstvo gostov. Gostje si bodo odvisno od razpoložljivega časa, denarja, radovednosti ali ljubezni do podzemeljskih lepot ogledali več jam, za obisk katerih bo vselej izhodišče v veliki Koncertni dvorani. Tu bodo čakali vodiči za posamezne jame (in posamezne jezike) in brž ko se bo zbralo dovolj interesentov za posamezni obhod, bodo odšli s svojo skupino v želeno smer. Utrujeni in žejni obiskovalci si bodo lahko oddahnili in »privezali dušo« v svojevrstni restavraciji, ki jo bodo do prihodnjega leta uredili v tej edinstveni podzemeljski čakalnici. (jl)

Predsednik občinske skupščine Postojna Miran Fajdiga je prerezal trak in s tem simbolično odprl novo krožno progo v Postojnski jami za reden promet

Zunanjepolitični pregled

JUGOSLAVIJA ČLANICA GATT

Prejšnji teden je bil v Ženevi podpisan sporazum o sprejetju Jugoslavije v združenje držav za mednarodno trgovino in carine GATT. Za sprejem je glasovalo 45 držav, kar predstavlja več ko dvotretjinsko večino, ki je za sprejem potrebna. Pravice in dolžnosti naše države v GATT pričnо veljati 25. avgusta. Jugoslavija bo v mednarodnem trgovanju deležna raznih ugodnosti in, kot država v razvoju, bo smela ohraniti tudi nekatere carine, s katerimi bo zaščitena domača proizvodnja. Ker so bile carine v glavnem že prilagojene zahtevam, zdaj ne bo več posebno bistvenih sprememb.

GOSPODARSKO SODELOVANJE Z JAPONSKO

V Beogradu so pretekli teden podpisali sporazum med našo državo in Japonsko o gospodarskem sodelovanju. Japonska je odobrila Jugoslaviji 5 milijonov dolarjev posojila za nakup raznega reprodukcijskega materiala. Sporazum pa je šele prva stopnja gospodarskih stikov med obema državama. Pogovori se bodo zato nadaljevali tako v Beogradu kakor tudi v Tokiu.

JUGOSLAVIJA IN ZAHODNA NEMČIJA

Naša vlada je odgovorila na noto, katero ji je poslala marca vlada Zahodne Nemčije o vprašanju normalizacije medsebojnih odnosov. Take note je ZN poslala tudi Češkoslovaški, Poljski, Sovjetski zvezi, Madžarski in Romuniji. Naš odgovor potrjuje potrebo po normalizaciji odnosov, naglaša pa, da so glavni pogoji za to in za zagotovitev miru odpoved bonnske vlade jedrskemu orožju, normalizacija odnosov z Vzhodno Nemčijo in priznanje vzhodnih nemških meja. Nota tudi naglaša, da stikov ni prekinila naša država, marveč ZN sama. Mimo tega bi morala ZN opustiti podpiranje ustaških in drugih jugoslovanskih emigrantskih organizacij na svojem ozemlju.

ZDRUŽITEV ITALIJANSKIH SOCIALISTOV

V petek, 29. julija, so v Rimu podpisali sporazum z družitvi italijanske socialistične stranke in italijanske socialnodemokratske stranke. Sporazumeli so se o skupnem političnem programu in statutu. Nova stranka, ki nastaja z združitvijo, se bo po načelih programa borila za socialno pravičnost, enakost, napredek in demokracijo. V programu je tudi točno določeno stališče stranke do komunistov. Nova stranka bo druga največja v Italiji.

ZAOSTRITEV TIROLSKEGA VPRAŠANJA

Najnovejši atentat nemških nacionalistov na dva italijanska mejničarja, pri katerem je bil eden ubit, drugi ranjen in je potem umrl, je povzročil v Italiji razburjenje in poostritev južnotirolskega vprašanja ter s tem odnosov do Avstrije in Zahodne Nemčije. Ugotovljeno je, da je središče, od koder vodijo akcije na Južnem Tirolskem, v Münchnu in ne v Innsbrucku. Pogreb ubitega mejničarja se je spremenil v veliko politično manifestacijo. Avstrijski kancler je izrazil obžalovanje, da skušajo nacionalistični skrajneži reševati južnotirolsko vprašanje z atentati.

PROGRAM SEVERNOATLANTSKE ZVEZE

Na sestanku ministrov držav članic severnoatlantske vojaške zveze (NATO) so sprejeli program za obdobje do leta 1970, pri čemer niso več vključevali Francije. Program predvideva nadaljnjo krepitev vojaških sil, posebno pažnjo pa posveča krepitvi obrambe Grčije in Turčije, kjer je treba »bolj približati obrambo meji med Vzhodom in Zahodom«. Skoraj istočasno so se članice evropske gospodarske skupnosti (EGS) zedinile glede načel sodelovanja v kmetijstvu.

PESIMIZEM GLEDE MIRU V VIETNAMU

V zadnjem času je bilo storjenih več pobud za mirno ureditev vietnamskega vprašanja s pogajanji. Predsednik britanske vlade Wilson je skušal pridobiti za posredovanje Sovjetsko zvezo. Prav tako je v Moskvi interveniral v tem smislu glavni tajnik OZN U Tant. Italijanski zunanji minister Fanfani se je ob obisku v Varšavi prav tako dotaknil tega vprašanja in isto je storil francoski zunanji minister de Murville v Pragi, Budimpešti itd. Podobno so bile intervencije v Hanoju, a brez uspeha. Vse kaže, da ponovnega sklicanja ženevske konference ne bo, Američani pa ne le nadaljujejo, marveč še poostrujejo vojno v Vietnamu.

NAPET POLOŽAJ V BRAZILIJI

V Braziliji narašča odpor proti vojaški vladi. V ospredju odpora so v prvi vrsti napredni študentje, katerih je okoli 100.000. V mestu Recife so eksplodirale tri bombe. Ena je bila namenjena kandidatu za predsednika generalu Costi de Silva, ki pa je zaradi zamude letala, s katerim je prihajal, ubila tri druge ljudi. Študentje so sklicali kongres pod geslom »boj vojaški diktaturi!«. Vlada je kongres prepovedala. V Recifu je nastopilo 10.000 policistov. Aretirali so mnogo ljudi in razpustili napredne organizacije.

KRVAVI NEMIRI V ARGENTINI

Ukrepi vlade generala Onganie, s katerimi skuša zatreti vsako politično svoboščino v Argentini, zadevajo na odločen odpor delavcev in študentov. V mnogih podjetjih delavci stavkajo. V Buenos Airesu so študentje zasedli univerzo, ker je vlada ukinila njeno avtonomijo. Prišlo je do spopadov s policijo. Ranjenih je bilo 33 študentov in 17 policistov ter aretiranih okoli 150 študentov in profesorjev. Uvedena je cenzura tiska in prepovedani so vsi nevladni listi. Policija pleni tudi napredne revije in knjige.

DRŽAVLJANSKA VOJNA V NIGERIJI

V zahodnoafriški državi Nigeriji je nastal upor dela vojske in prebivalstva. Upor je nastal zato, ker je vojaška vlada generala Ironsija ukinila federativno ureditev države in uvedla centralizem. V Nigeriji žive tri črnska ljudstva; severno je islamske vere, vzhodno in zahodno pa sta kristjanski. V glavnem se je uprlo severno, Hansa. Generala Ironsija so baje ujeli ali celo ubili. Vlada v Lagosu pravi, da obvlada položaj, kar pa ni zanesljivo.

REKORDEN NAVAL NA OBALO

Kljub nevihtam, ki so motile zlasti kopanje, je dosegel naval turistov v zadnjih osmih dneh na naši slovenski morski obali višek dosedanje sezone. Bolj ali manj do kraja polni so vsi naši znani hoteli, pa tudi v počitniških domovih in zasebnih sobah je bil položaj ugoden. Slabše je bilo v campangih, kjer je bivanje motilo večkratno neurje. V primerjavi z lanskim letom, ko se je tudi že opažal upadek domačih gostov, je položaj letos močno spremenjen. Medtem ko so prej kljub večanju števila tujih turistov le še prevladovali domačini ali so bili s tujci po številu v ravnotežju, prevladujejo zdaj slednji. Njihovo število se je povečalo za nad 25 odstotkov. Tujcev je vedno več tudi v počitniških domovih in zasebnih sobah. Zelo veliko tujih turistov prihaja z lastnimi vozili. Pravi naval na našo obalo je zlasti še ob nedeljah in praznikih, ko prihajajo k nam za konec tedna izletniki iz domačega zaledja, Italije in iz Avstrije, posebno iz Koroške. Parkirnih prostorov primanjkuje in kopališča so do skrajnosti zasedena, pa tudi izven kopališč vidimo kopalce vzdolž vse obale, posebno od Kopra do Izole.

O PROMETNI VARNOSTI

V Kopru se je sestal svet za promet in pomorsko gospodarstvo, ki je razpravljal o poročilu inšpekcije javnih cest in o poročilu inšpektorja za javni cestni promet.

Na seji sveta so med drugim poudarili, da bo treba povečati obseg obnavljanja in popravil cest III. in IV. reda. Bolj bo treba skrbeti tudi za vzdrževanje cestnih naprav, kot so odvodni kanali, koritnice, prepusti in podobno, kot tudi za urejanje avtobusnih postajališč in izogibališč, še zlasti na ožjih cestah.

Poročilo inšpektorja za javni cestni promet pa je obravnavalo predvsem probleme, ki nastajajo zaradi vse večjega števila osebnih in tovornih vozil ter avtobusov v družbeni in zasebni lastnini. Poročilo je opozorilo na nezakonito upravljanje tovornih in celo osebnih prevozov ter na to, da skrb za tehnično brezhibnost vozil ne zadostuje.

ZARADI PREVEČ RIB GLAVOBOL »RIBE«

Konec prejšnjega tedna so se plave ribe v velikih jatah prišle ponujat našim ribičem ob zahodni istrski obali. Same so silile v mreže in jih hudo obtežile. Tone in tone lesketajočih se rib, ki bi jih bil upravičeno lahko vsak vesel. Ribiška flota kombinata Mirna iz Rovinja, ki kooperira z izolsko ribjo industrijo, jih je samo v dveh dneh nalovila za dnevno potrošnjo in industrijsko predelavo okrog 60.000 kilogramov. Same inčune, ki jim domačini pravijo sardoni in pa skušice.

Toda to bogastvo je hudo zaskrbelo slovenske ribiče, še bolj pa obrat »Ribo« izolskega »Delamarisa«. Kam s takšno gmoto rib? Zmogljivosti so popolnoma zasedene, skladišča polna. Inčun oziroma sardon je posebna vrsta ribe, občutljiva, hitro pokvarljiva, pa čeprav bi jo takoj zamrznili v hladilnicah. Hud glavobol se je polotil kolektiva »Ribe« in po kratkem posvetu je sklenil: do nadaljnjega je prepovedan lov inčun! Dokaj čudno zveni ta prepoved navadnemu občanu, ki redko pride do sveže ribe in če pride do nje, je ta kar precej mastno zasoljena. In vendar je resnica zelo preprosta: narobe je, če je slab lov, še huje pa, če je bogat. Nikoli nismo zadovoljni in tudi ne bomo, dokler se ne bo organizacija lova, predelave in vskladiščenja modernizirala tako, da nam ne bo vsaj bogastvo rib delalo hudih preglavic.

RZ

NOVA RESTAVRACIJA

Invest biro v Kopru pripravlja načrte za novo restavracijo, ki bo prvi izmed predvidenih novih objektov v središču Portoroža. Nova restavracija naj bi nadomestila sedanjo restavracijo »Jadran«, stala pa bo bliže morja, s čimer bodo pridobili prostor za novo štiripasovno cesto. Investitor je Palace hotel, z deli pa bodo verjetno pričeli že v jeseni.

Premalo podjetij se pripravlja na 42-urni delovni teden

Komisija za 42-urni delovni teden pri občinskem sindikalnem svetu v Kopru je ugotovila, da delo v zvezi s pripravami za prehod na skrajšani delovni čas v mnogih delovnih organizacijah prepočasi napreduje. Doslej je sicer prešlo na skrajšani delovni čas v tej občini že sedem podjetij, vendar so to v glavnem le manjša podjetja, katerih poslovanje je v zelo majhni meri vezano na proizvodnjo. Trenutno proučuje komisija še dva programa za prehod na 42-urni tednik, in sicer trgovskega podjetja »Tehnobor« in kinematografskega podjetja »Globus« v Kopru.

Koper turistično mravljišče

Ne vem, kaj pravijo statistike, toda Koper se je v letošnji visoki sezoni prelevil v pravo mravljišče ljudi in vozil, kot bi bil v našem mestu vsak dan mednarodni shod, opasilo ali »sagra«. Še nikoli tako. To je resnični babilon avtomobilov in ljudi iz vseh vetrov. Jeziki so se pomešali. Vsi govorimo vse jezike ali pa mahamo z rokami po internacionalno in se kar dobro razumemo. Če ne, se pa vljudno nasmejeno, kar je znak, da si neznanje jezikov od srca opraščamo.

Za ta babilon avtov in ljudi je seveda v našem mestu vse pretesno in premajhno: ulice, hoteli, gostilne, restavracije, trgovine, delikatese in kopališča. Kajpak radi vidimo, da pride svet k nam na oddih in obisk, vendar smo žal zelo slabo pripravljeni in opremljeni za tolike reke vozil in ljudi. Ti namreč niso prišli k nam le zato, da bi se ves dan samo kopali, vmes nekaj pojedli in potem trdo spali. Tujci so radovedni kot otroci. Zanima jih vse, ker je zanje vse novo, česar doma ne vidijo in nimajo.

Pripravljeni so trošiti, kar je za nas najvažnejše, mi pa jim žal lahko bore malo damo. To smo ugotovili že lani in predlanskim, toda letos je to še bolj očito, ker je naval tujcev res nenavadno množičen. Naše je doma ustavil K-15, h kateremu je prilegla še reforma. Dejal bi, da nas je tako veliko število ljudi in vozil presenetilo. Večina pa ne išče dragih hotelov, saj so k nam prihrumeli tisti delovni ljudje Evrope, ki so skozi vse leto štedili za to, da bi pri nas — po njihovih merilih — poceni preživeli nekaj tednov oddiha. Na te trume turistov resno računajo tudi turistično zelo razvite dežele, kot so Italija, Španija, Grčija in druge. Še bolj pa moramo mi, ki smo na lestvici turističnih dežel nekje na repu in bi se radi povzpeli bolj navzgor. Za to imamo razloge in pogoje.

Koper so prva vrata, skozi katera pokuka tujec v našo deželo. Pregovor pravi, da je prvi vtis, ki ga človek dobi o nekom, zanj najboljše spričevalo in mu kasnejše grehe gladko briše. Toda če je pri prvem stiku razočaran, ga nadaljnji še tako prijazni sprejemi in pogostitve ne morejo spraviti v dobro voljo. Na vratih ga niso dobro sprejeli: to je odločilno. Ali lahko Kopru sedaj, na vrhuncu turistične sezone, priznamo, da je vsaj z zadostnim uspehom opravil izpit iz turizma? Ne bi hotel biti sodnik v tako delikatni in zapleteni zadevi, toda menim, da je imel učenec za uk premalo denarja, gradiva in časa, da bi lahko brez treme stopil pred strogo izpitno komisijo in bolje odgovarjal na vprašanja. Na primer: kako se je naučil dajati informacije turistom, kako razporeja ljudi po sobah, kje so prireditve, restavracije, izleti, tolmači, ladje za izlete, čolni za posojanje in stotero drugih drobnarij, ki jih turizem kot učni predmet zahteva od učenca, če ga hoče priznati za svojega pomočnika.

Koper s svojo okolico dela letos težak izpit. Saj ne moremo reči, da ni bilo prizadevanja in volje, toda turizem je strog sodnik, ki sodi po rezultatih in znanju. Ne bi bilo prav, če bi Koper — kot prvi na vrsti v državi — imel vsako leto ponavljalni izpit iz turizma in si znanje pridobival s klofutami, kot so to v starih časih delali mojstri z učenci in vajenci.

Od mnogih tujcev — in vsi so v izpitni komisiji — sem slišal na račun Kopra marsikatero pikro: prišli smo k morju in se ne moremo niti z ladjo odpeljati iz Kopra do Poreča in nazaj. Saj vendar ne moremo ves dan tiščati teles v slani vodi, posebno v oblačnih in deževnih dneh. Imate en sam kino, v katerem se moramo prerivati. Ni nobenega koncerta. Na vrtnih restavracijah cvilijo mednarodne popevke in ne moremo mirno spati. Nimate nobenega tolmača, ki bi nam znal opisati zgodovino vašega prekrasnega glavnega trga in stavbo okoli njega. Spominki so vsi industrijske izdelave in primitivni. In tako naprej.

Ponavljajo se torej prejšnja leta. In vendar trdimo, da nam turisti prinašajo trdno valuto, a mi ostajamo k vsem tem trditvam še naprej trdi. Omehčajmo se torej in odmrznimo. Posnemajmo dobre lastnosti sosedov. Bodimo solidni in resni gostinci in trgovci, natančni, toda vljudni gostitelji, pa nas bodo turisti bogato nagradili za ves trud. Predvsem pa ne smemo pozabiti, da Koper odpira kljuko vrat našega turizma.

Rude Zogarov

Ugodni novi predpisi

Novi predpisi o uporabi sredstev sklada Republiške skupnosti socialnega zavarovanja delavcev SR Slovenije za reševanje stanovanjskih potreb upokojencev in invalidov določajo, da se stekajo v poseben sklad, ki je bil ustanovljen pri tej skupnosti, 4 % izplačanih pokojnin in invalidnin. S temi sredstvi se socialno zavarovanje vključuje v izvajanje stanovanjske graditve na območju posameznih občin. S sredstvi tega sklada se bodo lahko gradili domovi upokojencev, nova stanovanja za upokojence oz. se bodo dajala posojila upokojencem in invalidom, ki nimajo stanovanj ali imajo neprimerna stanovanja. Če je več prosilcev z enakimi potrebami, imajo prednost borci NOV. Upokojencem in invalidom, ki sami nastopajo kot investitorji, se lahko odobri kredit do največ 10.000 novih dinarjev ob lastni udeležbi najmanj 30 % proračunske vrednosti gradnje z dobo vračanja najdalj 10 let in 2 % obrestno mero. Borcem NOV se odobri kredit z dobo vračanja 20 let z 1 % obrestno mero.

Omenjeni predpisi določajo natančnejše pogoje za dodeljevanje kreditov. Za upravljanje omenjenega sklada je občinski odbor upokojencev v Kopru na svoji torkovi seji imenoval posebno 5-člansko komisijo. Prva in neposredna naloga te komisije bo, da zbere podatke o potrebah po stanovanjih oz. popravilih od zainteresiranih upokojencev in invalidov. Za uresničitev svojega delovnega programa bo omenjena komisija v kratkem sklicala sestanek zainteresiranih upokojencev in invalidov. Kraj in čas tega sestanka bo sporočen v našem listu. Opozarjamo, da bo sestanek le informativnega značaja in da bodo formalne prijave zbrane na način, ki bo pozneje določen. Interesente tudi opozarjamo, da gre pri tem vedno le za posojilo in v nobenem primeru za podporo ali dotacijo.

Celokupni odstotni prispevek na območju koprske občine bo znašal v letu 1966 predvidoma 312.056 N-din, od katerega zneska gre po sklepu občinske skupščine za subvencioniranje stanarine 56,4 odstotka oz. 176.000 N-din, za reševanje stanovanjskih potreb upokojencev pa 43,6 odstotka oz. 136.056 N-din. Ta razdelitev, o kateri so odločale pristojne občinske skupščine, je zelo različna in znaša v povprečju v vsej naši republiki za subvencioniranje stanarine 35,8 odstotka, za reševanje stanovanjskih potreb upokojencev pa 64,2 odstotka. Občinske skupščine na Primorskem so od skupnih zneskov 4-odstotnega prispevka namenile za reševanje stanovanjskih potreb upokojencev naslednje odstotke od skupnih sredstev: Koper 43,6 %, Izola 46,23 %, Piran 35 %, Sežana 55 %, Postojna 49 odstotkov, Ilirska Bistrica 80 %, Gorica 62 %, Tolmin 57,5 %, Ajdovščina 50 % in Idrija 60 %. Gornji podatki kažejo, da so bile obalne občine pri priznavanju stanovanjskih potreb svojih upokojencev najbolj skope. Iz navedenih zneskov izhaja, da bo s temi sredstvi mogoče zadovoljiti le malo potreb. Prav ta okolnost pa narekuje upravnemu odboru društva upokojencev in njegovi komisiji potrebo po določanju jasnih meril za dodeljevanje posojil, da ne bo pozneje grenkih očitanj.

BB

LETOS V KOPRU 300 STANOVANJ?

Nedavno smo brali, da bo zgrajenih letos v Kopru 300 novih stanovanj. Poročilo je bilo očitno nepravilno stilizirano. Govoriti bi mogli komaj o tem, da bodo pričeli graditi 300 stanovanj, pa celo to bi zvenelo nekoliko pretirano. Resnica je, da je potekla prva polovica letošnjega leta samo v nadaljevanju redkih že prej začetih gradbenih del in jih je bilo na novo pričetih komaj nekaj. Med stanovanji, ki naj bi jih gradili, bodo prevladovala samska in enosobna. Taka stanovanja so cenejša in hitreje vseljiva, vprašanje pa je, če ustrezajo tudi potrebam naglo se razvijajočega Kopra. V samskem stanovanju ostaneta delavec ali delavka lahko samo tako dolgo, dokler se ne poročita, v enosobnih pa zakonca brez otrok ali kvečjemu z enim manjšim. Družina z dvema, ali več otroki potrebuje vsaj dvosobno stanovanje, zato je enosobno le začasno. V nasprotnem primeru povzroča prisilno omejavanje rojstev, ki so pri nas itak že pod republiškim, še neprimerno bolj pa pod vsedržavnim povprečjem. V bodoče bi zato bilo treba graditi v prvi vrsti vsaj dvosobna stanovanja, čeprav jih bo zaradi tega manj.

(rr)

V KORAK S ČASOM

Svet za komunalne in stanovanjske zadeve občinske skupščine Koper je razpravljal o problematiki PTT službe. V minulih petih letih je koprsko podjetje PTT vložilo v nove naprave dobre tri četrt milijarde starih dinarjev. Večji del denarja so uporabili za modernizacijo telefonsko-telegrafske mreže. Letol podjetje dopolnjuje avtomatsko omrežno skupino Postojna, nakar bodo med seboj povezali avtomatske telefonske centrale Postojna, Ilirska Bistrica in Sežana. V ta dela bo podjetje PTT vložilo letos 324 milijonov dinarjev.

Dolgoročnejši načrti pa predvidevajo še postavitev koaksialnega kabla od Ljubljane do Trsta, z odcepom od Kozine do Kopra. Gre za večjo investicijo v znesku milijarde 700 milijonov dinarjev, ki jo bo mogoče uresničiti le s skupnimi prizadevanji vseh PTT podjetij v Sloveniji in s krediti.

Lovec obstrelil mladeniča

Ko sta te dni dva italijanska lovca iz Vicenze prišla k lovskemu čuvaju Alojziju Jeriču na Gorjansko, da bi ju vodil na lov na divje golobe, je šel z njimi še Jeričev šestnajstletni sin Boris. V neki dolini so naleteli na šoje in oba Jeriča sta odšla, da bi jih prignala na strel. Medtem se je po nesreči enemu izmed Italijanov sprožila puška in šibre so zadele 30 metrov oddaljenega Borisa v desno ramo in oko. Poslali so ga na zdravljenje v Šempeter pri Gorici. O zadevi je uvedena preiskava.

Vsakdanje OGLEDALO

Resolucija

Pravni referent, ki se po službeni dolžnosti najbolj razume na protokol, je na koncu sestanka predlagal resolucijo, s katero bomo vsemu svetu glasno in jasno povedali, da podpiramo demokratično smer našega družbenega razvoja, da obsojamo vsakršno samovoljo, ki bi krnila ustavne pravice samoupravnih organov, da smo — na kratko — za neposredno in svobodno družbo neposrednih upravljavcev.

»Se strinjate?«

Odgovorili smo s ploskanjem.

Bolj zaradi formalnosti kot iz potrebe je vprašal pravni referent:

»Je kdo proti?«

Vsi smo molčali.

»Ugotavljam, da je resolucija soglasno . . .«

»Ne strinjam se z zadnjim stavkom resolucije,« mu je nepričakovano segel v besedo kurjač Tomaž.

Osupnili smo. Neverjetno. On pa, širokopleč, močan, v zamaščeni delovni obleki, je počasi vstal, nas pomeril in rekel:

»Predlagam popravek.«

»Kakšen popravek?« ga je zajedljivo ošvrknil pravni referent, ki se je kot avtor resolucije čutil najbolj prizadetega.

»Strinjam se z demokratično smerjo našega družbenega razvoja, strinjam se, da je treba utrjevati ustavne pravice samoupravnih organov, strinjam se . . .«

»Dobro, povej s čim se ne strinjaš,« ga je prekinil pravni referent. »Konkretno, prosim.«

»Povedal sem že: z zadnjim stavkom.«

Vajeni lepih in visoko donečih besed, ki so si ena drugi tako neskončo podobne, mahoma niso vedeli, kaj ima v mislih Tomaž. Zato je predlagal nekdo, naj še enkrat preberemo tisti zadnji stavek.

»Dobro,« se je strinjal pravni referent, si popravil očala in začel:

»Ker se zavedamo, da s tem, ko vsi brez izjeme soglašamo z deklariranimi načeli, dajemo velik prispevek k izgradnji socializma, obljubljamo, da jih bomo zmeraj in povsod odločno zagovarjali.«

»Slišali ste,« je dejal pravni referent. »No, kaj je narobe? Povejte!«

Molčali smo. Zdelo se nam je lepo in pravilno in vzpodbudno povedano. Bili smo radovedni, kako bo takale uboga para kot je Tomaž, ki še končane osemletke nima, ugovarjal akademsko izobraženemu »jezičnemu dohtarju«.

»Predlagam, da stavek takole popravimo: ‚Ker se zavedamo, da samo z delom gradimo socializem, obljubljamo, da se bo vsak med nami boril z večjo storilnostjo in večjo osebno odgovornostjo za uresničitev omenjenih načel.‘ — To je vse.«

»Nobene bistvene razlike ne vidim med mojo in tole formulacijo, je ugovarjal pravni referent.

»O, pa je!« je pribil Tomaž.

»Dobro, dobro, če bomo dlakocepili, potem lahko v neskončnost. Vsi smo za socializem — to je jasno. In vsi smo za samoupravljanje — to je jasno. In to pove stavek v resoluciji prav tako kot tvoj. Morda še lepše.«

»Če lepše ali ne, to naj presodijo drugi. Ne znam obračati besed kot pravni referent. Nekaj pa vem: samo z besedami, z zagovarjanjem načel ne bomo prav nič pripomogli k izgradnji socializma, pač pa z delom, z večjo storilnostjo, z večjo disciplino in osebno odgovornostjo.«

»Resolucija je deklarativni akt načelne narave. Upam, da mi v teh stvareh ne bo nihče solil pameti. Pa tudi kar se socializma tiče . . .«

»Kar se socializma tiče,« mu je segel v besedo Tomaž, »imama midva najbrž različne pojme.«

»K sreči,« ga je posmehljivo zavrnil pravni referent. Ni mogel prikriti, da je prizadet, ker mu ugovarja takšen niče, ki mu po izobrazbi še do kolen ne seže. Čutili smo, da mu gre zdaj samo za njegov prav.

»Se strinjam,« ga je mirno zavrnil Tomaž.

In ta Tomaževa mirnost ga je tako iztirila, da je moral pokazati svojo učenost in načitanost. Začel se je sklicevati na teoretike in na učene razprave, o katerih Tomaž še nikoli v življenju ni slišal.

Ko je končal, je rekel Tomaž:

»Res je, o vsem tem nisem nikoli nič bral in nič se ne spoznam na teorijo. Pa bi se rad. Ampak jaz nimam avtomobila, nimam vikenda, nimam vile, ne dobim prvega dvesto tisoč dinarjev v kuverti in nimam priložnosti razpravljati na hotelski terasi o socializmu. Jaz imam delo. In če hočem živeti, se moram z njim spoprijeti. Trdo. Od jutra do noči. Zato je zame socializem mnogo bolj preprost. Pomeni mi delo, da bom laže živel, da bodo imeli moji otroci večji kos kruha, da se bodo lahko šolali in se zaposlili po šoli, da jim ne bo treba iskati dela drugod, da se žena ne bo dvajsetega v mesecu ubijala s skrbmi, kako se prebiti do prvega. In če hočem vsaj delček tega, potem si moram zavihati rokave in pljuniti v roke. Meni pravijo skušnje, da vse, kar se na novo gradi, se z delom, ne z besedami. Taka je moja pamet.«

Pravni referent mu je spet učeno odgovoril. In Tomaž je spet vztrajal pri svojem. In ker ni nič kazalo, da bo eden ali drugi popustil, smo rekli: pa glasujmo!

Glasovali smo za Tomažev popravek. Največ zato, da smo pravnemu referentu, ki se zmeraj rine naprej, malo pristrigli peruti. Pa tudi zato, ker smo bili neučakani zaradi dolgega sestanka.

Na koncu koncev: vsak ima svoje skrbi in škoda je zgubljati čas zaradi take ali drugačne formulacije enega samega stavka v resoluciji.

Sicer pa: Tomaža bomo poslali v politično šolo. To smo sklenili. Možakar čisto pametno postavlja stvari. Samo teorije ne obvlada. Ko si jo bo pridobil, se ne bo več tako nerodno otepal s pravnim referentom. Imeli bodo dva teoretika. Bomo videli, kdo bo potlej sestavljal resolucije.

SRAKOPER

NOVA GORICA IMA AVTOMATSKO TELEFONIJO

V novogoriškem poštnem poslopju je bila v ponedeljek opoldne pomembna slovesnost. Na povabilo poštnega podjetja so se tam zbrali predstavniki občinske skupščine, družbeno političnih in delovnih organizacij na otvoritev avtomatske medkrajevne telefonske zveze Nove Gorice z ostalimi kraji v Sloveniji in Jugoslaviji, ki tako povezavo že imajo.

Ob tej priložnosti je govoril direktor podjetja Alfonz Medved, predsednik občinske skupščine Jožko Štrukelj pa je s simboličnim prerezom traku odprl novo avtomatsko zvezo. Direktor Medved je med drugim poudaril, da je to za Novo Gorico velika pridobitev, saj omogoča telefonskim naročnikom, da bodo odsej sami brez posredovanja vmesnih central klicali telefonske naročnike v 250 večjih krajih Slovenije in ostalih predelih države.

To pa je šele začetek v razvoju moderne tefelonije v severnem delu Primorske. Do konca meseca bosta začeli delovati še avtomatski telefonski centrali v Ajdovščini in Vipavi, ki bosta prav tako vključeni v avtomatski medkrajevni telefonski promet. Delajo dalje na tem, da bi do konca leta uredili še avtomatske telefonske centrale v Anhovem, Mirnu in Volčji dragi, ki bodo omogočile vključitev v avtomatsko telefonsko omrežje razen naročnikov v že omenjenih krajih še tiste iz Kanala in Renč. Končno predvidevajo, da bi v prvem tromesečju prihodnjega leta začela obratovati v Novi Gorici tudi avtomatska telegrafska centrala.

Prihodnje leto namerava novogoriško podjetje za poštni, telefonski in telegrafski promet reševati problem avtomatizacije telefonije na Tolminskem. V samem Tolminu bodo montirali avtomatsko telefonsko centralo za 200 priključkov, v Kobaridu za 40 in v Bovcu za 100 priključkov.

Vse te naloge bo poštno podjetje v Novi Gorici — kakor je poudaril direktor Medved — uspešno in pravočasno opravilo le, če bo našlo ustrezno razumevanje in pomoč občinskih organov ter gospodarskih organizacij na prizadetih območjih. Samo podjetje namreč ne bo zmoglo avtomatizirati telefonskega prometa na svojem območju do leta 1970, kakor je s planom razvoja telefonske in telegrafske mreže predvideno, ker bo za vse to potrebnih nad 600 milijonov starih din.

Mir

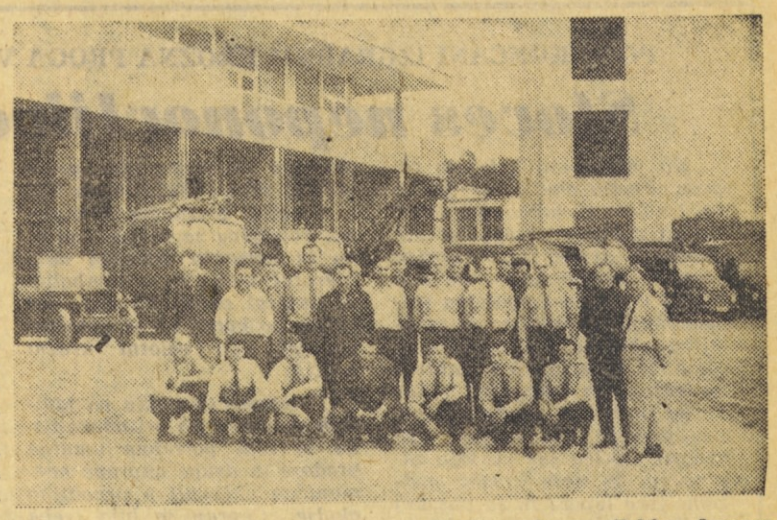

Udeleženci tečaja za šoferje-gasilce pred novim gasilskim domom v Novi Gorici

VSA GASILSKA DRUŠTVA NA GORIŠKEM IMAJO PREVOZNA SREDSTVA

Z lastnimi močmi do kadrov

V okviru 7-letnega načrta občinske gasilske zveze Nova Gorica je le-ta s pomočjo delovnih organizacij tega območja in s pomočjo Goriške zavarovalnice nabavila vsem terenskim gasilskim društvom prevozna sredstva (vozila Zastava 615). S tem je sleherno gasilsko društvo na Goriškem opremljeno s prevoznim sredstvom.

Z nabavo avtomobila je nastala vprašanje gasilcev — šoferjev. V ta namen je občinska gasilska zveza s pomočjo Avtomoto društva Nova Gorica priredila dvomesečni šoferski tečaj, katerega se je udeležilo 24 tečajnikov, ki so potem tudi položili izpit šoferja C kategorije. Teoretsko znanje in inštruktorje je nudilo Avtomoto društvo Nova Gorica, strojni park pa je odstopilo goriško gasilsko društvo.

Tako si je gasilska služba na Goriškem tudi na tem področju zagotovila kader, saj ima vsako terensko društvo najmanj tri šoferje. Centralno gasilsko društvo Nova Gorica pa ima osem šoferjev — gasilcev.

Gasilska zveza, ki je nosila stroške tečaja, je s tečajniki sklenila pogodbo, da bodo, kolikor ne bi vestno opravljali službe, za katero so se usposobili, dolžni vrniti stroške tečaja v dvojnem znesku.

Tudi na ostalih področjih strokovne vzgoje beleži občinska gasilska zveza Nova Gorica lep napredek in to pri vzgoji izprašanih gasilcev in strojnikov ter pri vzgoji preventivcev po delovnih organizacijah.

Sedaj pa pripravlja enomesečni podčastniški tečaj, ki bo v mesecu novembru za kandidate iz vseh občin severne Primorske.

Rudi Rustja

UVEDEN PRISPEVEK ZA UPORABO KANALIZACIJE

Zadovoljiva osnova

V novogoriški občini so začeli šele zadnje čase razmišljati o bolj načrtni skrbi za kanalizacijske naprave v Novi Gorici, Solkanu in Šempetru. Zaradi naglega razvoja teh krajev se tudi kanalizacijsko omrežje stalno širi. Le-to so doslej gradila razna podjetja, po dograditvi pa ni nihče več skrbel za njegovo vzdrževanje. Te naloge se je sedaj lotil Zavod Goriški vodovodi, ki je razširil predmet poslovanja tudi na to področje. Začel je zbirati tehnične podatke o kanalizacijskih napravah, da bi ugotovil njihovo stanje in vrednost ter tako dobil podlago za izračun realnih vzdrževalnih stroškov, ki bodo potem bremenili predvsem koristnike. To delo bo opravljeno do konca leta.

Poudariti velja, da so marsikje že pred leti rešili problem vzdrževanja kanalizacije z uvedbo prispevka koristnikov. Da ne bi čakali končnega izračuna vzdrževalnih stroškov, je zavod Goriški vodovodi na podlagi razpoložljivih podatkov že na zadnji seji občinske skupščine predložil dokumentacijo za uvedbo prispevka za uporabo kanalizacije zaradi soglasja. Tako bodo gospodinjstva plačevala po 20 starih dinarjev za vsak porabljeni kubični meter vode, uradi in zavodi po 40, gospodarske organizacije pa po 60 starih dinarjev. Gospodinjstva brez vodomerov bodo plačevala po 50 starih dinarjev mesečno za vsakega člana, gospodinjstva, ki imajo govejo živino ali konje, pa še po 30 dinarjev mesečno na govedo ali kopitarja.

Na ta način bo mogoče zbrati letno okoli 35 milijonov 600 tisoč starih dinarjev, ki, kakor je poudarjeno v obrazložitvi k soglasju k navedenim cenam, ne bodo zadostovala za kritje vseh potreb Nove Gorice, Šempetra in Solkana na tem področju, vendar pa bodo ustvarila zadovoljivo osnovo za gospodarjenje s kanalizacijskimi napravami. Skupščina je soglasje dala, uporabo kanalizacije pa bodo začeli obračunavati za vodo, porabljeno po odčitanju vodomerov za mesec avgust.

KDO NAJ GOSPODARI Z GOZDOVI

(Nadaljevanje s 1. strani)

dovale svoje mnenje prizadeti stranki in občinske skupščine.

Novogoriška občinska skupščina je problem obravnavala na zadnji seji in se zedinila za priporočilo republiškemu sekretariatu za gospodarstvo, po katerem naj bi meja gospodarjenja z gozdovi med Soškim gozdnim gospodarstvom in Zavodom za pogozdovanje ter melioracijo Krasa potekala po reki Vipavi kakor doslej in ga utemeljila takole:

- Soško gozdno gospodarstvo je vložilo veliko sredstev na območju obrata Gorica za urejanje gozdov, gozdnih objektov in komunikacij.
- S pripojitvijo gozdnega obrata Gorica Zavodu za pogozdovanje in melioracijo Krasa bi nastal problem nadaljnjih vlaganj v te gozdove, ker bi se sredstva s tega območja pretakala na druga bolj pasivna območja.
- Problem pogozdovanja in melioracije Krasa ni mogoče reševati s prelivanjem sredstev iz že degradiranih gozdov, pač pa je to naloga širše družbene skupnosti.
- Razen tega odlok o določitvi gozdno gospodarskih območij ne upošteva geološke sestave terena in uvršča v kraško območje tudi gozdove v Vipavski dolini in Brdih, ki so na flišnem terenu.

Mir

Tudi Solkanu malo več skrbi

Za Novo Gorico pravijo, da je mesto cvetja. To je lepo slišati in je tudi prav, da občina tako vzorno skrbi za cvetlične nasade v tem novem slovenskem mestu, skozi katerega gre vedno več turistov.

Toda tako je samo v novem mestu, medtem ko je v Solkanu že drugače. Nas kmetovalce zlasti moti neurejeno živinsko sejmišče v začetku Solkana: posuto je z debelim kamenjem, polno odpadkov od razdrtih hiš in drugega. Na njem se lahko poškoduje živina in tudi ljudje ob semanjih dneh. Na sejmišču ni nobenega vodnjaka ali javnega vodovoda, kar bi bil prepotreben objekt. Za nas kmetovalce je namreč tudi ta kraj potreben in življenjsko važen in nam zato ni vseeno, kako je sejmišče urejeno in oskrbovano. Tudi kmetje smo pošteni davkoplačevalci in poleg tega še plačujemo tarife, ki so 500 starih dinarjev po glavi pripeljane živine. Menimo, da bi s tem denarjem že lahko marsikaj uredili in da ne bi bilo treba da je sejmišče v posmeh nam in našemu poklicu. Sejmišče naj bi bilo vsaj spodobno splanirano in na njem naj bi bila prepotrebna voda. To se nam ne zdijo pretirane zahteve, vendar pa ni komunalna uprava posvetila temu še nobene skrbi in pozornosti.

Današnje živinsko sejmišče v Solkanu nam res ne more biti v ponos, prej v sramoto. Zato pričakujemo, da bodo pristojni organi odpravili takšno stanje in napravili red, s čimer bodo posvetili več pozornosti tudi nam kmetovalcem.

BENEDIKT BATIČ,
Vitovlje 44, p. Šempas

MLADINA AJDOVSKE OBČINE OŽIVLJA SVOJO DEJAVNOST

V nove zarje, mladinci!

V Ajdovščini večkrat naletiš v večernih in nočnih urah na mladoletnike, ki se v javnih lokalih nalivajo z alkoholom. Med mladino je v zadnjih letih opaziti tudi nekaj posameznih primerov prestopništva, bolj pa se je razvilo »sladko nočno življenje«, za katerega imajo mnogo zaslug prav mladi motorizirani Italijani. Mladina v Ajdovščini pa žal nima nobenih prostorov, ki bi bili namenjeni njej, zato je kaj lahko zaiti na stranpota, ki jih zlasti v našem času ne manjka.

Da bi se pobliže spoznali z vzroki prešibke aktivnosti ajdovske mladine, smo obiskali člana mladinskega komiteja Vlada Jejčiča, ki je zaposlen v SGP »Primorje«. Tu smo izvedeli, da do nedavnega v Ajdovščini sploh ni obstajal komite ZMS, ker so njegovi člani odšli drugam na šolanje ali v druge kraje občine in tako je ajdovska in okoliška mladina izgubila svoje vodstvo.

Pred nedavnim pa je bil na novo osnovan mladinski komite, ki si je postavil kot glavno nalogo oživiti kulturno-prosvetno dejavnost aktivov na podeželju in v sami Ajdovščini. Treba je bilo začeti povsem na novo na vseh področjih. Začeli so tam, kjer je prejšnji komite končal. Toda delo ni lahko. Številni aktivi so postali popolnoma pasivni, večina jih životari, le aktivi v Budanjah in Črničah ter delno v Podnanosu so svojo dejavnost obdržali zlasti na kulturno zabavnem področju.

Člani mladinskega komiteja si prizadevajo urediti mladinski klub v Ajdovščini, ki bi bil zelo potreben. Teža vsega dela pa žal sloni v glavnem na štirih članih kajti drugi so izven Ajdovščine.

Precej pomoči nudita mladinskemu komiteju občinski sindikalni svet in ZK. Občinska skupščina je za uspešno delovanje nakazala premalo denarnih sredstev. V komiteju so kljub vsem težavam optimisti in računajo, da bodo vse stare napake odpravili v kratkem času, seveda, če bodo imeli podporo družbenih, političnih in gospodarskih organizacij. Mladinski komite je že pričel prirejati razne kulturne in zabavne prreditve, v kratkem pa bo organiziral športno srečanje vseh mladinskih aktivov iz zgornje Vipavske doline, na katerem se bodo udeleženci pomerili v raznih telovadnih panogah.

IZ ŠEMPASA

Krajevna organizacija Zveze komunistov Šempas — Osek je sklical za jutri ob 9. uri v zadružnem domu v Šempasu odprt sestanek Zveze komunistov. Obravnavali bodo gradivo in zaključke IV. plenuma Centralnega komiteja ZKJ in razna lokalna vprašanja.

CESTA SELO–DORNBERK ASFALTIRANA

Te dni zaključujejo asfaltiranje zadnjega odseka na cesti med Selom in Dornberkom, ki so jo začeli asfaltirati pred leti najprej iz dornberške smeri, potem pa še iz Sela proti Batujam. Ta cesta postaja iz leta v leto pomembnejša, saj se po njej odvija vse večji promet, posebno tovorni. Makadamska cesta ni vzdržala tolikšnega prometa in je bila doslej na teh odsekih v zelo slabem stanju. Obnovljena cesta bo omogočila veliko krajšo zvezo med Ajdovščino in Šempetrom ter drugimi kraji na spodnjem Vipavskem.

(ce)

NOVOGORIŠKI CAMPING IMA VEDNO VEČ GOSTOV

V minulem tednu je novogoriški camping obiskalo nad 100 gostov iz raznih evropskih držav. Doslej je bil to največji obisk. Zanimivo je predvsem to, da je bilo največ teh gostov iz Francije, Belgije in skandinavskih držav, razmeroma malo pa iz Italije in domačih gostov. Obisk bi bil brez dvoma še večji, če bi bil camping dobro urejen. Turistično društvo se tega zaveda — že jeseni bo začelo urejevati prepotrebne sanitarije, razen tega pa bo finansiralo delno z lastnimi sredstvi, delno pa s kreditom še gradnjo primernega gostinjskega objekta in večje število slačilnih kabin, ki bodo služile kopalcem in seveda tudi gostom v campingu.

SREČANJE IZSELJENCEV NA AJŠEVICI

Novogoriška podružnica Slovenske izseljenske matice je organizirala v soboto v gostišču »Šterk« na Ajševici srečanje slovenskih rojakov izseljencev, ki žive v Južni Ameriki, pa se mude sedaj na obisku v svojem rojstnem kraju. Razen izseljencev se je udeležilo srečanja tudi več takih, ki so se za stalno vrnili v domovino, svojci izseljencev, predstavniki občinske skupščine in družbeno političnih organizacij ter drugi. Program srečanja je obsegal tudi več kulturnih točk. Za dobro razpoloženje so skrbeli ansambel bratov Mozetič s pevko Zdenko Nibrant, Goriški oktet ter orkester »Karli«. Za vse je bilo srečanje prijetno doživetje in mnogi so si želeli, da bi se prihodnje leto spet srečali.

Ličen

ZASEBNI GOSTINCI SO SE SESTALI

Gostinstvo : trgovina

Prejšnji teden so se sestali vsi privatni gostinci ajdovske komune. Sestanku je prisostvoval tudi tajnik Goriške turistične zveze, tovariš Nemec.

Gostinci so se zelo pritoževali nad grosistično trgovino, ki ne prodaja alkoholnih pijač samo »čez cesto«, ampak z njimi tudi streže v svojih lokalih in s tem močno konkurira gostinskim obratom. Sklenili so, da bodo naprosili občinsko skupščino, naj podvzame v zvezi s tem ustrezne ukrepe.

Dalje so se ajdovski gostinci zedinili, da bodo prispevali sredstva za skupno financiranje turistične propagande. Tako so se že na zboru obvezali, da bodo za nov prospekt Goriške skupno prispevali pol milijona starih dinarjev. To je vsekakor posnemanja vredna odločitev. In če pomislimo, da ima pravzaprav gostinstvo od maloprodajnega in tujskega prometa na splošno manj koristi kot trgovina, mislimo, da bi bilo prav, da bi za turistično propagando prispevala nekaj sredstev tudi trgovska in vsa tista industrijska podjetja, ki imajo od tega neposredne koristi.

D. F.

Potrošniki pri nakupu VAREKINA EXTRAT in VAREKINA KONCENTRAT pazite na zaščitni znak

»SAMPIONKA«

Varekina extrat in varekina koncentrat proizvod »SAMPIONKE« Renče ima dolgoletno tradicijo, ki jamči kvalitetno pranje in čiščenje.

MEBLO TRGOVINA POHIŠTVA NOVA GORICA

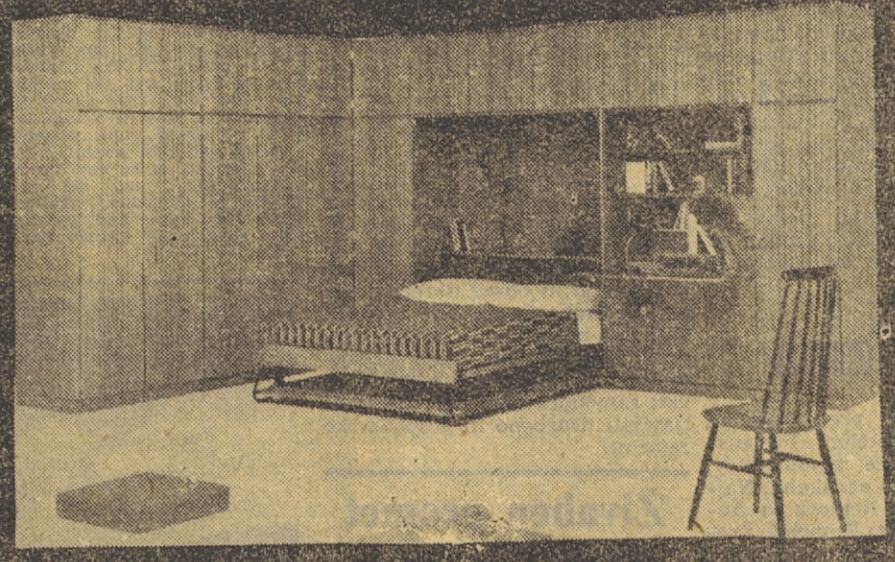

PRIREJA
RAZSTAVO IN PRODAJO POHIŠTVA
od 11. julija do 15. avgusta

RAZSTAVA JE ODPRTA VSAK DAN OD 9. DO 18., OB NEDELJAH PA OD 9. DO 14. URE V PROSTORIH LESNO INDUSTRIJSKEGA CENTRA V NOVI GORICI

KUPITE LAHKO:
- 50 VRST SPALNIC
- 70 VRST OMAR (GARDEROBNIH, SEKRETERJEV IN OMAR-POSTELJ)
- 12 VRST KAVČEV
- 12 VRST FOTELJEV
- 8 VRST LEŽIŠČ
- 15 VRST MIZIC
- RAZNE POSTELJE, NOČNE OMARICE, TOALETE, KOMODE, PRTLJAŽNIKE
- JOGI: Normal, Special, Extra, ST v raznih dimenzijah

NEKATERI ARTIKLI S POPUSTOM!
PO ŽELJI PREVAŽAMO NA DOM.

PO DOKONČANI IZGRADNJI KROŽNA PROGA V POSTOJNSKI JAMI

Sloves neponovljive lepote

Ko je delovni kolektiv zavoda Postojnske jame prejšnji teden skromno proslavil veliko delovno zmago — dograditev druge faze krožne proge v podzemlju — so bila hkrati končana dolgoletna prizadevanja za ureditev in sprostitev obiskovanja Postojnske jame. Z uresničenjem zahtevne naloge je omogočen obisk okrog milijona gostov letno, kar prej ni bilo mogoče niti sanjati. Spričo vse večjega zanimanja za naše kraške podzemeljske lepote in še posebej za Postojnsko jamo pa bo ta visoka številka zelo verjetno prej ali slej tudi realizirana.

Slovesno otvoritev nove krožne proge, ki je še šla v sklopu letošnjih jubilejnih praznovanj dneva vstaje slovenskega ljudstva, je s svojo navzočnostjo počastila vrsta uglednih javnih delavcev in predstavnikov oblasti iz postojnske občine, Primorske in vse Slovenije, navzoči pa so bili tudi zastopniki projektanta Invest biroja iz Kopra in izvajalca del SGP Primorje iz Ajdovščine ter številni drugi gostje.

Predsednik Sveta zavoda Marjan Šibenik je vse lepo pozdravil v jami, za jim pa je direktor Postojnskih jam Adolf Gerželj podrobneje govoril o zdaj dograjenem jamskem železniškem sistemu. Ko je goste pozdravil v imenu postojnske občinske skupščine njen predsednik Miran Fajdiga in dal še posebno priznanje delovnemu kolektivu za njegovo pridno in vztrajno delo, je nato prerezal trak, ki je simbolično zapiral odcep na novi del proge, po kateri so se nato vsi popeljali po celotni krožni pentlji.

Poseben vtis pušča na jamskih obiskovalcih prizadevanje, da bi tudi potrebne umetne predore in druge naprave harmonično vključili v prvobitno okolje. Čeprav je bilo treba zgraditi nekaj novih predorov in napraviti železniške perone, novi objekti prav nič in v ničemer ne motijo starega okolja. Pa tudi ni nobeno čudo: projektanti so skupaj s člani kolektiva zavoda in varuhi naravnih krasot osem let izbirali najboljšo med dvanajstimi variantami načrtov za rešitev tega problema.

Celotna jamska železniška proga je zdaj dolga 3850 m in teče skozi 694 umetnih predorov. V progovni sistem so vključeni vstopni peron pri vhodu v jamo, izstopni peron pod Veliko goro, vstopni peron pod Koncertno dvorano in most čez kamski rov pri Damoklejevem meču. Pentlja je neposredno povezana tudi z remizo za lokomotive in vozila, z napajalno postajo za električne lokomotive, s starim jamskim vhodom in z zgornjim rovom.

Novi peron pod Koncertno dvorano je z njo povezan z vstopno rampo, opremljen pa je s sodobnimi sanitarijami, električnimi, zračnimi in vodovodnimi instalacijami ter kanalizacijo v takšnem obsegu, da bo nanje omogočena neposredna priključitev vseh objektov, ki so še ali bi še bili predvideni v Koncertni dvorani.

Za zgraditev druge faze krožne proge so porabili nad 300 milijonov starih dinarjev, od tega 198 za predore, 51 za spodnji ustroj železnice, 13 za gornji ustroj, 23 za sanitarije, 10 za elektrifikacijo in skoraj 9 milijonov starih dinarjev za načrte in študije. Celotni železniški sistem v jami je stal 495 milijonov starih dinarjev. Za izgradnjo druge faze je kolektiv zavoda prispeval 170 milijonov lastnih sredstev, 130 milijonov starih dinarjev pa je dobil kot kredit pri Gospodarski banki Slovenije.

Predstavniki delovnega kolektiva zavoda so se zahvalili vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da je bila proga tako naglo dokončana, saj so njen drugi del gradili komaj sedem mesecev. Po drugi strani pa so bili tudi jamski delavci deležni splošne pohvale za svojo vztrajnost in pridnost ter še posebej za uspešno sodelovanje pri iskanju najboljših rešitev za izvedbo zahtevne naloge.

Jamski delavci ne prodajajo nobenega blaga. Prodajajo pašo za oči, nudijo za skromno vstopnino obiskovalcem neponovljive vtise podzemnih lepot, ki ostanejo do konca dni v človekovi duši. Sloves teh krasot se širi po vsem svetu in vsako leto je več obiskovalcev, vsako leto je spet »rekordno«. V juliju letos je bil prvikrat v zgodovini jame dosežen mesečni obisk sto tisoč oseb, kar vliva zaupanje, da bo ob novi organizaciji in novi železnici res mogoče v kratkem uresničiti cilj, ki se je še pred pičlimi nekaj leti zdel utopija: v enem samem letu milijon obiskovalcev v Postojnski jami!

Novi železniški peron pod Koncertno dvorano v Postojnski jami

SOCIALISTIČNA ZVEZA OPOZARJA NA PEREČE VPRAŠANJE

KAKO ZAGOTOVITI DOVOLJ VODE

Občinski odbor Socialistične zveze v Postojni je za četrtek, 4. avgusta, sklical razširjeno plenarno sejo, namenjeno izključno obravnavanju preskrbe z vodo. Občinski odbor meni, da je to vprašanje najbolj pereč problem postojnske občine, in je zato pozval pristojne činitelje, naj s tehtnim

POSTOJNA

sodelovanjem v razpravi pripomorejo, da bo to vprašanje našlo ustrezno mesto v pripravljenih srednjeročnih planih občine in tudi republike

O vprašanju preskrbe z vodo je bilo na Postojnskem že mnogo razprav, mnogo predlogov, mnogo ogledov terena, pa tudi časopisi so že večkrat pisali o tem. Tako tudi »Primorske novice«. Vendar je vprašanje tako pomembno, da ni odveč, če ponovno opozorimo na nekatera dejstva, ki so povezana z njim.

Vsakdo ve, kaj pomeni pomanjkanje vode. Postojnski občani občutijo to vsak dan na lastni koži, saj dobivajo vodo samo v določenih urah vsak dan. Resno pa je treba pomisliti tudi na posledice, ki jih utegne pomanjkanje vode povzročiti že v bližnji prihodnosti. Na to opozarjamo predvsem zaradi tega, ker je Postojna eno najpomembnejših središč tranzitnega turizma v vsej Jugoslaviji. Skozi Postojno vozi v času sezone dnevno povprečno nad 12.000 motornih vozil, med njimi velika večina inozemskih. Postojnska jama je povečala število svojih obiskovalcev od okroglih 114.000 v letu 1952 na skoraj pol milijona v preteklem letu, letos pa bo to številko prav gotovo še presegla. Število nočitev se je od leta 1961 do lani že podvojilo. Toda kaj bi bilo, če bi ponovno izbruhnila epidemija, zaradi kakršne so leta 1948 morali blokirati mesto? Nevšečnosti bi bile ob tako velikem številu gostov sedaj še mnogo hujše kot pred leti. Spomnimo se samo, kako je majhna epidemija škodovala za vrsto let sicer slovitemu švicarskemu letovišču Arosi. Ne moremo dopustiti, da bi ogrozili tudi pri nas vse tisto, kar smo doslej naredili za razmah turizma na Postojnskem. Ni mogoče dopustiti, da bi zaradi pomanjkanja vode bilo brez haska za dobro poldrugo milijardo starih dinarjev investicij, ki so jih v zadnjih šestih letih v postojnski občini vložili v ta namen.

Jasno je seveda, da so z vprašanjem pomanjkanja vode povezana tudi druga vprašanja. Tako je zaradi tega problematično širjenje mesta, kajti vsaka nadaljnja številčna krepitev prebivalstva zahteva tudi sorazmerno izdatnejšo potrošnjo vode. Problematično je tudi nadaljnje širjenje gospodarskih zmogljivosti v občini. Zdravstvena služba že vrsto let opozarja, da je nevarnost raznih črevesnih obolenj tako rekoč stalna in da le nagla ukrepanja preprečujejo širše izbruhe epidemij. Kljub temu porabimo že sedaj zaradi obolenj v zvezi s pomanjkljivo oskrbo z vodo ogromna družbena sredstva; ogromna, če seštejemo vse stroške preventive, raznih pregledov, zdravljenja, izgube delovnih dni in podobno.

Socialistična zveza kot najštevilčnejša družbena organizacija v občini razume kot svojo dolžnost, da po svojih močeh podpre prizadevanja občinske skupščine za ureditev tega perečega vprašanja. Po njenem mnenju je nujno podvzeti tako odločne korake, da bo res prišlo do skorajšnje dokončne zadovoljive ureditve preskrbe z vodo za vse območje občine.

(jl)

Šola za gozdne delavce

V Gozdarskem šolskem centru v Postojni bo z novim šolskim letom jeseni začela delovati v polnem obsegu tudi dvoletna šola za gozdne delavce. Ustanovili so jo predvsem zaradi tega, da omogočijo tudi delavcem v gozdovih sodobno priučitev v vsem modernem orodju in sploh načinu obdelave dreves, debel in posebej gozdnih goličav. Na ta način bodo gozdni delavci končno lahko dosegali tudi zaželeno strokovno kvalifikacijo ter dobili v roke dokument, ki jih bo izenačeval z delavci v industriji.

To bo vsekakor ugodno vplivalo na mlade ljudi, da se bodo rajši kot doslej zaposlovali v gozdarstvu. Doslej so se v to stroko zaposlili ponajveč ljudje, ki niso mogli dobiti druge zaposlitve, ali pa prebivalci krajev, kjer je delo v gozdu že nekakšna tradicija. Razlogov za tak odpor proti delu v gozdu je mnogo. Delo ni lahko, delovni pogoji so težki, saj mora gozdni delavec opravljati svoje delo na prostem in to v vsakem vremenu, tudi deževnem in mrzlem. Pred leti je odpor večala tudi še raba zastarelega orodja. Vsemu temu se je pridruževala še zavest, da gozdni delavec nima možnosti za dosego strokovne kvalifikacije oz. ustreznega dokazila o tem, kot to lahko dosega delavec v industriji. Z ustanovitvijo nove šole bo torej ta razlog odpadel.

Šola bo delovala za vso Slovenijo. Usposabljanje kadrov za gozdno delo so doslej izvajale posamezne gospodarske organizacije v obliki krajših tečajev. V njih so samo usposobili delavce za posamezna gozdna opravila, niso pa mu omogočili polne izučitve za gozdarski poklic. Tudi v bodoče bodo pri oddaljenih gozdnih gospodarstvih, oz. njihovih oddelkih za izobraževanje posebni oddelki postojnske gozdarske šole, toda šola bo v svojem dveletnem pouku nudila slušateljem popolno teoretično in praktično znanje, da bo potem lahko opravil zaključni izpit in si tako tudi formalno zagotovil potrebno kvalifikacijo.

(jl)

MLADINSKI TABOR

Pretekli teden je odšla prva skupina mladincev predvojaške vzgoje iz Ilirske Bistrice na Veliko Ubeljsko, kjer je skupščina občine Postojna uredila center za usposabljanje mladincev v okviru programa predvojaške vzgoje. Taborjenje bo trajalo 15 dni, nato bo v isti kraj odšla še druga skupina mladincev. Razen proučevanja tem iz programa predvojaške vzgoje so za mladince pripravili več predavanj s področja samoupravljanja, ekonomike in razvoja posameznih gospodarskih panog v občini. Seznanili se bodo tudi s sklepi IV. plenuma in ukrepi, ki jih zajema gospodarska reforma. (c)

ZVEZA KOMUNISTOV V OBČINI ILIRSKA BISTRICA ODLOČNO ZA

Krepitev samoupravnega sistema

V petek se je sestal politični aktiv v Ilirski Bistrici, kjer so analizirali aktivnost članov ZK in politično vzdušje v občini po sklepih IV. plenuma. Posveta se je udeležila tudi skupina CK ZKS, ki jo vodi Rudi Bregar. Ugotovili so, da so bile razprave v osnovnih organizacijah, kakor tudi v drugih organih, odkrite kot malokdaj. Na sejah osnovnih organizacij ZK so aktivno razpravljali tudi nečlani in odpirali pereče probleme. V tem času je bilo

Ilirska BISTRICA

načetih več problemov, ki so bili znani že dalj časa, pa jih ni nihče reševal. Nekaj teh problemov je uspelo tudi rešiti v tem kratkem času.

V delovni organizaciji »Transport« so se spoprijeli z zelo težkimi vprašanji, ki so že dalj časa morila vse člane delovne organizacije. Neurejeni odnosi med organi v delovni organizaciji, kakor tudi med člani, so bili ovira za uspešno in aktivno delo, kar je nedvomno vplivalo tudi na gospodarnost podjetja. Brezbrižnost in birokratski odnosi ne samo v »Transportu«, temveč tudi v drugih delovnih organizacijah so često bili posledica, da je moralo podjetje plačevati po nepotrebnem precej velike vsote denarja za razne stroške pri sodiščih in drugih organih. Niso redki primeri, ko delovne organizacije zaradi malomarnega odnosa do svojih nalog plačujejo milijonske kazni, zlasti zaradi raznih gospodarskih prestopkov.

Prav tako so delovne organizacije potrošile desetine milijonov dinarjev za neučinkovito reklamo in propagando. Ko gre za štipendiranje ljudi na višjih in visokih šolah, pa ni denarja. Po drugi strani pa imajo težave, ker ni strokovnega kadra. Ni delovne organizacije v občini, da bi imela rešeno to vprašanje. Nemalo delovnih mest je, ki jih zasedajo ljudje, ki nimajo ustrezne strokovne izobrazbe.

V aktivu je bilo govora tudi o tem, da se člani ZK iz delovnih organizacij ozko zapirajo zgolj v probleme v delovni organizaciji, kjer delajo, ne poznajo jih pa tam, kjer živijo. Pogost je tudi pojav, da se posamezniki sklicujejo na delo in obremenjenost v delovni organizaciji in se tako otepajo nalog in dela. Po razpravah o sklepih IV. plenuma začenja delo osnovnih organizacij ZK postajati bolj javno kot doslej.

Aktivno in javno delovanje komunistov ter stiki z ljudmi so eno izmed sredstev za povečanje vpliva komunistov za utrditev zaupanja v njihovo delo in organizacijo. Dosedanje delo komunistov ni bilo vedno enotno, zato tudi ni bilo vedno dovolj uspešno. Zanemarjali so tudi skrb za idejnopolitično vzgojo, zlasti starejši člani. Premalo je bilo pozornosti pomlajevanju članstva v Zvezi komunistov. Udeležba nečlanov na zadnjih sejah in razpravah pa je pokazala, da je med mladino in člani Socialistične zveze precej ljudi, ki so vredni, da postanejo člani ZK.

Govorili so tudi o utrjevanju samoupravljanja. Vsi organi samoupravljanja morajo postati sposobni, da bodo lahko in odgovorno opravljali vse pravice in dolžnosti, katere so jim zaupane. Zlasti je to naloga komunistov. Posvet je ugotovil, da so člani ZK in veliko število nečlanov spoznali globino brionskega plenuma; sklenili so, da je treba pri nadaljnjem delu usmeriti napore v razčiščevanje odnosov v delovnih organizacijah in drugih institucijah in tam predvsem krepiti sistem samouprave. Sklenili so, naj vodstva osnovnih organizacij Zveze komunistov analizirajo stanje in odnose v svojih vrstah, kakor tudi v delovnih organizacijah, s ciljem odstranjevanja pomanjkljivosti. Nadaljnje delo Zveze komunistov mora biti usmerjeno tudi na pojasnjevanje sklepov plenuma, da vsi občani spoznajo pravo vsebino in obseg ukrepov. Pri tem je treba še nadalje pritegovati vse politične in druge organizacije v občini, zlasti organe samouprave, in preko njih utrjevati samoupravni sistem ter uveljavljati družbeno in gospodarsko reformo.

Občinski komite pa bo izdelal vsestransko analizo o delu komiteja in komisij, kakor tudi o delu osnovnih organizacij Zveze komunistov v občini. (c)

POSTOJNSKA OBČINA V ŠTEVILKAH

Nad šest tisoč družin

Postajnska občina meri 491 kvadratnih kilometrov, v njej pa živi nekaj manj kot 19.000 prebivalcev. Dobra tretjina je zaposlenih v raznih podjetjih in ustanovah, oziroma kot aktivni kmetje na lastnih domačijah.

V občini je 72 naselij in zaselkov. Nad tisoč prebivalcev imata samo Postojna, ki jih ima dobrih 5400 oziroma slabo tretjino vsega prebivalstva občine. Drugi veliki kraj je Pivka z okroglo 2000 prebivalci. Večina ljudi sodi, da je tretji največji kraj v občini Prestranek, v resnici pa ga po številu prebivalstva prekaša Planina (okrog 730 prebivalcev), medtem ko jih ima Prestranek samo okrog 550. Vsa ostala naselja imajo manj kot 500 prebivalcev, v povprečju samo okrog 150, dejansko pa štejejo mnoga tudi samo po nekaj ljudi. Skupno je v občini nad 6000 družin.

V občini je že nad 700 osebnih avtomobilov, nad 550 motornih koles in mopedov, približno 4800 dvokoles, nekaj nad 3000 radijskih aparatov in že dobrih tisoč televizorjev. — (jl)

LETOVANJE ODREDA »KRAŠKIH VIHARNIKOV

Na Debelem rtiču je lepo

Že deseto leto letujejo na Debelem rtiču člani odreda »Kraški viharniki« iz Postojne. Za letošnje taborjenje od 17. julija do 7. avgusta se je prijavilo skoraj polovico postojnskih tabornikov. Ekonomska cena taborjenja znaša 22.000 starih dinarjev, ker pa večina tabornikov ne bi zmogla te cene, so zaprosili za pomoč postojnska podjetja, ki so prispevala toliko sredstev, da so ceno lahko znižali na 17.000 starih dinarjev.

Taborjenje poteka po določenem dnevnem redu. Vstajajo ob 6.30, dopoldanski čas izrabijo predvsem za pospravljanje in pripravljanje tabora ter za učenje taborniških pravil. Popoldan pa se tabor izprazni, zato pa je toliko bolj živo na plaži, kjer se kopajo in sončijo. Večkrat priredijo tudi taborni ogenj in zabavo s plesom. Taborniki so zelo zadovoljni s hrano, ki je vsak lahko dobi, kolikor hoče. Ker so 21 dni dobro gospodarili, bodo taborjenje, če jim bo vreme naklonjeno, še podaljšali za teden dni. (IB)

Vsako poletje ista pesem

Že naravnost prosluli »olimpijski« bazen v športnem parku v Ilirski Bistrici sameva tudi letošnje poletje. Po lanskih popravilih je sicer še vedno cel in tudi vodo v njem menjajo še kar dovolj pogosto, pa vendar nima kopalcev, čeprav si skoraj vsak Bistričan želi v vročih dneh prijetno osvežujoče kopeli. Samevanja je letos kriva sanitarna inšpekcija. Postavka je namreč strogo zahtevo, da bodo kopalci smeli uporabljati bazen šele, ko bodo ob njem urejene vse manjkajoče naprave: prhe, stranišča, oblačilnice in podobni objekti.

»Nič nimamo proti, da mora biti bazen z okolico popolnoma urejen,« pravijo občani v Ilirski Bistrici. »Toda naravnost pikolovstvo se zdi, če v teh vročih dneh onemogočajo kopanje zaradi tega, ker stranski objekti še niso gotovi. Kot da voda brez tega ne bi držala kopalcev na površini! Sploh je s tem našim bazenom nekaj začarano. Vsako leto je kakšna druga ovira, da ga ne moremo uporabljati.«

To »začaranost« bodo baje v prihodnjih dveh tednih dokončno odpravili. Ob bazenu namreč že gradijo manjkajoče sanitarije in kabine za preoblačenje. Vsekakor pa je to zelo pozno in bo bazen služil letos lahko samo še dober mesec. Vzrok za zakasnitev potrebnih del so bila letos nujnejša in povrh še zelo obsežna dela za ureditev mesta v okviru odkritja spomenika in grobnice padlim borcem. Poleg tega je tudi letos primanjkovalo denarja za dokončanje bazena.

Drži pa tudi, da bi vse te in podobne ovire lahko premagali že pred leti, pač takoj, ko so nastopile, ko bi komu uspelo doseči sodelovanje vseh tistih, ki bi veliki bazen lahko s pridom uporabljali.

(jl)

Vse v znamenju turizma

Turistična sezona je tudi na Postojnskem dosegla višek. Vsak dan se na parkirnih prostorih pri Postojnski jami, pred hotelom »Kras« in pred motelom »Proteus« ustavlja na tisoče avtomobilov, predvsem s tujimi oznakami. Največ je tudi letos Nemcev in Avstrijcev, sledijo jim Francozi, Švedi, Nizozemci, Italijani in drugi. Da bi se vsa ta kolona vozil normalno odvijala, je cestno podjetje iz Kopra popravilo slabe dele ceste na odcepu Postojna—Razdrto. Tako bodo lahko motorizirani turisti hitreje in udobneje potovali proti morju.

Hotelske kapacitete v Postojni in tudi privatne sobe so skoraj popolnoma zasedene. Turistični delavci v Postojni pričakujejo v avgustu še več turistov. Seveda je precej odvisno od vremena, ki je letošnje poletje tako muhasto.

(IB)

Nesreča francoskih turistov

Na cesti med Račicami in Podgradom je Francoz Luciene Pierre Molion v sredo prejšnji teden zaradi naglici trčil v pred njim vozeči tovornjak s priklopnikom, ki ga je vozil Ludvik Dolmin iz Stare cerkve. Poškodovali so se voznik, njegova žen in sin. Škode 510.000 S din.

Trčenje zaradi zaviranja

Malo pred Račicami je nemškega avtomobilista Otta Gloora na vožnji od Rupe proti Podgradu zaradi prevelike naglice zaneslo s ceste v drevo. Za njim vozači avtomobilist Veljko Vukoša z Reke svojega vozila ni mogel pravočasno zaustaviti in je trčil v ponesrečeni avto. Razen prask in obtolčb se je vse dobro končalo, le škode na vozilih je bilo za 470.000 S din.

Živahen promet

V letošnjem prvem polletju so na obmejnih prehodih Goriške in Tolminske zabeležili prehode nad 1,400.000 potnikov ter več kot 670.000 vozil. Največ prehodov je bilo na prehodu v Rožni dolini, in sicer nad milijon sto tisoč potnikov ter več kot pol milijona vozil.

V tem času so na omenjenem območju imeli nad 28.500 nočitev. Nočevalo je več kot 5500 inozemskih ter nad 10.000 domačih gostov. Število domačih gostov je letos le za dober odstotek večje od lanskega, kar za 67 odstotkov pa je več tujih gostov. V povprečju pride na gosta, ki je nočeval na Goriškem 1,6 nočitve, na Tolminskem pa 1,9.

V primerjavi z lanskimi prvimi šestimi meseci je zadovoljivo porasel tudi promet v gostinstvu.

Ilirska Bistrica pri podjetju Transport, ki ga prav v teh dneh pretresajo znatne notranje spremembe: delovni kolektiv v skladu s sklepi IV. plenuma CK ZKJ na Brionih utrjuje prej dokaj razrahljano samoupravljanje v svoji delovni organizaciji

NOVO STANOVANJSKO NASELJE »ZAHODNA SEMEDELA« V KOPRU

Posebna skrb tudi za borce

Koprska občinska skupščina je že lani sprejela zazidalni načrt za naselje »zahodna Semedela«. Investbiro je medtem tudi že pripravil ureditev, po kateri je zdaj mogoče oddajati parcele interesentom družbenega in zasebnega sektorja. Predvidena je zgraditev 104. vrstnih stanovanjskih hiš na skupni površini 21.029 m in 38 zasebnih hiš na površini 23.301 kvadratnih metrov. Povprečna površina, ki pripada posamezni vrstni hiši, meri 202, zasebni pa 613 kvadratnih metrov. Najmanjša individualna površina obsega 430, največja 1080 kvadratnih metrov. Zemljišče vrstnih hiš je položno, zasebnih pa terasasto.

Zavod je izdelal štiri variante za izračun stroškov za komunalno ureditev zemljišča, občina pa je sprejela drugo. Po tej bodo znašali stroški za ureditev zemljišča in kolektivnih komunalnih naprav pri vrstnih hišah z asfaltiranimi cestami 1,520.184, z makadamskimi cestami 1,458 474 din; pri individualnih hišah z asfaltiranimi cestami 2,773.669, z makadamskimi cestami 2,661.076 din. K temu pa je treba prišteti še ostale naprave, ki bodo znašale nekaj stotisoč din. Prispevki so tako visoki zaradi težavnega ozemlja in vseh ureditev popolnoma na novo.

Del zemljišča za gradnjo vrstnih stanovanjskih hiš južno od daljnovoda je rezerviran za gradbeno podjetje »Gorica«, del zemljišča severno od daljnovoda pa za tovarno »Tomos«. Del zemljišča za zasebne individualne stanovanjske hiše z desetimi parcelami je na razpolago tudi članom Zveze borcev občine Koper. V primeru, da omenjeni rezerviranih parcel ne bi prevzeli, bi se dodelile drugim družbenim in zasebnim interesentom, kakor tiste, ki so za te že namenjene. Interesent mora pred dodelitvijo parcele zagotoviti komunalni prispevek za ureditev zemljišča. Mimo tega se bodo zemljišča dodelila le v primeru, če se bo javilo toliko interesentov, da bo oddanih 80 odstotkov vseh na tem ozemlju določenih parcel. V primeru pa, da oddaja stavbnih zemljišč po navedenih določbah ne bi uspela, bo skupščina odločala o drugačnem načinu dodelitev.

Novo naselje »zahodna Semedela« zajema okoliš nad Erjavčevo ulico v breg za že doslej zgrajenimi zasebnimi stanovanjskimi hišami in zahodno do hudourniškega jarka ter nad njim. Dvoje zasebnih hiš je tam že zdaj v gradnji

(rr)

pismo uredništvu

Črnotiče in ne Črnotiči!

Tov. urednik!

Z velikim zanimanjem spremljam dela na progi PREŠNICA—KOPER in veseli me vsak napredek pri ustvarjanju te, za našo državo tako življenjsko pomembne prometne žile.

Ne morem pa ostati ravnodušen, ko čitam v časopisnih poročilih (DELO, Primorske novice) imena domačih krajev, ki so napačno sklanjana, s čimer dobijo nov prizvok, ki je popolnoma tuj ušesom tamkajšnjih ljudi. Tu mislim na vas ČRNOTIČE, kjer je predvidena železniška postaja. Večkrat sem v naših časopisih opazil, da ta kraj napačno nazivajo Črnotiči. Isti naziv sem opazil tudi na mnogih skicah železniške trase in na Slavnikovem lokalnem avtobusu. To ne dela slabe volje le meni, ampak vzbuja negodovanje tudi pri vaščanih ČRNOTIČ, ki to izražajo ob raznih prilikah z utemeljenimi in upravičenimi kritikami.

Vsak, ki pride v to vas, bo opazil na ličnih tablicah poleg hišne številke tudi ime: ČRNOTIČE, ki je edina pravilna oznaka. Pri pisavi in rabi tega imena si moramo biti na jasnem, da je to MNOŽINSKO IME ŽENSKEGA SPOLA IN SE SKLANJA KOT SAMOSTALNIK VILE — enako se sklanjajo krajevna imena: Petrinje, Marezige, Moste itd. Med ta imena spadajo tudi ČRNOTIČE. Ljudje govorijo: Črnotiče, sem iz Črnotič, sem bil v Črnotičah, pod Črnotičami itd. Edino ta raba je slovniško in pravopisno pravilna; vse drugo je napačno. Črnotiči je ime novejšega kova, tuje, zato ga odločno odklanjamo!

Želim, da se upošteva to opozorilo ter se prisluhne izgovorjavi domačinov, ki je v tem primeru edino odločilna. Ob tem bi rad svetoval vsem, ki imajo delo s to progo ter vsem ostalim odgovornim krogom, da tudi oni vnašajo v svoje poslovne in uradne elaborate edino pravilno ime ČRNOTIČE, ki bo z otvoritvijo te proge bolj znano tudi širšemu svetu. Tu bi lahko s časom postala izletniška točka, saj je v neposredni bližini staro zgodovinsko »Gradišce«, s svojo romantično zelo staro cerkvico, od koder je lep razgled preko Tržaškega zaliva do Dolomitov.

Na tem Gradišcu so našli pred leti razne zanimive zgodovinske izkopanine, ki so sedaj v tržaškem muzeju. Dobro bi bilo, da bi se to izkopavanje nadaljevalo, kajti tu je najti več lončenih črepinj, ki so jih po kapitulaciji Italije v II. svetovni vojni izkopali delavci, ki so tu delali pod pritiskom Nemcev bunkerje. Pri tem so izkopavali cele žare in jih iz nevednosti razbijali! Iz tega se da sklepati, da so na tem mestu še vedno stara neodkrita grobišča, ki bi nam lahko povedala marsikaj zanimivega iz življenja naših davnih prednikov v teh krajih.

Lazar Tone
iz Črnotič

Spoštujmo odlok o nočnem miru

Kot je v vseh mestih na svetu običajno in logično, je tudi skupščina občine Koper izglasovala odlok o spoštovanju nočnega miru. V odloku so predvidene tudi denarne kazni za tiste, ki ga kršijo.

Praksa pa kaže, da je žal odlok ostal le na papirju. Le redko se pripeti, da bi kdo plačal kazen zaradi razsajanja po ulicah ponoči. Nočnega miru pa ne kalijo samo ponočnjaki, ki se vračajo domov peš, marveč tudi številni motoristi in drugi občani. Žal predpisov ne spoštujejo tudi tisti, ki morajo zaradi službe vstajati zgodaj ponoči, med katerimi so tudi smetarji in nekateri poštarji.

Prebivalci koprskega Belvedera se stalno pritožujejo, da že od tretje ure ponoči ne morejo spati, ker jim tega ne dovolijo poštni delavci, ki pred poštno palačo nakladajo vreče v poštni avto. Ta posel opravljajo s takim hrupom, da vsako noč zbudijo vso okolico. Tudi zanje velja občinski odlok in prav gotovo imajo tudi v svojih internih predpisih zapisano, da ne smejo vznemirjati svojih someščanov, ki so potrebni nočnega počitka. Če tega nimajo, naj kolektiv poskrbi, da bo njegov pravilnik usklajen z občinskim odlokom. Tudi če ne bi bilo odloka in predpisov, je vsak državljan dolžan spoštovati svojega bližnjega. V tem se zrcali tudi kulturna raven vsake osebe.

RUDE ZAGAROV

Slavnik se je uveljavil

Koprsko avtoturistično podjetje SLAVNIK naj bi letos po planu realiziralo okrog 4 milijarde starih dinarjev. V prvih petih mesecih so že realizirali milijardo in pol starih din.

Posebno skrbno so se pripravili na letošnjo turistično sezono, saj si od nje obetajo lepe uspehe. Podjetje je nakupilo pet novih 50 sedežnih avtobusov tipa Medcedes, nameravajo pa jih kupiti še šest, s katerimi bi ublažili pomanjkanje v mestnem prometu. Razširili so poslovno sodelovanje s približno 30 tujimi turističnimi agencijami iz Avstrije, Zahodne Nemčije, Švedske, Nizozemske in Velike Britanije in za njih že opravljajo prevoze turistov. Poleg tega ima podjetje dolgoročno pogodbo s Kompasom, da opravlja zanj turistične prevoze v Kompasovem aranžmanu na področju zahodne Istre in po Primorski.

V podjetju so tudi skrbno pripravili letošnji novi vozni red, ki so ga izdali skupno z Avtoprometom iz Nove Gorice. SLAVNIK vzdržuje zdaj preko 100 rednih prog, od tega 12 mednarodnih, večinoma z Italijo in progo Portorož—Gradec (Avstrija) ter 20 medrepubliških. Med slednjimi velja zlasti omeniti novi celoletni progi Poreč—Ljubljana—Banaluka (523 km) in Poreč—Koper—Rijeka—Zadar—Šibenik (473 kilometrov). Na področju SR Hrvatske pa vzdržuje podjetje 28 rednih prog. Na vseh daljših progah bodo letos vozili avtobusi tipa Deutz, saj je tako potovanje mnogo bolj ugodno in hitrejše.

jč

ŠE O POGOJNIH OSTAVKAH VODILNIH DELAVCEV

STALIŠČE RSS SLOVENIJE

Pojave groženj z ostavkami vodilnih delavcev je obširno obravnavala pred časom tudi komisija za družbeno samoupravljanje pri republiškem svetu Zveze sindikatov Slovenije in ugotovila med drugim:

Vsak zaposleni ima skladno z ustavo in pozitivno zakonodajo pravico dati ostavko na svoje delovno mesto. Vendar naj bo ta pismeno utemeljena in ne ustna, ker v tem primeru nosi s seboj prizvok pritiska na samoupravne organe. Ostavka naj bi bila odstop od zaupanega dela in kot taka zahteva možnost in osebno spoznanje, da naloge, ki jih je posameznik sprejel, ne obvlada. V takih in v vseh podobnih primerih bi bila ostavka dokaz osebne poštenosti in odgovornosti. Komisija je ugotovila, da je takih ostavk v naši družbeni praksi verjetno še veliko premalo.

Pogojne ostavke, kot oblike pritiska na samoupravne organe naj bi pokazale, da delavski svet, samoupravni organi in kolektivi ne pristajajo na progresivne rešitve in da je zato edina možnost odstop od odgovornega delovnega mesta. V primerih, ko so predlogi strokovnjakov dovolj utemeljeni, je ostavka povsem nepotrebna oblika, kajti strokovni delavci imajo možnost zahtevati arbitražo, ki naj jo realizira direktor s tem, da predlaga občinski skupščini, naj se akti upravljanja zadržijo, ker niso skladni s konceptom dobrega gospodarjenja.

Pogojne ostavke, zlasti po reformi, se zato kot metoda znajdejo na poziciji zanikanja samoupravljanja in potenciranja osebnosti, ki si skuša s tako obliko pritiska uveljaviti oblast v času, ko druge oblike uresničevanja samovolje — ki jih poznamo iz pretekle samoupravne prakse — odpovedujejo. Komisija obsoja tak način samovolje in zahteva, da se uveljavi načelo samoupravljanja, progresivna volja kolektivov in da se upoštevajo njihovi predlogi in odločitve. Pogojnih ostavk — odpovedi naše pravo ne pozna.

Pogojne ostavke strokovnih delavcev, vključno nekaterih direktorjev, kažejo, da je ta oblika pritiska na kolektiv dovolj močna v času, ko so delovni kolektivi spoznali ali vsaj spoznavajo, da so jim strokovnjaki potrebni. To spoznanje pa izkoriščajo tisti, ki dajejo pogojne ostavke in skušajo s tem dokazati svojo nenadomestljivost. Komisija meni, da ostavka ne more biti oblika poigravanja s kolektivom, ampak mora ostati resno dejanje. Z ostavkami je povezana tudi odgovornost. Delavski svet je dolžan sprejeti odpoved, pri tem pa mora upoštevati, kakšna materialna škoda bo nastala za delovno organizacijo in jo — če je to potrebno — uveljaviti na osnovi predpisov temeljnega zakona o delovnih razmerjih. Pri izdelavi statutov je zato izredno pomembno določiti, kakšno naj bo povračilo škode, ki bi nastala z nepremišljeno odpovedjo odgovornega delavca.

Od trgovine do obrti

V sežanski občini si vztrajno prizadevajo za razmah maloobmejnega prometa oziroma dejavnosti, ki so povezane z njim. Brez posebnih velikih študij ali načrtov, pač pa z marljivim in vztrajnim, skoraj neopaznim vsakdanjim drobnim delom poskušajo pritegniti kar največ klientov z one strani meje in jim nuditi, kar si želijo.

Največji maloobmejni promet nastaja seveda v prodajalnah. Tržačani kupujejo tako rekoč vse — od mesa, vseh vrst konzerv, masla, olja, čokoladnih izdelkov, celo testenin in drugih vsakdanjih živil, do bencina, motornih olj, usnjenih izdelkov, galanterije in še marsičesa drugega. Zelo pogosti so primeri, da se preko meje pripelje cela družina, pa se posamezni člani razidejo po posameznih trgovinah, ženske pa tudi k frizerjem. Prav v obrti bi kazalo urediti še marsikaj, da bi pritegovala še več interesentov z one strani meje. (jl)

Odobren razvojni načrt

Odborniki občinske skupščine Piran so odobrili načrt razvoja in urbanistične ureditve vplivnega območja Kopra, Izole in Pirana. V razpravi so poudarili, da bo treba v Luciji predvideti nadaljevanje stanovanjske — turistične zazidave. Glede na to, da govori program o izsušitvi solin, so menili, da te naloge ne bi bilo postavljati tako kategorično, marveč naj bi se to izvajalo v etapah v skladu s potrebami. Zavzeli so se za to, naj med raznimi bližnjimi nalogami dobi prednost preselitev remontne ladjedelnice »2. oktober«, ker to nujno terja razvoj turizma v občini.

Piranski odborniki so še sprejeli sklep o ureditvi in oddajanju mestnega zemljišča v zazidalnem okolišu Beli križ.

Koristni stiki

V Graz so se pred dnevi vrnili otroci socialistične ljudske stranke Avstrije, ki so tri tedne preživeli v Strunjanu na počitnicah. Tudi letošnje letovanje je bilo kot vsa dosedanja — od leta 1960 dalje — realizirano na podlagi izmenjave otrok med avstrijsko Štajersko in primorskimi občinami v organizaciji Zveze prijateljev mladine iz Kopra. Letovanje je letos izredno uspelo prav zaradi pristnih in iskrenih odnosov med Koprčani in Avstrijci. K temu sta nedvomno mnogo pripomogli upravnica kolonije Hilda Maroltova in sekretarka ZPM Koper Majda Majnikova. Avstrijski socialisti so se letos tudi zanimali, da bi dom Elvire Vatovec v Strunjanu prihodnje leto najeli za vso sezono in končno tudi za nekaj let vnaprej. V tem primeru so pripravljeni v zgradbo investirati in obnoviti inventar. Nekaj sezon bi potem letovali le Avstrijci, nato pa bi prepustili vse upravi šole. Kolikor bodo razgovori, ki bodo že letos oktobra v Kopru, uspešni, bodo Avstrijci že prihodnje leto za vso sezono najeli dom Elvire Vatovec.

Danes pa bodo prispeli v dom otroci staršev KP Avstrije, s katero prav tako uspešno sodeluje občinska zveza prijateljev mladine iz Kopra. Avstrijski otroci bodo ostali tu štiri tedne in bodo tako vrnili letovanje našim otrokom, ki te dni končujejo letovanje v Avstriji. Skupno z avstrijskimi otroki bo v Strunjanu letovala tudi skupina otrok iz Idrije, ki bodo tu ostali dvakrat po 14 dni. jč

Brezsrčna mati

Štiriletnega Armanda iz Pirana, Ulica Svobode 33, je v ponedeljek 1. avgusta mati S. Dj. poslala s steklenico v trgovino po pivo.

Ker je fanta na cesti nekdo spodtaknil, je padel in pri tem razbil steklenico ter si porezal dlan desne ročice. Krvavo in porezano mu je mati zašila s črnim sukancem ter čez njo povezala umazan povoj.

Ko so otroci drug dan videli njegovo pomodreno dlan in velike šive iz črnega sukanca, so o tem pripovedovali doma; šele na opozorilo mater sta administratorka piranske ambulante in mličnik za to zvedela ter pri S. Dj. dosegla, da je dvignila napotnico in 3. avgusta — torej tretji dan po nesreči — peljala sina Armanda na nezgodno postajo v Izolo.

Žene, ki so za to vedele, so bile za fantka bolj v skrbeh kot lastna mati in v ambulanti spraševale, če si otrok ni inficiral ročice in če ni bil prepozno prepeljan na nezgodno postajo. Mati pa je šele po posegu organov storila to, kar bi ji bilo moralo veleti materinsko srce — če bi ga imela.

Kajti, če bi ga imela, pač ne bi mučila otroka s šivanjem mišice in kože na dlani in ga izpostavljala nevarni zastrupitvi.

ZALKA GUZEJ,
Portorož 234

Koper mora dobiti semafore

Pregled prometnih nesreč v Kopru nam pokaže, da se dogajajo vse na istih mestih. Največ jih je bilo doslej na križiščih pred »Slavnikom«, kjer se stikajo Istrska in Semedelska cesta ter edini vhod in izhod za Semedelo. Sledi škocjansko križišče s stikališčem Ljubljanske, Istrske, Šmarske in posredno Vanganelske ceste. V ožjem mestu so nevralgične točke stikališče Ceste JLA, Ljubljanske ceste in Vojkovega nabrežja, stikališče Ceste JLA in Semedelske ceste pred hotelom »Triglav«, stikališče Kidričeve ulice in Pristaniškega trga s prehodom na avtobusno postajo in nazadnje stikališče Cankarjeve ulice in Vojkovega nabrežja.

Na teh križiščih imamo sicer prehode za pešce zaznamovane s cebrami, ki pa, kakor vidimo, ne zadostujejo. Mimo tega so nekateri prehodi na povsem nepreglednih mestih. To velja posebno za prehod čez Cesto JLA pri starih mestnih vratih, dalje pa za konec Cankarjeve ulice pred Vojkovim nabrežjem. Pri »Slavniku«, Škocjanu in Taverni stoje včasih prometni miličniki, a zelo poredkoma in promet bolj opazujejo, kakor usmerjajo. Vidimo torej, da tudi to ne zadostuje.

Edino, s čimer lahko napravimo te prehode varnejše in odvrnemo od sebe nadaljnjo odgovornost za nesreče, ki bi se kljub temu še dogodile, so semafori. Postaviti jih je treba na vseh naštetih šestih križiščih, in to prej ko mogoče. Tu gre za človeška življenja in velike škode, ki nastanejo zaradi prevozov ranjencev, njihovega zdravljenja, izostankov z dela, z bolniškimi dopusti in nazadnje na samih vozilih, pri čemer je prizadeta tudi zavarovalnica, zato je sredstva za postavitev semaforov nujno treba najti.

(rr)

Del pročelja hotela »Galeb« v Kopru

NAŠE GOSTINSTVO IN TURIZEM

Podjetje »Galeb« v novih gospodarskih razmerah

Med štirimi hotelskimi obrati, na katerih sloni večina turizma v koprski občini, je podjetje »Galeb« po svojih zmogljivostih sicer manjše, zato pa ni nič manj pomembno. Ustanovljeno leta 1961 z združitvijo petih obratov, samega hotela »Galeb«, elegantne restavracije »Riba«, kavarne »Loža«, restavracije »Taverna« in bifeja v Semedeli dobro dopolnjuje druge obrate in se leto za letom tudi bolj in bolj uvršča v mednarodni turizem na naši obali. Jedro podjetja, hotel »Galeb«, je doživljalo prva leta svojega obratovanja mnogo težav in tudi kriz, pod novim vodstvom pa se je od druge polovice leta 1964 stalno krepilo in dosegalo lepe uspehe. Medtem ko je bilo v prvi polovici omenjenega leta pasivno še za 12 milijonov S-din, zdaj ni le aktivno, marveč sposobno ustvarjati tudi lastne sklade in izvajati adaptacije iz lastnih sredstev, čeprav ga še vedno bremenijo težke amortizacijske in obrestne dajatve restavracije »Riba« na Titovem trgu in je moralo odplačati še 7 milijonov nekdanjih starih dajatev.

Tako dobiva zdaj iz leta v leto trdnejšo gospodarsko formo. Obseg poslovanja je prišel zadovoljivo do izraza tudi v ekonomskem oziru, saj je zaključilo podjetje lansko poslovno leto z dobičkom 21 in pol milijona dinarjev, kar mu je prvič omogočilo ustanoviti potrebni sklad aktivne razlike. Tudi osnovna sredstva se stalno obnavljajo in dopolnjujejo. Vrednost gradbenih objektov znaša po lanski bilanci skoraj 70 milijonov, opreme 75 milijonov in pravic na tujih osnovnih sredstvih nad 80 milijonov, skupno okoli 225 milijonov dinarjev, po odpisu po stanju 31. decembra lani pa okoli 160 milijonov. Že lani je bilo nabavljenih novih obratnih sredstev za skoraj 12 milijonov dinarjev. Nabave so se nanašale v glavnem na gostinsko tehnično opremo, kot so restavracijske garniture, hladilniki, kompresorji, sodobna ureditev, delovno orodje itd. Letos je bil preurejen in dopolnjen restavracijski vrt hotela »Galeb« z novo betonsko ploščadjo, nabavljene so bile nove točilne mize s hladilniki, pralnica, likalnica in kuhinja v hotelu pa so dobile nove stroje, štedilnike in drugo opremo. Tudi kuhinja v »Taverni« je dobila novo opremo. Celo v restavraciji »Riba«, čeprav je obrat še mlad, je bilo treba zamenjati ali dopolniti razne naprave. Vse to krije podjetje iz lastnih sredstev, brez tuje pomoči. Mimo tega je vredno omeniti tudi, da je podjetje uredilo vse potrebno pri prevzemu investicijskih kreditov restavracije »Riba«, ki so prej bremenili koprsko občinsko skupščino in znaša letna amortizacija 10 milijonov dinarjev, a je tudi obrestna mera visoka.

Aktivno poslovanje je dalje omogočilo tudi večjo skrb za zaposleno osebje, katerega je okoli 100 moških in žensk. Tako razpolaga s tremi kompletnimi stanovanji, na hotelskem podstrešju pa je uredilo za uslužbence 10 sob z 20 posteljami. To akcijo želi v prihodnje nadaljevati in doseči postopno osamosvojitev glede nastanjevanja svojih ljudi, kar je glede na naše dosedanje razmere v gostinstvu vsekakor razveseljiv pojav. Osebni dohodki zaposlenih so se dvignili od srede lanskega leta za 30 odst. Povprečni mesečni dohodek znaša zdaj 70.000 dinarjev. Le trije zaposleni prejemajo samo 45.000 dinarjev na mesec, 19 jih doseže 50.000, vsi ostali pa več.

Obstoječa obratna sredstva trenutno zadoščajo za redno poslovanje, kar je treba pripisati hitremu obračanju zalog. Obračajo se povprečno več kot dvakrat na mesec. Zaradi tega so zaloge minimalne, le nujno potrebne za obratovanje. Ker podjetje nima večjih nastanitvenih zmogljivosti, poteka večina gostinskih storitev v restavracijah, kavarni in bifeju, posebno še v nočnem lokalu in proti takojšnjemu plačilu. Nekurantnega blaga podjetje nima na zalogi.

Za lansko leto je bil predviden v načrtu dohodek 315 milijonov dinarjev, bil pa je presežen za 30 odst. Realizacija je znašala 410 milijonov dinarjev in je v primerjavi z letom 1964 porasla za 44 odst. To je bilo v glavnem povečanje produktivnosti in prometa, zlasti v restavracijah »Taverna« in »Riba«, pa tudi v kavarni »Loža« in v samem hotelu. Delno so na to vplivale seveda tudi povečane cene storitev. Indeks povečane realizacije je znašal nasproti letu prej v hotelu 121, v »Taverni« 127, v »Loži« 141, v »Ribi« 111 in v Semedali 150. Tudi letošnja polletna realizacija je ugodna in je bil plan uspešno presežen, kar daje zaupanje, da bo tudi celoletni, saj se promet v glavnih dveh turističnih mesecih in še v jeseni redno poveča.

Čeprav nastanitvene kapacitete hotela niso velike, kar smo že omenili, je prenočevalo lani v hotelu 10.050 gostov, od tega 3.889 tujih in 6.141 domačih. Število domačih je padlo za 6,33 odstotka, tujih pa naraslo za 55,68 odstotka. Vsi skupaj so dali 13.528 nočitev, od tega tuji 4.860, domači 8.668. Gostje so večinoma prehodni in individualni. Tudi lani je bila podjetju priznana na tuje penzionske storitve davčna olajšava, in sicer še nekoliko ugodnejša kot leto prej, vendar se je obračunavala samo do 25. VII., to je do uvedbe gospodarske reforme. Tako je bilo do omenjenega datuma obračunanih 10,455.059 din. Poleg tega je treba omeniti še participacijo od ustvarjenega dohodka s tujimi gosti na devizno participacijo v višini 7 odstotkov, katero je podjetje porabilo za nakup nekatere opreme izven države.

Podoba pa ne bi bila ne popolna ne objektivna, če ne bi omenili tudi težav, s katerimi se mora podjetje »Galeb«, kakor tudi druga te vrste, stalno ali prehodno spoprijemati. Skoraj v enakem razmerju kot je rastel in raste dohodek, rastejo tudi stroški. Vzroke za to je treba iskati v porastu cen osnovnih materialnih sredstev, predvsem mesa, mlevskih in mlečnih izdelkov ter maščob. Mimo tega so porasle cene tudi gorivu, mazivu, električni energiji in še marsičemu drugemu. Posebno težko breme so cene elektrike in vode za gostinske obrate. Najhuje je bilo v tem pogledu lani takoj po uvedbi gospodarske reforme. Stroški amortizacije so porasli le za 8 odstotkov, ker lani ni bilo nabavljenih večjih investicijskih kreditov. S sredstvi amortizacije je podjetje krilo anuitete in delno vzdrževalo obstoječa osnovna sredstva. Čisti proizvod je porastel kar za 50 odst. nasproti letu prej, ali za 15 odst. več kot celotni dohodek. To povečanje je nastalo zaradi večje vneme zaposlenih, boljšega nadzorstva nad izkoriščanjem blaga za predelavo, deloma pa so vplivale na to tudi spremembe gospodarskih predpisov. Vendar je treba pripomniti, da niso vsi obrati aktivni. To velja za restavracijo »Riba«, ker ima kot kvalitetni lokal zelo visoke režijske stroške, ki jih ni mogoče zmanjšati. Izguba je znašala lani 5 milijonov dinarjev.

Zaposlenost se ni mnogo spremenila, proizvodnost pa se je povečala za celih 50 odst. Ta uspeh se odraža že v razdelitvi dohodka, ki ima za posledico povišanje zaslužkov in oddajo čistega dohodka v sklade, v lanskem letu v višini 20,439.000 din, kar ni uspelo doseči podjetju prej vsa leta od ustanovitve. Če pa trdimo, da so se dohodki povečali zlasti s povečano proizvodnostjo, to ne velja za vse enote delovne skupnosti enako. Zato je bilo treba letos poiskati vse skrite rezerve. Nadurno delo se je znižalo za okoli 4 odst., ali stvarno za približno 5.000 ur, letos pa še na manj. Manj uspeha je z zniževanjem bolezenske odsotnosti.

Omenili smo, da znaša povprečna zaposlitev v vseh obratih podjetja »Galeb« okoli 100 ljudi in 13 vajencev, od tega približno v razmerju 75 žensk in 25 moških, med vajenci pa 10 fantov in le 5 deklet. Vsa mesta žal še niso zasedena z zadostno kvalificirano delovno silo. Vendar se uprava trudi, da položaj izboljša; v prvi vrsti s pošiljanjem v strokovne tečaje in šole na obali, v Ljubljani in drugod. K izboljšanju strokovnosti vpliva tudi prizadevanje za primerno nastanitev delovnega osebja, ki je, kot smo prej omenili, že rodilo nekaj uspehov. Nadaljnji stimulans je boljše nagrajevanje, kar velja posebno za izpopolnjevanje na samem delovnem mestu. Počasi pa prihajajo tudi redno izšolani mladi ljudje. V bodoče želi podjetje pridobivati nove moči samo prek rednega šolanja.

Samoupravljanje je v podjetju dobro urejeno. Delavski svet, ki šteje 19 članov, in upravni odbor, se redno sestajata in obravnavata vse tekoče zadeve ter spremljata celotno poslovanje delovne skupnosti. Tako se gostinsko-turistično podjetje »Galeb« postopoma rešuje nelahke dediščine, katero je leta 1964 prevzelo zaradi eksperimentiranja v prejšnjih letih, ki je vodilo že tako daleč, da je bilo celo govora o morebitni likvidaciji. Upravičeno smemo zato upati, da se bo ugodno razvijalo tudi dalje in se razvilo v še pomembnejšo delovno organizacijo v okviru našega obalnega turizma. To kolektivu in njenemu sedanjemu direktorju Antonu Tomincu tudi iskreno želimo.

(rr)

Letos je na tolminskih planinah izredno dobra in bogata paša, kakršne živinorejci že dolgo let ne pomnijo. Na sliki: siesta na Srednjem vrhu na planini Matajur. — Foto: Perat

ŠTUDENTI SE SEZNANJAJO Z RAZMERAMI V OBČINI

Razvojne možnosti tolminske

Večja skupina članov kluba tolminskih študentov se je v preteklem tednu sestala v Tolminu s predstavniki občinskega komiteja Zveze komunistov, občinske skupščine in Soškega gozdnega gospodarstva. Sestanek — ali kakor so ga študentje imenovali: seminar — je bil sklican na pobudo študentov, saj so ti že večkrat izrazili željo, da se s predstavniki delovnih organizacij in oblasti pogovorijo o številnih problemih iz tolminske občine, o katerih študentje v Ljubljani radi razpravljajo, pa si večkrat ne najdejo pravih in popolnih odgovorov na številna vprašanja.

V prvem delu so najprej obravnavali delo v nekaterih podjetjih v občini, postavljali so vprašanja o nekaterih postopkih z vodilnimi kadri ter se zanimali za proizvodne rezultate v prvem polletju letošnjega leta. V drugem delu pa so postavljali vprašanja iz kmetijstva in kmetijske politike v občini. Predvsem so se zanimali za ekonomsko in pravno ureditev kobariškega blata oziroma komasacijo na Kobariškem ter za možnost večje in sodobnejše proizvodnje zasebnih kmetovalcev. Spraševali so o formiranju odkupnih cen mleka, mlečnih proizvodov in kmetijskih pridelkov, kakor tudi za razvoj boljših pasem goveje živine.

V petkovi dopoldanski razpravi, kjer je sodeloval tudi predsednik goriške turistične zveze ing. Viktor Klanjšček, so se informirali o gradnji kaninske žičnice ter o možnostih za hitrejši razvoj turizma in turističnega gospodarstva v Zgornjem Posočju. V tej zvezi je ing. Klanjšček poudaril, da v zadnjem času proučujejo za kaninsko žičnico več možnosti nabave inozemskih kreditov. »Ugodna rešitev oziroma inozemski kreditni angažmaji,« je bilo slišati na seminarju, »bi v mnogočem prispevali k razvoju alpskega turizma v tem delu Slovenije in spremenili podobo sedaj relativno slabo razvite tolminske občine.«

V nadaljevanju so študenti zastavili gozdarskemu inženirju Ferdu Papiču več vprašanj v zvezi z upravljanjem gozdov in gospodarjenjem z gozdnim bogastvom.

V programu seminarja je bil tudi sestanek študentov s štipenditorji. Tu so se študentje dogovarjali o štipendiranju, kadrovski politiki in možnostih zaposlovanja kadrov z univerzitetno izobrazbo.

Študenti so ob koncu izrazili vsem sodelujočim toplo zahvalo za vsa pojasnila, ki so prispevala k razbistritvi številnih vprašanj. Izjavili so tudi, da si takšnih oblik sodelovanja v bodoče še želijo.

TaM

ČLANI CK ZKS NA TOLMINSKEM UGOTAVLJAJO:

Soglasno za brionske ukrepe

Pred dnevi je prispela v Tolmin skupina političnih delavcev, ki so jo sestavljali Rudi Bregar in Rozka Trugar, člana CK ZKS, ter Emil Rojc, član CK Zveze mladine Slovenije. Postanek v Tolminu jim je bil samo del poti, ki so jo začeli po primorskih občinah, da bi s sekretarji občinskih komitejev in člani političnih aktivov v občinah proučili odmeve na 4. plenum CK ZKJ. V Tolminu so se člani CK zanimali zlasti za prizadevanja občinskega komiteja in osnovnih organizacij ZK, da bi bili komunisti in drugi prebivalci v občini čim bolje informirani o sklepih in posledicah 4. plenuma. Ugotovili so, da so komunisti v tolminski občini v celoti podprli brionske sklepe, kar so pokazala tudi področna posvetovanja sekretarjev, funkcionarjev Socialistične zveze in sindikatov, ki so bila v Tolminu, Bovcu in Kobaridu.

Kljub vsemu pa — čeprav so vsi občani v tolminski občini podprli vse ukrepe brionskega plenuma — bistvo marsikje le še ni popolnoma jasno. Kot so povedali nekateri sekretarji osnovnih organizacij, mnogi komunisti in drugi občani še vedno ne pojmujejo plenuma kot procesa, ki je sledil sklepom 3. plenuma, temveč jim je nekako pomembnejše personificiranje službe državne varnosti, ki je bila (takšna, kot je delovala) onemogočena.

Zato stoje pred občinskim komitejem še vedno pomembne naloge, saj bo treba v osnovnih organizacijah še nadalje tolmačiti ukrepe, po katerih je socialistična družba samoupravljavcev laže zadihala.

Da so komunisti v tolminski občini tako enotno in soglasno podprli sklepe brionskega plenuma in tako objektivno spremljali prvojulijske dogodke, ki so jih posredovali časopisi in druga občila, je hkrati tudi rezultat sistematičnega dela občinskega komiteja ZK; komunisti v tolminski občini so v preteklem letu zabeležili živahno politično aktivnost, ki je, razumljivo, temelj enotnih stališč članov ZK.

T. M.

BOLJŠA CESTA NA VRSNO

Ob podpori krajevne skupnosti in nekaterih podjetij v tolminski občini pripadniki JLA iz Tolmina pospešeno rekonstruirajo cesto iz Smasti na Vrsno. Cesto pripravljajo za varen in hiter promet z osebnimi avtomobili in avtobusi, ki bodo letos, 11. septembra vozili k proslavi ob otvoritvi Gregorčičevega muzeja, oziroma rojstne hiše pesnika na Vrsnem. Do pred kratkim so razširili najbolj ozka mesta in ublažili nekaj zelo ozkih ovinkov. Prvi del gradnje na tej cesti so že zaključili, z delom pa bodo nadaljevali v tem tednu.

DE

TEDEN ČISTOČE NAJ BI TRAJAL VSE LETO

Tolmin je svoj čas slovel kot lepo urejeno in zelo snažno mestece. Zadnje čase pa tega ne moremo več trditi. Na ulicah in pločnikih je kaj pogostoma vse polno raznih odpadkov, smeti in umazanije. Pred kavarno na trgu, pred brivnico in drugimi javnimi lokali, povsod tam, kjer se ljudje pogosteje srečujejo in ustavljajo, je na kupe odpadkov, predvsem pa cigaretnih čikov. Isto, in morda v še večji meri, lahko vidimo v nekaterih javnih lokalih. Stopiš do šanka z željo, da bi kaj popil, pa se ti vse skupaj upre, ko vidiš, koliko je na tleh umazanije.

Pred leseno tržnico v parku — tržnica ne spada več v naše stoletje — no, pred to prodajalno za sadje je včasih daleč naokrog vse polno praznih papirnatih vrečk, drugega umazanega papirja in objedov — le malokdo se potrudi, da to odvrže v košare, ampak kar na tla in to kjerkoli. Zato pa vidiš olupke pomaranč, banan ter objedke tudi na cestah in pločnikih. Kako nevzgojeni smo!

Kdor zasleduje dnevno časopisje in televizijske oddaje, dobro ve, da se s problemom čistoče in umazanije ubadajo tudi v drugih krajih in da je to postalo že vsesplošen problem. Vemo tudi, da kritiziranje v dnevnem časopisju veliko ne zaleže. In kaj potemtakem? Naj mar utonemo v tej umazaniji? Ne, stopimo raje za nekaj kilometrov ob Soči in vprašajmo prebivalce Kobarida, kako in po kakšni poti so prišli do tega, da ima njihovo mesto tako snažen in prijeten zunanji videz. Potem si oglejmo še njihova okna, balkone in terase, ki so prepolne raznovrstnega žlahtnega cvetja. Ne bom daleč od resnice, če rečem, da je to plod vsakodnevnega prizadevanja vseh prebivalcev.

Če bi se komu morda zdelo, da sem kakorkoli pretiraval, bom ob drugi priliki lahko povedal še kaj več.

ZORKO FON, Tolmin

Razvijanje in prenos tradicij NOV na mladino

Kot nekdaj partizani

Mladinski odred »Bazoviška brigada« je odšel 22. julija na taborjenje predvojaške vzgoje ajdovske občine. Pot je vodila iz Velikega Ubeljskega, kjer je odred prej taboril, skozi znane partizanske kraje: Lozice — Podraga — Goče — Gaberje — Šmarje — Ustje. V vseh krajih so vaščani pričakali odred v velikem številu in ob tabornjih ognjih so bivši borci pripovedovali o težkih dneh naše revolucije. Odred je obiskal v Podkraju pevski zbor »Srečko Kosovel« iz Ajdovščine, ki je priredil koncert partizanskih pesmi.

V Šmarju je mladi zabavni orkester Ilije Markovića »Labodi«, prav tako iz Ajdovščine, priredil zabavni večer za bodoče vojake in za mladino iz tega kraja. 28. julija se je odred s pesmijo vrnil v Ajdovščino.

Mladinci so na taborjenju spoznali, kakšno je vojaško življenje na pohodu. Med strokovnim poukom so se seznanili tudi z narodnoosvobodilno borbo in njenimi pridobitvami, o katerih so bili doslej vse premalo seznanjeni.

Ivan Šućur

KOVAČEV ŠTUDENT V TREBUŠI

V Dolenji Trebuši je krajevno kulturno prosvetno društvo »JUSTIN KOGOJ« priredilo preteklo nedeljo opereto Kovačev študent. Igral je orkester RIO iz Nove Gorice. Prireditev je zelo lepo uspela, saj jo je obiskalo veliko število ljudi.

To društvo je v tolminski občini eno izmed najbolj prizadevnih, saj so v letošnjem letu pripravili že več prireditev, ki si jih je ogledalo veliko število domačinov in okoličanov.

T. M.

ALI JE KAJ TRDEN MOST?

Na Volarjih, 10 km od Tolmina se že dvigajo iz Soče novi stebri za most, ki bo Volarce povezal z asfaltno cesto. Stari most je že pred poldrugim letom odnesla povodenj...

Do zdaj so Soško gozdno gospodarstvo iz Tolmina, pripadniki JLA iz Tolmina in drugi že zabetonirali več opornih stebrov v dolžini 190 metrov in jih povezali z jeklenimi vrvmi. Najtežja etapa v gradnji je bila v preteklem tednu, ko so morali izvleči iz hitre struge Soče polomljene stebre starega mosta, ki so ovirali gradnjo.

Z mostom bodo gotovi do jeseni. Oddahnili se bodo gradbinci, občani pa tudi občinska skupščina, saj je odbornik iz teh vasi skoraj na vsaki seji skupščine povpraševal za začetek gradnje...

DE

USPEHI AJDOVSKIH PLANINCEV

Planinsko društvo, ki šteje 300 članov, od tega 160 mladincev, je v zadnjem obdobju povečalo svojo dejavnost. To pa je v glavnem zasluga planincev-mladincev, ki so organizirali in izvedli več izletov na znane planinske točke na Trnovski planoti.

Mladinci so v zadnjem času obnovili in popravili kočo pod Golaki, ki pa žal ni mnogo obiskana; na Golake pa večinoma prihajajo le Italijani. Mladi planinci so markirali tudi stezo Golaki—Čaven—Ajdovščina; od časa do časa pa tudi gorsko cesto, ki vodi po Trnovski planoti, očistijo velikih kamnov in kosov lesa, ki ovirajo promet; v kratkem bodo markirali še stezo Golaki—Javornik, popravili pa bodo tudi pot na Zeleni rob nad Golaki, od koder je čudovit razgled na Idrijsko, Tolminsko in Julijske Alpe.

V času od 27. julija do 4. avgusta so se nekateri mladinci, člani PD tabora v Sutjeski v spomin na partizanske bitke med NOB.

VD

Otroški vrtci niso zasedeni

Otroški vrtec v Ajdovščini zaradi razmeroma visoke oskrbnine ni popolnoma zaseden. Mesečna oskrbnina znaša namreč 7500 starih dinarjev. To pa je za starše z večjim številom otrok preveč. Podobno je v otroškem vrtcu v Vipavi. Problem bi lahko rešili, če bi podjetja s tega območja prispevala v ta namen vsaj skromnejša denarna sredstva. Zgradba, v kateri je ajdovski otroški vrtec, je tudi potrebna temeljitega popravila. Na občinskem sindikalnem svetu v Ajdovščini menijo, da bo to vprašanje pomagal urediti novi zakon o otroškem varstvu.

Površnost pa taka!

Bife Primorje v Ajdovščini ima lep in razsežen vrt, ki pa je v teh lepih poletnih dneh slabo izkoriščen. V nedeljo je bil na vrtu ples, ki je privabil polno mladih in starih, domačinov in tujcev. Vse mize so bile zasedene. Igrali so domači godci, mladinski zabavni orkester »Galebi«. Razpoloženje je bilo na višku.

Toda gostilničar, ki ima bife v oskrbi, je za to priložnost napravil majhno nekorektnost do svojih gostov, ki je mnoge stala precej glavobola. Ne vem, ali je to bila pozabljivost, ali kaj drugega. Pred dnevi je na novo prepleskal nekaj stolov in miz in ker ni nihče vedel, da so klopi prepleskane in da se barva še ni osušila, so gostje posedli po klopeh in posneli barvo na svoje obleke. Seveda so s tem imeli nepotrebne stroške zaradi malomarnosti gostilničarja.

MARJAN TELATKO

SEM IN TJA PO NAŠI LEPI IDRIJI

Za vsakogar malo nekaj za vse

Začelo se je v tistem poznem dopoldnevu, ko je za dan rudarja vsak idrijski »knap« na povsem domač način, ob katerega bi se morda spotaknil samo kakšen prav siten republiški inšpektor za ljudsko zdravje, dobil v Mejci na blok (kot leta nazaj na Ostrožnem in na Okroglici) celo klobaso in zelenko vina in povrh še tri žemlje za kulturnejšo prebavo. Liter vina je sicer premalo, da bi se v idrijskem poletju robustnim »knapom« razvezal jezik, zato je bilo potrebno še vrsto blokov, da je dvogovor zaživel.

In ker je že navada, da je človek v takih trenutkih vznesen, nas je neslo pod oblake in smo se tako pod majavimi nebesnimi telesi ozrli na vesoljno mesto.

»Ampak tuki se pa gradi...« je bilo slišati spod rahle vinske sape, ki je priplavala po nebu. Pogled je zdrsel po obronkih starega mesta, kjer rastejo kot gobe po dežju nova naselja brez imena. Tu si rudarji gradijo nove domove. Od kod denar? Srebrna jama jim omogoča dobre kredite. Tudi pet milijonov in še več.

Kaj pa družbena izgradnja? Aha, saj res! Imamo v občini gradbeno podjetje Zidgrad. To pomeni zidati in graditi, vse obenem, kar rudnik gradi, vse pozida Zidgrad. Ne spominjam se, da bi kdaj kakšno drugo podjetje gradilo tisto, kar predlaga rudnik... Vse dobi Zidgrad. Nam se zdi to prav, saj imajo ljudje delo in zaslužek. Pa tudi slabo ne delajo pri tem podjetju!

Kakor oko filmske kamere poleti pogled tudi na druga podjetja v Idriji. Knapi si obrišejo oči in pisnejo:

»Tam pod nami životari Standard. Standard brez standarda. Podjetju ne kaže dobro. Ne tepejo jih kadri, saj teh nimajo. V njem so obrtniki, sposobni ljudje, toda samo za obrt, ne pa za podjetje... Tu gre rotacija hitreje kot v Rusiji! Menjavajo se direktorji in v. d. direktorji...«

»Na občini gledajo Standard z maihnim očesom.« pravi širokopleč rudar z vrčkom piva pred usti. In ker tega stavka nihče ne obrne, švignejo misli na druga podjetja, dokler se ne ustavijo pri Simplexu.

To je dobro podjetje z lepo zvočnim imenom, ki prodira tudi v druge kraje v republiki. S tem imenom bo šlo verjetno tudi na tuje tržišče. Zdaj jim gre dobro, so pa pred leti pozobali težke milijone, ki jih bodo morali (ne vem, kdaj) vrniti. Odkar so se specializirali na toplovodne in vodovodne naprave, dobro gospodarijo.

Presneti rudarji, zakaj gledate povečini postrani na druga podjetja?! Kaj zato, če ste morali kdaj stisniti zobe, da ste rešili drugo podjetje v vaši občini?!

»Saj res nismo več taki.« pravi sobesednik. »Danes se vse drugače gleda. Vsi smo ena komuna. In če gre enemu dobro, zakaj ne bi pomagal drugemu, če je mogoče. Nikjer ni rečeno, da ne bo treba v idrijskih podjetjih čez toliko let zaposliti tudi kakšnega rudarja. Mi pravimo: bolje je, če denar pretopimo doma, kot pa da nam ga poberejo inštrumenti...«

»Sem slišal, da dvigate »knapi« precej prahu zaradi rudniške škode. Kaj veste povedati, tovariši, o tem?!«

»Mi pravzaprav vetra ne delamo,« pravi nekdo, ki je pri rudniku tudi funkcionar. »Vprašanja postavlja naš delavski svet, veter pa se dviga drugod. V čem je stvar? Evo, tako: Rudnik vsako leto plača okrog 300 milijonov za rudniško škodo, ki se baje kaže v pogrezanju terena, v boleznih prebivalcev, v zasipanju struge Idrijce in kaj vem še vse. Novce dajemo na posebne račune, vendar pravijo naši rudarji, da se denar ne porablja za to, da bi z njim odstranili in zdravili »škodo«, ki jo povzroča naše ritje pod zemljo...«

Rekli so, da niso na smrt jezni, če gre denar za druge namene, vendar pa bi le radi imeli čiste račune z vsemi. Tudi z občino. Če je prav, da ostane denar v komuni, je toliko bolj prav, da »občinski možje« povedo, pred delavskim svetom, da so rudniško škodo pretopili v splošno korist. Kot je mogoče sklepati, je jeza samo v tem, da na občini tega niso obesili na veliki zvon, ki bi lahko tako daleč zvonil, da bi ga slišal še kdo, ki ni preveč poklican k distribuciji rudniške škode.

Ko klobase že zdavnaj ni bilo več, so se začele bolj ljudske misli tkali med razpoloženimi rudarji. Beseda je dala besedo in na vrsti je bil rekreacijski center. Pod drobnogledom, saj bo stal po sedanjih predvidevanjih okrog 600 milijonov novih par.

Od vseh strani je najpomembnejša javna kopalnica, so menili rudarji. Anketa je tako pokazala, da je v Idriji problem javna kopalnica, saj razen tistih, ki stanujejo v blokih, ima le malokdo doma kopalnico. Toda kot je določeno, najprej bodo gradili kotlovnico, kjer bodo kotli za ves rekreacijski center. »Če rečemo, da je gradnja načrtna, je tako prav, da ne bomo zvonili po toči. Če pa hočemo, da se bodo v Idriji ljudje kopali v javni kopalnici, je potrebno, da kopalnico čimprej sezidamo in grejemo s starimi kotli.«

Problemov ne bo, dokler bo trajalo poletje, saj je Idrijca topla. Ko pa pride jesen, bo spet tako kot spomladi. Rudarjem gre po malem že na živce, ko se z njimi kopljejo najrazličnejši ljudje — od otrok pa do starih babnic. Ob sredah in sobotah jih je videti mnogo po »šahtih« (jaških). Nič kaj prijetno ni ne enim in ne drugim, ko se morajo ženske v Evinem kostimu militi v družbi prepotenih idrijskih rudarjev.

Piknik se je nadaljeval v veseli večer.

TADEJ MUNIH

POVEČANA DEJAVNOST PLANINSKEGA DRUŠTVA V AJDOVŠČINI

Gorska flora v nevarnosti

V zadnjem času ne moremo kar tako mimo dejstva, da se planinstvo — zlasti nedeljsko — na Zgornjem Vipavskem širi v izredno povečanem obsegu. Nedvomno gre za to pohvala planinskemu društvu in turističnemu društvu v Ajdovščini.

AJDOVŠČINA

Do nedavnega je bilo planinsko društvo iz Ajdovščine precej pasivno, ko pa so bili v njegovo vodstvo izvoljeni tudi mladinci, ki jih je v društvu okrog 160, je dejavnost krenila na pot aktivnosti. Mladi planinci so pred pričetkom turistične sezone uredili kočo na Golakih, pomagali pri popravilu zavetišča na Čavnu, na lepih razglednih točkah so postavili mize in klopi, ki se jih vsako nedeljo poslužujejo izletniki — največkrat Italijani — ki domala napolnijo ves Trnovski gozd. Mladinci planinskega društva so markirali tudi gorsko stezo Ajdovščina—Čaven—Golaki, nameravajo pa še stezo Golaki—Javornik. Mnogo truda so vložili v pomoč za popravilo gorske ceste, do konca sezone pa bodo uredili še pot na Zeleni rob nad Golaki, od koder je čudovit pogled čez vso Tolminsko in Idrijsko z vršaci v Julijskih Alpah. Najmlajši ajdovski planinci so se udeležili tudi premičnega tabora »Sutjeska«, skoraj vsakih 14 dni pa prihajajo na izlete na razne vrhove na Trnovski planoti, v Julijcih in drugod.

V turistično-planinskem pogledu je izmed vseh planinskih postojank, ki jih oskrbuje ajdovsko planinsko društvo, najvažnejši Čaven, kjer je vsako nedeljo najmanj 160 inozemskih vozil. Turiste pa ne privablja na Trnovsko planoto le lep razgled ali oksuno urejeno in prenoveljeno gostišče in zabavišče, pač pa jih mnogo prihaja sem zaradi izredno lepe gorske flore. Verjetno bi bilo koristno, ki bi ajdovsko planinsko društvo postavilo močnejšo gorsko stražo, ki bi strogo kaznovala uničevalce gorskega cvetja. Žal moramo povedati, da zlasti italijanski gostje odnašajo kar cele šope planik in encijana. Kaj bo, če bo šlo tako naprej? Ali bo Trnovska planota še slovela po izredno lepi in bogati gorski flori?

Pri popularizaciji Čavna in vse Trnovske planote je odigralo veliko vlogo tudi turistično društvo iz Ajdovščine. Prirejalo je številne izlete na Čaven in v druge kraje in uspeh ni izostal. (D.V.)

AJDOVSKI »LABODI«

Že skoraj po vsej Vipavski dolini — zlasti v zgornjem delu — je postal znan ansambel »Labodi«, ki ga v glavnem sestavljajo mladi fantje, ki ljubijo glasbo. »Labodi« nastopajo že dalj časa, vodi pa jih veteran v glasbi in profesor glasbenega pouka Ilija Marković. »Labodi« imajo tudi svojega pevca, vsi člani ansambla, še bolj pa melodije, ki jih izvajajo, so med vipavskim občinstvom zelo priljubljene. (DV)

BAZENI BREZ HIGIENE

V zadnjem času je med prebivalci Ajdovščine in Nove Gorice slišati mnogo pikrih na račun olimpijskih plavalnih bazenov v obeh mestih. Sicer sta bazena urejena po najnovejših določilih, tudi za njuno okolico si mnogo prizadevajo, vendar je voda večkrat precej umazana in neprimerna za kopanje. V obeh bazenih je bilo opaziti pred nedavnim tudi nekaj kožnih obolenj, predvsem med otroki. Prav bi bilo, ko bi pristojni organi v obeh bazenih vodo večkrat menjali in tako preprečili razna okuženja.

(DV)

pismo uredništvu

IZLET NA POLJSKO

V ponedeljek je odšla na izlet še zadnja skupina letošnjih maturantov iz gimnazije v Novi Gorici. Na izletu bodo 13 dni. Ogledali si bodo številne znamenitosti Poljske. Na poti se bodo ustavili tudi na Dunaju, na Poljskem pa bodo obiskali Varšavo, Krakov, ogledali si bodo še Hitlerjevo Volčjo jamo in Mazurska jezera. Tridesetim novogoriškim maturantom, ki so odšli na Poljsko, je veliko pomagal občinski sindikalni svet, denarno pomoč pa so jim nudile številne družbene in gospodarske organizacije iz občine in izven nje. V zameno pa bo v drugi polovici avgusta prišla na ekskurzijo po Sloveniji in na Jadransko obalo skupina poljskih srednješolcev, ki se bo pri nas zadržala 10 dni. (DV)

Turisti in neturisti

V nedeljo, 10. julija se je skupina izletnikov, ki se je vračala z obiska partizanske bolnišnice Franje, ustavila v gostilni Pagon v Črnem vrhu.

Ko so vstopili v gostilno, je bil glavni prostor ob točilnici poln domačih gostov in ni bilo kam sesti. Zato so se napotili proti stranski sobi, ki je bila popolnoma prazna. Toda, stoj! K vratom se je postavila vitka natakarica in ni dovolila vstopa, češ da je rezervirano za tujce. In vse prošnje niso pomagale nič. Odšli so, ne da bi bili postreženi.

Sprašujemo se, ali našim dražljanom res ni dovoljena kulturna postrežba v lokalih in ali smo res manj vredni kot tujci?

IDRIJA

Take in podobne primere opažamo tudi drugod in vse kaže, da se bodo morali naši ljudje naučiti tujega jezika, če bodo hoteli biti solidno in prijazno postreženi.

MILKA KOVIČ,
Lokavec 60
pri Ajdovščini

Širša panorama naše obalne turistične metropole Pirana

IZREDNA KONFERENCA ZZB NOV PIRANSKE OBČINE

Polna podpora brionskim sklepom

Izredna konferenca občinskega združenja ZB v Piranu 29. julija je vnovič nadvse jasno potrdila tele lastnosti našega delovnega človeka: zrelost, treznost, borbenost in pripravljenost tudi na žrtve, ko gre za obrambo pridobitev revolucije, za naš socialistični družbeni red, za samoupravljanje. Na konferenci so samozavestno in iskreno izpovedali svoje prepričanje, da so pripravljeni obračunati z vsemi tistimi, ki so jim sklepi in naloge VIII. kongresa, III. in IV. plenuma centralnega komiteja ZKJ v napoto.

Piranski borci so na izredno konferenco povabili tudi predsednika GO ZZB Slovenije Franca Leskoška-Luko ter predstavnike vseh družbenih in političnih organizacij piranske občine. Nabito polna dvorana je pozorno poslušala uvodno poročilo, v katerem so bila po vrsti našteta prizadevanja piranske organizacije Zveze borcev, da bi se uresničili sklepi VIII. kongresa in III. plenuma. Poudarjeno je bilo, da so delovni ljudje piranske občine navdušeno pozdravili in sprejeli te sklepe. Vse dosedanje konference borcev so jasno in konkretno pokazale na pomanjkljivosti in nepravilnosti določenih organov in oseb na vidnih družbeno-političnih položajih, na škodljive družbene pojave, tja do gospodarskega kriminala. In vendar se do IV. plenuma ni prav nič spremenilo.

Delovni ljudje piranske občine, zlasti pa borci navdušeno pozdravljajo brionski plenum in njegove sklepe, katerih smoter je, napraviti konec samovoljam, anomalijam, in odpreti pot resničnemu samoupravljanju, čeprav se zavedajo, da bodo pri tem naleteli še na velike in morda včasih tudi nepremostljive težave. V poročilu je bilo namreč poudarjeno, da so v piranski občini na položaju ljudje, ki niso za izvajanje sklepov osmega kongresa in seveda tudi ne IV. plenuma. Poziva člane in delovne ljudi, da se čim bolj aktivno zavzemajo za uresničitev teh sklepov, za razčiščevanje negativnih pojavov in tako prispevajo k celotnemu družbenemu razvoju, za katerega se bori Zveza komunistov.

Poročilo je obširno zajelo tudi družbeno samoupravljanje v občini. Našteva uspehe in tudi neuspehe, kar je bilo odvisno od tega, koliko so kolektivi mogli vplivati na samoupravne organe in uveljaviti svoja napredna stališča in koliko se je v delu pokazala le volja peščice ali posameznika. Poudarja, da nekateri vodilni delavci še vedno ne razumejo ali nočejo razumeti, da so se odnosi spremenili, in da prav ti spreminjajo tudi njihovo vlogo in način dela. Brez dvoma je zadnji čas, da spremenijo svoj odnos do delavca — proizvajalca. Imeti morajo zaupanje v delavski razred, v njegovo sposobnost in zrelost. Žal pa tega nekateri nočejo in niso hoteli imeti. Poročilo zaključuje, da delovni ljudje, predvsem borci, ne morejo in ne smejo dopustiti, da o celotnem poslovanju gospodarskih in drugih organizacij odloča le ožji krog ljudi. Poziva borce, naj vsestransko podprejo izvajanje sklepov IV. plenuma, tako da onemogočijo morebitne pojave ljudi, ki se s sklepi IV. plenuma ne morejo sprijazniti. Borci morajo biti vedno med občani, živeti z njimi jim pojasnjevati in jih idejno usmerjati. Vedno in povsod se morajo uspešno boriti proti vsem sovražnikom socializma.

Razprava je bila dolga in živahna. Dotaknili so se vseh gospodarskih in družbenih zadev občine, konkretno govorili o grehih in grešnikih, o avtoritetah in preprostih delovnih ljudeh, o rotaciji in reelekcijah. Ogorčenje nad preteklostjo je bilo veliko in sklepi, da se s staro prakso mora prenehati, čvrsti in odločni. Iz celotne razprave lahko povzamemo naslednje: ni v skladu z dobrimi navadami, z našim pojmovanjem demokracije in etike, da nekdo še naprej zavzema položaj, na katerem mora izvajati politiko, s katero se ne strinja.

Končno so sklenili, da bodo na svojih delovnih mestih in v vsem javnem življenju izpolnjevali sklepe brionskega plenuma. Zavzemali se bodo za resnično uveljavljanje samoupravljanja v delovnih organizacijah in občini. Predsedniku Titu so v pismu sporočili: »Sklepi IV. plenuma so v nas potrdili prepričanje, da nikoli in nihče ne bo uspel preprečiti naše zmagovite poti v socializem. Tudi odslej bomo zastavili vse svoje sile za uresničitev ciljev, ki jih nakazuje ZKJ.«

Z izredne konference so poslali pozdravno pismo tudi predsedniku skupščine občine Piran ing. Pajku z željo, da bi čimprej ozdravel in spet prevzel težavno in odgovorno delo. Franc Leskošek-Luka je pozval borce, naj tesno sodelujejo z drugimi političnimi in družbenimi organizacijami v občini in skupno rešujejo pereča vprašanja. RZ

»FRUCTAL« AJDOVŠČINA: REFORMA NAS JE POSTAVILA

v enakopraven položaj

Prejšnji teden sem imela kratek razgovor s tovarišem Mirom Ovnom, direktorjem tovarne »Fructal« Ajdovščina.

— Tovariš Oven, tudi novinarji se včasih radi vračamo na kraj zločina. Lani, tik pred gospodarsko reformo, sem bila pri vas. To je bil čas, ko ste bili v vašem podjetju zaradi slabe sadne letine in zamrznjenih cen precej prizadeti. Takrat ste mi rekli, da vidite izhod iz situacije, ki ni bila ravno rožnata, v zelo racionalnem izkoriščanju delovnega časa in delovne sile, oziroma v tako zvanih notranjih rezervah. Vem, da ste nato še enkrat podrobno proučili proizvodni program podjetja in se preusmerili na še večjo specializacijo. kakšni so danes, po dobrem letu, rezultati teh ukrepov?

— Če primerjam letošnje polletne proizvodne uspehe z lanskimi, bi skoraj zgledalo, da lani nismo nič delali ... Res, da smo imeli tudi letos težave pri oskrbovanju z repromaterialom iz domačega tržišča in uvoza, in da nas še vedno nekoliko tepe pomanjkanje potrebnih skladiščnih prostorov in zadostnih obratnih sredstev. Toda prizadevanje celotnega našega kolektiva se je znatno povečalo in zato tudi uspehi niso izostali. Celotni dohodek se nam je v primerjavi s prvim polletjem lani povečal za 59 odst., neto produkt za 86 odst., dohodek za razdelitev za 88 odst., fizični obseg proizvodnje za 38 odst. Celotni dohodek na delavca je za 72 odst., neto produkt za 102, dohodek za razdelitev na delavca pa za 104 odst. višji od lanskega.

— Kot vidim ste prve težave v zvezi z gospodarsko reformo zelo uspešno premostili.

— Nas je reforma postavila v enakopraven položaj z ostalo industrijo. Prej smo bili kot živilska industrija vedno deležni nekih regresov, ki so nam pa v bistvu več škodovali kot koristili, ker po drugi strani niso pustili do veljave tržnemu mehanizmu oziroma zakonu ponudbe in povpraševanja. V prejšnjih pogojih so se vsa naša notranja prizadevanja nekako razblinila. Vendar so nas prav te, včasih kar nemogoče razmere, še pred reformo silile, da si doma poiščemo rešitev, da v samem kolektivu najdemo pogoje, da se obdržimo. Zato nas je gospodarska reforma tudi našla pripravljene.

— Na kaj ste se pri iskanju svojih notranjih rezerv najbolj oslonili?

— Predvsem smo se usmerili na dosledno izkoriščanje letnega fonda časa. Izboljšali smo organizacijo dela. Ne smemo pa tudi prezreti dejstva, da smo že pred leti zelo povečali naše proizvodne kapacitete, da smo takrat nabavili vrsto novih strojev, s katerimi so se do danes delavci naučili ravnati, da je naša vajenska doba na teh sodobnih strojih tako rekoč za nami. V skladu z možnostmi smo tudi skrbeli za čimboljše delovne pogoje zaposlenih. Najvažnejše pa je to, da je naš kolektiv zadnje čase tako enoten in požrtvovalen. Ko sredi sezone navalijo v podjetje surovine, ni problem dobiti ljudi, ki jih bodo predelovali. Mnogokrat se zgodi, da takrat, ko so drugi delavci prosti, naši pridejo v obrat in zavihajo rokave ... Ni jim žal žrtvovati nedelje, ker vidijo v tovarni svoj kos kruha, ki bo toliko večji, kolikor bolj bodo požrtvovalni in pridni. Ni jim žal zato, ker v plačilni kuverti občutijo rezultate svojega dela. Problemov fluktuacije delovne sile pri nas ne poznamo več ...

Srečen sem, da nam je to, kar sem pred letom napovedal, tako uspešno steklo. Nismo pa do tega prišli čez noč, saj smo se trudili polnih 10 let in eli z najzvestejšimi člani kolektiva skozi hudo in slabo ...

— Še dve vprašanji, tovariš Oven: Koliko ste, sorazmerno s porastom stroškov proizvodnje, dvignili cene, in kako na tržišču kljubujete konkurenci?

— Naši finančni uspehi niso rezultat tržnih cen, ampak samo večje proizvodnosti. Cene surovinam, polizdelkom in embalaži so se v zadnjem času dvigale hitreje kot pa cene naših proizvodov.

Konkurirali pa bomo na tržišču samo s kvaliteto proizvodov, pa četudi včasih na račun zaslužka. Letos bomo na primer poslali na trg marelično marmelado, ki bo popolnoma pristna, brez kakršnih koli primesi, razen sladkorja. Naše alkoholne pijače in sokovi že uživajo zasluženo renome. Naša skrb bo, da v bodoče njih kakovost še izboljšamo, da potrošnikom nudimo nekaj res dobrega in kvalitetnega

D. F.

Okrog javnega sušenja perila v Sežani

RAZLIČNA MNENJA

V Sežani se ne morejo odločiti, ali bi prepovedali sušenje perila na oknih in balkonih glavnih ulic, ali pa bi ga dopuščali še naprej. Osnutek novega odloka o javnem redu in miru oziroma o komunalni ureditvi je predvideval tako prepoved, toda niti člani pristojnega sveta niti odborniki med razpravo v svojem klubu in pozneje na seji občinske skupščine se niso mogli zediniti glede tega. Utemeljitvam in dokazom v korist prepovedi so drugi navajali prav tako krepke dokaze v korist sedanjemu stanju. Tudi glasovanja so pokazala, da se večji del odbornikov zavzema za ohranitev te »zanimivosti«. Nekateri so se pri tem sklicevali na južna italijanska mesta, kjer spada sušenje perila na ulici k tamkajšnji folklori. Drugi so dokazovali, da mnoga gospodinjstva nimajo druge možnosti, kot da sušijo perilo na oknih in balkonih, četudi zrejo ta na prometne ulice.

Vsekakor bo težko najti pravo merilo, kdaj moti sušenje perila videz mesta in kdaj ne. Prav je imel titsi odbornik, ki je pripomnil, da bi morali to upoštevati že pri načrtovanju in gradnji stanovanjskih poslopij. Če bi vsa imela ustrezno skrite sušilnice, bi odpadel dvom, če naj sušenje v javnosti prepovemo ali ne. (jl)

PISMO IZ POVIRA

Mnogim je nepoznano ime naše vasi ob cesti med Divačo in Sežano. Vas sama ni ravno majhna in v njej nas je mnogo mladih, ki smo si morali iskati zabave v Sežani ali Divači. Tega se je mladinec P. Križ naveličal in nas je s svojim predlogom, naj bi priredili javni ples, iztrgal iz zaspanosti. Od tistega časa še ni preteklo leto dni in že smo dokazali, da se z dobro volio in vztrajnostjo da napraviti marsikaj. Ustanovljen je bil aktiv ZM Povir, priredili smo lepo število javnih plesov in naštudirali veseloigro v treh dejanjih »Jezični doktor Petelin«, s katero smo uspešno dvakrat nastopili na vaškem odru in gostovali na Kozini.

Ves denar, kar smo ga zbrali pri plesih in igri, smo skrbno shranili. Nakupili smo nekaj inventarja za klub, ki ga imamo v načrtu, in z nekaj dolgov zgradili plesno ploščo. Upamo pa, da bodo dolgovi v kratkem poravnani. Plošča, ki meri 140 kv. metrov, je terjala mnogo dela. V glavnem smo jo zgradili sami s prostovoljnim delom, strokovna dela pa so opravili vaški zidarji. Storjenik je 1518 ur prostovoljnega dela. Plošča je že končana, manjka samo še ograja, ki bo tudi v kratkem pripravljena. Otvoritev bo 31. VIII. 1966, zabaval pa nas bo koprski ansambel »Veseli veter«.

Vaški aktiv ZM Povir

POPRAVEK

Zaradi nesporazumu pri razgovoru s komandirjem piranskega prostovoljnega gasilskega društva Albinom Volkom smo v zadnji številki našega lista v članku »O piranskih gasilcih« pomotoma navedli, da je bilo piransko društvo proglašeno letos na republiškem gasilskem tekmovanju v Ljubljani za prvaka Slovenije. Res pa je, da je bilo proglašeno za prvaka na medobčinskem tekmovanju gasilcev v Izoli in si je priborilo pravico tekmovati na republiškem prvenstvu v Ljubljani. Naj nam piranski gasilci pomote ne štejejo v zlo, pač pa jim želimo, da bi se to v prihodnje uresničilo.

Uredništvo

SENOŽEČE HOČEJO POSTATI TURISTIČNI KRAJ — TODA ...

Treba bo olepšati zunanjost

Senožeče se počasi spreminjajo v turistični kraj. Odkar so lani uredili restavracijo — ki je sicer menza odprtega tipa za delavce tekstilne tovarne, je pa s svojo dobro postrežbo in sploh solidnim poslovanjem postala priljubljeno

zbirališče domačih in predvsem tujih motoriziranih turistov — je ta težnja postala očitna. Lotili so se gradnje prepotrebne bencinske črpalke, v poslopju nad restavracijo in še pri nekaterih zasebnikih so uredili ducat sob za oddajanje turistom, zdaj pa tudi že preurejajo prostorno stavbo na koncu naselja v majhen hotel.

Tudi za bodoče imajo lepe načrte. Predvesm nameravajo urediti nekaj parkirnih prostorov in postaviti klopi za sprehajalce. Proučujejo možnost, da bi nekdanji rezervoar za led (ki so ga uporabljali v senožeški pivovarni) spremenili v plavalni bazen. Ukvarjajo se tudi z načrti za žičnico ali vsaj vlečnico na bližnjo Vremščico, kjer so v zimskih mesecih lepi smučarski tereni, ki so jih Tržačani že odkrili in jih obiskujejo vsako leto v večjem številu. Skratka, zamisli je mnogo in vse kaže, da jih bodo z dosedanjo tako prometne ceste. V zadnjih mesecih so sicer odstranili nekaj ruševin in pobelili nekatera pročelja, vendar še ostaja toliko zanemarjenih stavb in okolij, da Senožeče kot kraj še ne privlačijo, temveč nasprotno odbijajo. Kdaj bodo prebivalci doumeli težnje turističnih delavcev in jih podprli v njihovih prizadevanjih? Ali se ne bi tudi sami počutili bolje, če bi vladala okrog njihovih bivališč red in snaga in bi bili vrtički in okna polna cvetlic, kot je to značilno za vasice v dolini Soče?

(jl)

Nezadovoljiv odvoz smeti

Ne samo tujce, tudi Sežančane same bode v oči, da nimajo urejenega vprašanja odstranjevanja smeti. Kaže, da sta dva cestna pometača za tolikšen kraj premalo, saj ne počistita ulic redno; izgovarjata se, da imata poleg pometanja še druge dolžnosti. Gospodinje mnogokrat zaman čakajo, kdaj jim bo komunalno podjetje odpeljalo smeti. Zato jih mnogokrat same odnašajo — nekatere celo kar v »boršah«! — in potem seveda odložijo, kjer se jim zdi najbolj pripravno. Tudi tovornjak komunalnega podjetja odlaga smeti mnogokrat takorekoč kar za prvim grmom. Tako nastajajo vsepovsod smetišča, ki nikakor ne morejo biti v čast in še manj v okras temu obmejnemu mestecu. Povrh vsega uporablja komunalno podjetje za odvoz smeti odprt tovornjak, s katerega se razsipajo lažje smeti po vseh cestah, po katerih vozi.

Zanimivo bi bilo vedeti, v kakšne namene je komunalno podjetje uporabilo kredit, za katerega mu je občinska skupščina podelila pred dobrim letom poroštvo, ko je nameravalo nabaviti ustrezen tovornjak za prevoz smeti. Prav zaradi tega dejstva je občinska skupščina na nedavni seji sklenila, da mora podjetje do 1. januarja prihodnjega leta poskrbeti za nabavo kamiona za odvoz smeti. Uporabljalo ga bo lahko tudi za odvoz smeti v Divači.

Poleg tega bodo do tedaj določili in z napisi označili vsa dovoljena javna odlagališča, ostala pa počistili in odstranili oziroma zakrili. Za to in za urejenost bodočih odlagališč bo moralo skrbeti komunalno podjetje. Odborniki so izrazili mnenje, da bi podjetje moralo reorganizirati ali vsaj izvesti določene spremembe, da bi njegovo poslovanje bolj ustrezalo potrebam kraja. (jl)

RAZGOVOR Z LUDVIKOM KOSMAČEM, DIREKTORJEM KVZ VIPAVA

Mleko bomo lahko kar v žepu nosili

Direktor KVZ Vipava, Ludvik Kosmač, ne more razmetavati s časom. Ves je razpet med svojimi petimi obrati, ves zaskrbljen zaradi sredstev, ki bi morala biti, pa jih ni, vedno sredi delovnega elana, ki mu nikoli ne usahne.

— Samo trenutek — mi reče, medtem ko z desnico podpisuje neke akte, z levico drži slušalko telefona in se posvetuje s sodelavci ... In potem mi posveti več kot trenutek. Pogovor nama steče o težavah, velikih težavah, ki jih bo tako ali drugače moral prebroditi socialistični sektor kmetijstva, in o togosti naše birokracije.

— Niso to specifične težave naše zadruge in tudi birokratična polena ne letijo samo nam. Zato o tem ne bi rad pred javnostjo razpravljal.

— Razumem. Prišla sem pravzaprav samo zaradi enega vprašanja. Slišala sem, da boste v kratkem času začeli prodajati mleko v polivinilastih vrečkah.

— Da. Mi v naših poslovalnicah še vedno prodajamo mleko »alla rinfuza« (brez embalaže) in tisto natakanje in prenašanje kangljic je zelo zastarela zadeva, ki jemlje potrošnikom in prodajalcem mnogo časa. Za današnje dni tak način prodaje tega vsakodnevnega hranila ni več primeren.

Že pred časom smo sklenili, da bomo prodajali pakirano mleko, nismo pa še vedeli, za kakšen način embaliranja naj se odločimo. Stekleničenje že povsod po svetu opuščajo, ker je steklena embalaža zelo draga, ker naprave za polnjenje mnogo stanejo in razen tega se pri tem načinu polnjenja zelo povečajo stroški transporta. Razmišljali smo tudi že o tako zvanem »tetra paku«, to je kartonska embalaža iz posebnega kartona, ki je v svetu zelo znana, toda proizvajajo jo samo na Švedskem. Če bi se zanjo odločili, bi bili stalno vezani na uvoz. Tako smo se odločili za plastično embalažo, ki se zadnje čase zelo uveljavlja v Franciji in Italiji in nam jo lahko zagotovi domača industrija.

— Boste polnili samo litrske ali tudi pollitrske vrečke?

— Litrske, pollitrske in četrtlitrske.

— Se bo cena mleka s tem bistveno povečala?

— Ne. Nimamo še točnih izračunov, vendar vemo, da se cena mleku zaradi embalaže ne bo povečala niti za 10 odstotkov.

— Na še gospodinje so do vsega, kar je novo, od začetka zelo nezaupljive. Prosim, da mi naštejete vse prednosti prodaje pakiranega mleka.

— Gre za preizkušeno metodo prodaje, ki je v vsakem pogledu zelo praktična in higienska. Distribucija se bo zelo poenostavila, saj bodo pakirano mleko lahko prodajale tudi trgovine, ki niso specializirane za prodajo mlečnih izdelkov. Trajnost artikla bo daljša. Pakirano mleko bo imelo pred sedanjim tudi to prednost, da ne bo samo pasterizirano, ampak tudi homogenizirano. Filtrirali ga bomo pod visokim pritiskom skozi goste, mikroskopsko goste mreže, tako da se bodo kapljice maščobe v njem razdrobile in bo zaradi tega enakomerno mastno in neprimerno bolj okusno.

— Bo imelo tudi pakirano mleko standardno 3,2 odstotno maščobo?

— Vsekakor. Potrošniku bo dana možnost, da to tudi kontrolira.

— Kje ste nabavili potrebne stroje in kdaj bo prodaja pakiranega mleka stekla?

— Stroje smo nabavili v Franciji. Dobavitelj ni hotel prevzeti odgovornosti za solidnost pakiranja, dokler mu nismo poslali vzorcev vrečk domače proizvodnje, v katere bomo mleko pakirali. Glede kvalitete naših vrečk so se Francozi zelo pohvalno izrazili, saj so tako trdne, da jih napolnjene lahko vržeš ob steno, pa se pri tem ne raztrgajo.

S prodajo bomo predvidoma začeli enkrat v septembru ali oktobru. Takrat bomo potrošnikom lahko nudili tudi posebne tulce iz plastične mase, trajne seveda, ki bodo gospodinjam omogočili, da bodo mleko iz vrečk prelivale prav tako kot iz steklenice. D. F.

NOV IZDELEK SEŽANSKE ISKRE

V tovarni radijskih sprejemnikov v Sežani je prejšnji teden stekla proizvodnja UHF konverterja — pretvornika, ki bo omogočal lastnikom televizorjev gledanje drugega programa. Tega izdelka doslej pri nas še nismo proizvajali, zato gre tovarni posebno priznanje, saj je pripravila izredno kvaliteten izdelek. Zanj bo namreč nudila dveletno garancijsko dobo, za vsako večjo okvaro pa bo lastniku konverterja dala novega.

Novi konverter omogoča poleg sprejema domačega drugega programa še sprejem italijanskega. Pri poskusih pa so tehniki tovarne ujeli tudi neko špansko oddajo.

Ravnanje s konverterjem je zelo preprosto; vsako preklapljanje vodnikov odpade — to delo se opravi s preprostim pritiskom na gumb ter z delnim obračanjem gumba na skali, na kateri so označene frekvence.

Konverter je tudi po zunanjosti ličen. Pri oblikovanju ohišja je namreč sodelovalo precej priznanih oblikovalcev.

Grum

televizija

jugoslovanska TV (JRT)

VSAK DAN: 18.40 Poročila — 19.45 TV obzornik — 20.00 TV dnevnik.

SOBOTA, 6. avgusta: 17,00 Poročila — 17,05 J. Anouilh: »Ples tatov« — 18.45 Ena proti eni — glasbena oddaja — 19.25 Vsako soboto — 19.40 Cik-cak — 20.30 Daumier — francoski kulturni film — 21.00 Folklorni festival v Kopru — 22.10 Svetovno smučarsko prvenstvo v Porttillu (Čile) — otvoritev in slalom za ženske — 22.40 Svetnik — serijski film — 23.30 Zadnja poročila.

NEDELJA, 7. avgusta: 9.25 Poročila — 9.30 Narodna glasba — 10.00 Kmetijska oddaja — 10.45 Ventilator — oddaja za otroke — 11.15 Kapetan Tenkeš — madžarski serijski film — Športno popoldne — 18.30 Tri državna prvenstva — reportaža — 19.05 Slovo — IV. epizoda iz serije Anatol — 19.34 Vabilo na ples — glasbena oddaja — 19.45 Intermezzo — 20.45 Sinjska alka — posnetek starih iger — 21.45 Golo mesto — serijski film — 22.35 Zadnja poročila

PONEDELJEK, 8. avgusta: 18.45 Uporabnost in oblika — kulturna reportaža — 19.15 Tedenski športni pregled — 19.40 Cik-cak — 20.30 TV drama — 22.00 Zabavno glasbena oddaja — 22.30 Svetovno prvenstvo v Čilu — smuk moški — 22.45 Poročila.

TOREK, 9. avgusta: 18.45 Dokumentarni film — 19.15 Zapoj zdaj srce partizansko — partizanske pesmi — 19.40 Cik-cak — 20.00 Svetovno smučarsko prvenstvo v Portillu — veleslalom za ženske — 22.00 Zadnja poročila.

SREDA, 10. avgusta: 18.45 Turistična enciklopedija — oddaja studia Titograd — 19.15 Brez parole — mladinska oddaja — 19.40 Cik-cak — 20.30 37 stopinj v senci — srečanje z ljudmi in kraji — Koper — 21.50 Zadnja poročila.

ČETRTEK, 11. avgusta: 17.55 Od zore do mraka — oddaja za JLA — 18.30 Rezerviran čas — 18.45 Ventilator — 19.15 Po poteh Jugoslavije — 19.40 Čik-cak — 20.30 Naslovnik neznan — zabavno glasbena oddaja — 21.30 Lirika — 21.40 TV akcija — 22.00 Albert Mangelsdorf — oddaja iz cikla Jazz festival na Bledu — 22.30 Svetovno smučarsko prvenstvo v Portillu — veleslalom za moške — 22.45 Zadnja poročila.

PETEK, 12. avgusta: 18.45 Ankariše — oddaja za otroke — 18.55 Ohridsko poletje — glasbena oddaja — 19.15 Oddaja resne glasbe — 19.40 Cik-cak — 20.33 Ancore — angleški celovečerni film — 22,00 Zadnja poročila.

RAI italijanska TV

VSAK DAN — Prvi program: 18.45 Šport — 19.30 TV dnevnik — **Drugi program:** 20.00 TV dnevnik.

SOBOTA, 6. avgusta — Prvi program: 17.15 Oddaja za otroke — 20.00 Vrtavka — zabavno glasbena oddaja — 21.05 Zgodba nekega državljana — 21.50 Humoristična oddaja — 22.00 Zadnja poročila. **Drugi program:** 20.15 Glasbena dela skladatelja Mascagnija — 21.00 Življenje Michelangela.

NEDELJA, 7. avgusta: Prvi program: 9.15 Kmetijska oddaja — 15.15 Kolesarska dirka »Tri vareške doline« — 17.00 Oddaja za otroke: Čudodelni bumerang — 20.00 Želvin dan — 21.00 Športna nedelja in zadnja poročila. — **Drugi program:** 20.15 Primeren zrak — 21,15 Reporter — serijski film.

PONEDELJEK, 8. avgusta: Prvi program: 17.15 Otroci pustinje — oddaja za otroke — 20.00 Želvin dan — 21.00 Po Ameriki — reportaža — 22.00 Zadnja poročila. — **Drugi program:** 20.15 Stirje v zdravstvu — celovečerni film.

TOREK, 9. avgusta — Prvi program: 17.15 Oddaja za otroke: Otroci v taborišču in TV album — 20.00 General je umrl ob zori — celovečerni film. V glavni vlogi Gary Cooper — 21.25 Italijani in muzeji — 22.00 TV dnevnik. — **Drugi program:** 20.15 Svet na motor — 21.00 Simfonični koncert. Solist pianist Rudolph Serkin. Na sporedu dela Beethovna in Mozarta.

SREDA, 10. avgusta: Prvi program: 17.15 Oddaja za otroke — 20.00 Almanah — 21.00 Šport v sredo in zadnja poročila. — **Drugi program:** 20.15 Sofoklej: »Kralj Edip« — TV drama — 21.40 Zunanji prenos.

ČETRTEK, 11. avgusta: Prvi program: 17.15 Oddaja za otroke — 20.00 Obdolžitev — 21.15 Zoom — tedenski pregled dogodkov v kulturnem življenju — 22.00 Zadnja poročila. **Drugi program:** 20.15 Enciklopedija o morju — poljudnoznanstvena oddaja — 21.15 Igre brez meja.

PETEK, 12. avgusta — Prvi program: 17.15 Oddaja za otroke — 20.00 Ezio d' Errico »Best seller« — TV igra — 22.00 Zadnja poročila. **Drugi program:** 20.15 Zelena čarovnija — TV film — 21.05 Tako gradijo Rimljani.

RADIO KOPER

VSAK DAN: 6.13 Glasba za dobro jutro — 6.30 Poročila — 6.40 Glasba za dobro jutro — 13.30 Poročila — 14.30 Radijski dnevnik — 14.45 Reklame in zabavna glasba — 15.30 Radijski dnevnik.

SOBOTA, 6. avgusta: 13.40 Za prijetno razpoloženje — 14.00 Popevke v soboto ob dveh — 15.00 Mali koncert zabavne glasba — 15.45 Pojeta Eti Juvan in Igor Jakac — 16.00 Pisma poslušalcev — 16.10 Glasbena medigra.

NEDELJA, 7. avgusta: 9.05 Nedeljsko srečanje: »Vrvež v naših počitniških domovih« — 9.20 Zabavni zvoki — 13.40 Igra godba LM Slovenije pod vodstvom Rudolfa Stariča — 14.00 Galsba pa željah — 14.40 Reklame in zabavna glasba — 14.45 Glasba po željah — II. del — 15.30 Nedeljsko popoldne domačih pesmi in melodij.

PONEDELJEK, 8. avgusta: 13.40 Mala prodajalna plošč — 14.00 Pesmi in plesi naše domovine — 15.00 Od popevke do popevke — 15.45 Odmevi iz dvoran in glasbenih šol — z revije glasbenih šol v Šempetru 22. V. 1966 — 16.00 Iz športnega življenja na Primorskem — 16.10 Glasbena medigra.

TOREK, 9. avgusta: 13.40 Pojo »Fantje na vasi« — 14.00 Mladim poslušalcem — 14.15 15 minut z vokalnim ansamblom »Optimisti« in ljubljanskim jazz ansamblom — 15.00 Za oddih in razvedrilo — spored orkestralnih melodij — 15.45 Pol ure z domačimi ansambli.

SREDA, 10. avgusta: 13.40 Operna panorama — 15.00 Glasbeni vrtiljak — 15.45 Slovenske narodne pesmi.

ČETRTEK, 11. avgusta: 13.40 Orkester Kramer vam igra Straussove valčke — 14.00 Glasba po željah — 15.00 Operetne melodije — 15.45 Domače viže — domači ansambli.

PETEK, 12. avgusta: 13.40 Melodije za vas — 14.00 Popularne skladbe — 15.00 Poje zbor RTV Ljubljana — 15.45 Slovenske narodne pesmi — 16.00 Kulturni zapiski — 16.10 Glasbena medigra.

Komisija za razpis delovnih mest

SPLOŠNE BOLNICE KOPER

razpisuje
delovni mesti

- **glavna medicinska sestra bolnice**
  pogoj: medicinska sestra z višjo strok. izobrazbo;
- **tajnik bolnice**
  pogoj: diplomirani pravnik.

Prijave kandidatov sprejema razpisna komisija do 20. avgusta 1966.

SPLOŠNA BOLNIŠNICA KOPER

razglaša delovna mesta:

— **ŠEF ODSEKA ZA ANALIZE**
pogoj: diplomirani ekonomist
— **STATISTIK**
pogoj: popolna srednja šola
— **OBRAČUNOVALEC OSEBNIH DOHODKOV**
pogoj: nižja izobrazba
— **ZDRAVNIK POSTAJE ZA TRANSFUZIJO KRVI V IZOLI**
pogoj: zdravnik specialist ali specializant iz transfuziologije
— **ŠTIRI MEDICINSKE SESTRE INTERNEGA ODDELKA V ANKARANU**
pogjo: medicinska sestra s srednjo strokovno izobrazbo ali bolničarka
— **DVE MEDICINSKI SESTRI GINEKOLOŠKO PORODNIŠKEGA ODDELKA V KOPRU**
pogoj: medicinska sestra s srednjo strokovno izobrazbo
— **MEDICINSKA SESTRA KIRURGIČNEGA ODDELKA V IZOLI ZA DOBO PETIH MESECEV**
pogoj: medicinska sestra z višjo strokvno izobrazbo
— **TRI MEDICINSKE SESTRE KIRURGIČNEGA ODDELKA V IZOLI**
pogoj; medicinska sestra s srednjo strok. izobrazbo
— **BOLNIŠKA STREŽNICA FIZIOTERAPEVTSKEGA ODSEKA V IZOLI**
pogoj: nekvalificirana delavka
— **BOLNIŠKA STREŽNICA OČESNEGA ODSEKA V PIRANU za določen čas**
pogoj: NKV delavka
— **DVA KURJAČA V ANKARANU**
pogoj: KV kurjač
— **HIŠNIK V ANKARANU**
pogoj: KV delavec kovinske ali podobne stroke

Za zasedbo razglašenih delovnih mest je poseben pogoj poskusno delo.

KOMPAS POSTOJNA

MEDNARODNA RAZSTAVA »PHOTOKINA KÖLN« od 1. do 9. oktobra 1966. Za vse naše strokovnjake in interesente organizira »KOMPAS« potovanje v Köln s turističnimi avtobusi. Cena potovanja je 620 N. din na osebo. Prijave sprejemajo vse poslovalnice »KOMPASA« do 10. avgusta 1966.

KROŽNO POTOVANJE PO SREDOZEMLJU z luksusno motorno ladjo »Dalmacija« ali »Istra« 19. oktobra. Prijave do 15. septembra.

Vabimo vas na EVROPSKO PRVENSTVO FRIZERJEV v Milanu in na internacionalno tekmovanje v Parizu, ki bo v času od 1. do 11. oktobra 1966.

10-dnevno potovanje PO JUŽNI FRANCIJI in ogled bikoborb od 10. do 22. septembra 1966. Prijave sprejemajo vse naše poslovalnice do zasedbe razpoložljivih mest v avtobusu, vendar najkasneje do 15. avgusta 1966.

AVTOBUSNI IZLET v Bolgarijo in Turčijo v avgustu in septembru 1966.

POTOVANJE V PARIZ od 11. do 18. oktobra 1966. Prijave sprejemamo najkasneje do 15. septembra 1966.

Na pismeno zahtevo vam dostavimo podrobna pojasnila in programe.

Delavska univerza Postojna

razpisuje

v šolskem letu 1966/67 vpis v naslednje oddelke:

— **Osnovno šolo za odrasle — I. tečaj (5., 6. razred) in II. tečaj (7., 8. razred)**
— **Poslovodsko šolo za trgovsko stroko**
— **Šolo za prodajalce**
— **Jezikovne tečaje**
— **Strojepisni in stenografski tečaj**

Zavod sprejema v organizacijo in izvedbo tudi razne seminarje in družbeno izobraževanje v gospodarskih organizacijah in ustanovah.
V vse oddelke bomo vpisovali od 8. do 31. avgusta 1966 v prostorih zavoda, Cankarjeva št. 1/I. Informacije po telefonu št. 112.

Šolski center kovinarske stroke v Kopru

razpisuje
za šolsko leto 1966-67

I. naknadni vpis v I. razred POKLICNE ŠOLE.

1. V I. razred bo sprejetih 35 učencev za poklice strugarja, rezkalca, orodjarja, strojnega ključavničarja, avtomehanika, varilca in kovača.
2. Pogoji za vpis:
   a) uspešno dokončana osnovna šola,
   b) starost od 14 do 17 let.
3. Prijave za vpis (na obrazcih DZS, št. 1,20), kolkovane z 0,50 N-din upravne takse, sprejema uprava šole do 1. septembra 1966. Prijavi morajo biti priložene tele listine:
   a) originalno spričevalo o dokončani osnovni šoli,
   b) kratek življenjepis,
   c) zdravniško spričevalo.
4. Vsi prijavljeni kandidati bodo opravljali sprejemni izpit iz slovenskega jezika in matematike. Sprejemni izpit bo na šoli 2. septembra 1966 ob 8. uri.
5. Učenci, ki stanujejo zunaj Kopra, lahko dobijo celotno oskrbo v Dijaškem domu v Kopru, na katerega naj naslovijo tozadevne prošnje, kolkovane z 0,50 N-din upravne takse.

II. Vpis v TEHNIŠKO ŠOLO ZA STROJNO STROKO — ODDELEK ZA IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH V KOPRU.

1. Pogoji za vpis:
   a) poklic iz kovinarske stroke (kvalificiran delavec),
   b) kandidat mora biti v delovnem razmerju,
   c) kandidat mora imeti pogoje za nemoteno obiskovanje popoldanskih predavanj.
2. Šolanje traja 8 semestrov, oziroma 4 leta.
3. Prošnje za vpis, kolkovane z 0,50 N-din upravne takse, sprejema uprava Šolskega centra kovinarske šole Koper do 1. septembra 1966. Prošnji za vpis morajo biti priložene tele listine:
   a) spričevalo o kvalifikaciji iz kovinarske stroke,
   b) potrdilo delovne organizacije o zaposlitvi,
   c) rojstni list.

Šolski center za blagovni promet Nova Gorica,
ERJAVČEVA 8

razpisuje
po sklepu zbora delovne skupnosti naknadni vpis v
— **I. letnik**
EKONOMSKE SREDNJE ŠOLE V NOVI GORICI
in v
I. letnik
ŠOLE ZA PRODAJALCE V NOVI GORICI

Preizkus znanja za ESŠ in Šolo za prodajalce bo 26. in 27. avgusta 1966 ob 8. uri na Šolskem centru za blagovni promet Nova Gorica iz naslednjih predmetov:
1. slovenski jezik,
2. matematika.

Kandidati za vpis na ESŠ in Šolo za prodajalce naj do 25. avgusta pošljejo na šolski center naslednje:
1. prijavo (obrazec 1,20 DZS), kolkovano z 0,50 N-din;
2. spričevalo o dokončani osnovni šoli — v originalu;
3. mnenje šole.

V prijavi naj učenci označijo tudi, ali bodo med šolanjem bivali v internatu.

ŠOLSKI CENTER ZA BLAGOVNI PROMET NOVA GORICA

Obrtno podjetje »KONFEKCIJA« Komen
komisija za kadre

razpisuje

- **eno štipendijo za enoletno modelarsko šolo v Mariboru**

Pogoji:
kvalificirana šivilja ali krojač s 3-letno prakso.

Štipendija po dogovoru.
Prijave sprejemamo 8 dni po objavi razpisa.

Tovarna kovinske galanterije Ljubljana, obrat Šmarje pri Kopru

sprejme v uk vajence za izučitev naslednjih poklicev:

1 strojnega ključavničarja

2 orodjarja

Prednost imajo le prosilci iz področja krajevne skupnosti oziroma iz sektorja Šmarje.
Prosilci morajo poleg prošnje priložiti tudi šolsko spričevalo.
Prošnje sprejema tajništvo obrata do 20. 8. 1966.

Mali oglasi

AVTO DOBAVA CARLO LUPO. Amortizerji, bati, batni obročki, blazinice, generalna popravila in pregledi motorjev. Obloga preproge, glušilci za izpušne cevi »ABARTH«. Posebni popusti! — Trst, Ulica S. Francisco 15, telef. 28-667.

NUJNO RABIM ŽENSKO, ki bi v dopoldanskem času prihajala na dom pazit dva otroka, stara 2 in 1 leto. Naslov v uredništvu.

POCENI PRODAM nekaj gradbenega materiala, otroško posteljico na kolesih, novo kolo »Bianchi«. Sašek Josip, Lucija novo naselje, Portorož.

IŠČEM prazno hišo, po možnosti tam, kjer bi lahko pomagal učencem k boljšemu napredku. Prevzamem tudi kakšna popravila. Ponudbe pošljite na upravo lista pod šifro »profesor«.

FIAT 110 B, v dobrem stanju, prodam. Mirko Petarin, Vrtojba 343, p. Šempeter.

PEGASO 48 — šport, v odličnem stanju, prodam. Ogled v nedeljo. Gomizelj, Šempeter 185, pri Novi Gorici.

PREKLICUJEM nerešnične besede, izrečene Suligoj Jožici in Bremec Anki. M. A.

PREKLIC — Cej Slavica iz Lokev št. 1, pošta Trnovo, preklicujem žaljive besede, katere sem rekla Kolenc Mariji iz Lokev št. 4 v trgovini na Lokvah dne 29. 7. 1966.

OSEBNI AVTO FIAT 1100/103, v dobrem stanju — novo prebarvan, po ugodni ceni prodam. Cotič, Kajuhova 6, Nova Gorica.

MATIČNI MLEČEK bom na voljo lahko pridobival, ker imam sedaj nekaj čebeljnjih družin v ta namen biološko pripravljenih. Čebelar Stančič, Volčja draga 7.

FIAT 1400, v dobrem stanju, prodam. Silvan Rijavec, Rožna dolina 160, Nova Gorica.

MOŠKO KOLO VELOX in električni kuhalnik na dve plošči TOBI, prodam. Boltar, Plenčičev trg 10, Solkan.

KUHINJSKO IN SOBNO OPREMO prodam. Guloje Milinović, Vipava, blok 49

SOBO s posebnim vhodom oddam v novi hiši v bližini avtobusne postaje v Novi Gorici. Ponudbe pod: Posojilo 9.500 N-din

SOBO (4,5 × 3 m) s posebnim vhodom oddam v najem na Grčni — Nova Gorica, ženski, ki plača najemnino za dve leti. Naslov na dopisništvu v Novi Gorici

GIARDINETTO v dobrem stanju, ugodno prodam. Dol. Cerovo 26 — Brda

---

Upravni odbor
DOMA ZA STARE
GRADIŠČE, p. Dornberk

razglaša
prosto delovno mesto
— **BOLNIČARKE oz. BOLNIČARJA**

Pogoj: opravljen strokovni izpit z enoletno prakso.

Pismene ponudbe s potrdilom o strokovni kvalifikaciji pošljite do 30. avgusta 1966.

Ravnateljstvo Gimnazije JURIJA VEGE v Idriji

prosi vse svoje absolvente

da po možnosti do 1. septembra sporoče naslove in nove podatke, da bi mogli izpopolniti in korigirati šolsko evidenco in kroniko.

KINO

AJDOVŠČINA — 6. in 7. avgusta angleški CS barvni western film »HELIONI«, 9. avgusta ameriški film — komedija »ZLATI CADILLAC«, 11. avgusta sovjetski film »49 DNI«.

KOBARID — 6. in 7. avgusta ital.-franc. cinemascope barvni film »MADAME SANS GENE«, 10. avgusta domači film »SREČNA USODNOST«.

VIPAVA — 6. in 7. avgusta ameriški barvni film »PLAMTEČA ZVEZDA«, 9. avgusta angleški film »LAŽNIVI BILLY«, 11. avgusta ameriški barvni film »MARILYN MONROE«.

RENČE — 10. avgusta španski film »POTEPUH«, 13. in 14. avgusta italijanski barvni cinemascope film »KORZIŠKI BRATJE«.

TOLMIN — 6. in 7. avgusta ameriški barvni film »HATARI«, od 9. do 11. avgusta jugoslov. film »KLJUČ«, 10. in 11. avgusta francoski film »DEMONA«, 12. avgusta ameriški cinemascope barvni film »PUSTOLOVŠČINE HUCKLEBERYJA FINNA«.

NOVA GORICA — 6. in 7. avgusta angleški barvni film STROGO ZAUPNO IPCRES, 8. avgusta ameriški barvni film OKO ZA OKO, 9. avgusta ameriški film HIŠA NA ULICI 92, 10. avgusta francoski film LJUBIMKANJE, 11. avgusta ameriški film LEPOTA HUDIČA, 12. avgusta ameriški film BULEVAR MRAKU.

ŠEMPETER — 6. in 7. avgusta ameriški film V SENCI ORLOV, 8. avgusta španski barvni film GREH LJUBEZNI, 9. avgusta francoski film MANON LESCAUT, 10. avgusta ameriški film JUNAKI AVIACIJE, 11. in 12. avgusta ameriški barvni film SALOMON IN SABA.

PRVAČINA — 7. avgusta španski barvni film GREH LJUBEZNI, 8. avgusta angleški barvni film STROGO ZAUPNO IPCRES, 11. avgusta francoski film MANON LESCAUT.

ŠEMPAS — 6. avgusta ameriški film FESTIVAL CHARLIEJA CHAPLINA, 7. avgusta franc. film GRENKE TRAVE, 11. avgusta ameriški film JUNAKI AVIACIJE.

KANAL — 6. avgusta španski barvni film **GREH LJUBEZNI**, 7. avgusta italijansko-poljski film GIUSEPPE V VARŠAVI, 10. avgusta francoski film MANON LESCAUT.

DUTOVLJE — 6. in 7. avgusta PONOČNA REVIJA.

POTUJOČI KINO

GRGAR — 6. avgusta ameriški barvni film OKO ZA OKO.

LIVEK — 7. avgusta ameriški barvni film OKO ZA OKO.

ŽAGA — 7. avgusta ameriški barvni film OKO ZA OKO.

ŠMARTNO — 8. avgusta italijansko-poljski film GIUSEPPE V VARŠAVI.

KOSTANJEVICA — 10. avgusta ameriški film DVA V STEPI.

TRNOVO — 11. avgusta ameriški film DVA V STEPI.

OPATJE SELO — 12. avgusta ameriški barvni film ŠTIRJE APOKALIPTIČNI JEZDECI.

Dežurna zdravniška služba

Od 6. avgusta od 14. ure do 8. avgusta do 7. ure dežurajo za območja splošnih ambulant:

NOVA GORICA:
dr. Natalija Pajovič,
Zdravstveni dom Nova Gorica,
telefon 21-141 in 21-182.

MIREN, DORNBERK in ŠEMPETER:
dr. Aleksander Nardin,
Splošna ambulanta Šempeter,
telefon 21-333.

KANAL in DOBROVO:
dr. Srečko Žefran,
Obratna ambulanta Anhovo,
telefon 3.

ZAVOD ZA GLUHO MLADINO V PORTOROŽU

poziva vse starše slušno prizadetih otrok (gluhih in naglušnih) na Primorskem, da prijavijo vse otroke, ki še ne obiskujejo šole, temu zavodu.

Zavod ima predšolski oddelek za otroke od 3. leta starosti dalje in popolno osemletko za šoloobvezne otroke. Učenci lahko stanujejo v zavodnem domu, zavod tudi pod svojim nadzorstvom vključuje otroke v rejniške družine.

Prijave sprejemamo vse leto, za šolsko leto 1966/67 pa prijavite otroke najkasneje do 15. avgusta letos.

LADJE V KOPRU

Do 13. avgusta se bodo v koprski luki zvrstile naslednje ladje: »KLEK« je pripeljala generalno blago oziroma ga je naložila za ZDA; »KORDUN« je pripeljala bombaž; »CALYPSO« železo; »KOOL« koruzo; »LJUTOMER« kavo in riž; »AZUNI« azbestne cevi; »LUISE LYKES« bombaž; »CLAUS HORN« meso za Izrael; »KENETH McKAY« bombaž; »KOSOVO« riž; »KUČIŠTE« pločevino; »IVAN MAŽURANIĆ« pločevino

---

Primorske NOVICE

Izdaja Zavod »Primorske novice« Koper z dopisništvom v Novi Gorici — Urejuje uredniški odbor — Direktor in odgovorni urednik Slavko Jež — List izhaja vsako soboto — Posamezna številka 0.50 N. din ali 50 starih dinarjev — Letna naročnina 20 N din ali 2.000 starih dinarjev, za inozemstvo 3,5 amer. dolarja ali 45 N. din oziroma 4.500 starih dinarjev — Sedež zavoda (uredništvo in uprava): Koper, Ulica OF 12 — poštni predal 47 — Teleton: 21-470 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Bančni račun pri NB v Kopru, št. 514-3-142 — Stavek in tisk tiskarne »Ljudska pravica« v Ljubljani.

kje so ladje

BELA KRAJINA bo 8. avgusta priplula v italijanske luke.

BIHAČ je 3. avgusta odplula iz Šibenika v Ždanov.

BLED je v zahodnoafriških pristaniščih.

BOČNA je 3. avgusta priplula v Safi.

BOHINJ plove iz Zahodne Afrike v Genovo in jadranska pristanišča.

DUBROVNIK prispe 6. avgusta v Rotterdam.

GORANKA je 5. avgusta priplula v Los Angeles.

KOROTAN bo 12. avgusta priplula iz Trsta v Aleksandrijo.

LJUBLJANA je na poti iz Genove v Benetke, Trst in na Reko.

LJUTOMER je na Reki.

PIRAN je 4. avgusta priplula v Glasgow.

POHORJE je v Zahodni Afriki.

TRBOVLJE je 3. avgusta priplula v Portland in nadaljuje pot v Los Angeles.

ZELENGORA je 5. avgusta odplula iz Trsta.

DRŽAVNO PRVENSTVO V VESLANJU

Smola »Argovih« mladink

Po končanem veslaškem prvenstvu za člane in članice se je pričelo na Plivškem jezeru pri Jajcu še prvenstvo za mladince in mladinke, ki so se ga udeležili tudi mladi veslači iz Izole in Kopra. Za lovorike se je borilo 273 mladih veslačev v 77 čolnih.

V mladinski konkurenci je bila najzanimivejša prva tekma, t. j. tekma četvercev s krmarji, za katero je prijavilo udeležbo kar 14 klubov iz vse Jugoslavije. Veslači so bili razdeljeni v tri skupine. Iz vsake skupine sta se v finale plasirala samo dva čolna. Izolski mladinci so bili v izredno močni skupini skupaj z lanskim prvakom »Krko« iz Šibenika, »Jadranom« z Reke in »Metalcem« iz Smedereva, zaradi česar so morali veslati z vso močjo, da so se lahko plasirali v finale. Četverci so letos dosegli izredno dobre rezultate, saj je petoplasirana ekipa dosegla enak čas, kot lansko leto prvak.

Rezultati finala: 1. VK Partizan Beograd s časom 4:55,0, 2. VK Mornar Split 4:58,8, 3. VK Krka Šibenik 5:03,9 in skoraj vzporedno z njo Argo iz Izole s časom 5:04,2 itd.

Četrto mesto je za mladince Arga iz Izole prav dobro, če upoštevamo, da so šli na državno prvenstvo naravnost s troboja Trst — Koroška — Slovenija, ki je bil v Trstu, poleg tega pa so povprečno za dve leti mlajši od ostalih tekmovalcev.

Četvercem je sledilo tekmovanje skiffov za mladinke, v katerem je Kopračanka Bojana Sosič osvojila odlično tretje mesto s časom 2:29,1 na 1000 m dolgi progi. Imela pa je pravzaprav veliko smolo, saj je vodila vse do 50 m pred ciljem, kjer sta jo preteli kondicijsko močnejši Buneta (Reka), ki je dosegla čas 2:26,2 in Jurišić (Split) s časom 2:29,0! Ostale tekmovalke so precej zaostale.

Dvojec brez krmarja ni imel predstavnika iz Slovenije. Izmed devetih čolnov je prvo mesto osvojil Jadran z Reke s časom 5:29,3 v konkurenci mladincev.

Med skiffisti je osvojil prvo mesto Kuzele z Reke s časom 5:39,0.

Sledilo je za Izolo nesrečno tekmovanje četvercev s krmarji za mladinke. Mladinke Arga so bile do polovice proge izmenoma na drugem ali tretjem mestu. Pozneje se jim je uspelo prebiti na čelo in 50 m pred ciljem so imele že prednost za dolžino čolna. Tu je ena veslačica naredila tako imenovanega raka, diagonalna pa izredno močan zavesljaj, kar je čoln zasukalo proti sosedni progi. Krmarka je v razburjenju in pričakovanju prvega mesta pozabila na krmilo, zaradi česar je čoln prišel skozi cilj na sosednji progi s časom 3:20,0 in bil diskvalificiran. Tako je prvo mesto pripadlo Jugu iz Ohrida s časom 3:24,0. Izolske mladinke so izredno lepo in močno veslale, kar pa jim je žal prineslo le moralno, ne pa tudi dejansko prvo mesto. Članici double sculla, ki sta tudi veslali v tem četvercu, sta bili tako prizadeti in utrujeni, da nista mogli oziroma jima je bilo prepovedano nastopiti v double scullu, kjer sta bili resni kandidatinji za osvojitev prvega mesta. Tako mladinke »Arga« iz Izole letos res niso imele sreče.

V double scullu za mladinke na 600 m sta Kopračanki Prijon in Sosič vodili do 150 pred ciljem, kjer je Prijonova zaveslala »raka«, zaradi česar sta zaostali, prehitela pa sta ju čolna Jadrana iz Reke in Drave iz Osijeka.

Sledilo je tekmovanje dvojcev s krmarji za mladince, kjer ni bilo predstavnika Slovenije, ker noben klub iz Slovenije nima dvojca z in brez krmarja ter četverca brez krmarja. Prvi je bil Danubius iz Novega Sada.

Sledilo je tekmovanje osmercev za mladinke, kjer je Metalac iz Smedereva brez konkurence osvojil prvo mesto.

V četvercih brez krmarjev je prvo mesto izmed šestih nastopajočih čolnov osvojil Jadran z Reke. V double scullu za mladince se je bil ogorčen boj za prvo mesto med Mornarjem iz Splita in Jadranom z Reke. Prvi so dosegli čas 5:21,8, drugi pa 5:21,9! Tretji je bil Argo iz Izole s časom 5:26,2; Izolčana Radovac in Grizonič bi z resnejšim treningom lahko posegla v boj za prvo mesto.

Regato so zaključili osmerci za mladince. Šest čolnov se je borilo za naslov državnega prvaka, še posebno oster in izenačen boj se je bil med prvimi tremi čolni, ki so bili tudi na sosednjih progah. Argo Izola je vodil dve tretjini proge za konico čolna. Pozneje sta ga prehitela Partizan iz Beograda s časom 4:36,0, sledil je osmerec Mornarja iz Splita s časom 4:37,0 in Argo Izola s časom 4:37,2. Šlo je torej za las, zmagali pa so fizično močnejši in starejši veslači.

V skupnem plasmaju mladink je Nautilus iz Kopra zasedel šesto mesto, med mladinci pa Argo iz Izole peto mesto in istočasno najboljšo uvrstitev izmed slovenskih klubov.

Mladinci Arga iz Izole so šli na državno prvenstvo neposredno po troboju v Trstu. Tako niso imeli možnosti, da bi se spočili in trenirali na Plivškem jezeru. Upoštevajoč to in dejstvo, da so povprečno mlajši od sotekmovalcev, so dosegli zadovoljive rezultate. db

AVTO-MOTO DIRKE ZA PRVENSTVO JUGOSLAVIJE

Kolnik drugi v Banovićih

V kategoriji do 125 ccm tokrat tekma brez Bernetiča

Na motornih cestno-hitrostnih dirkah najboljših jugoslovanskih motoristov in avtomobilistov, ki so bile v Banovićih, je v kategoriji do 125 ccm Kolnik zasedel drugo mesto. Tretji v kategoriji do 50 ccm je bil Bernetič. Na startu v kategoriji do 125 ccm pa so gledalci zaman iskali Bernetiča, ki je v dosedanjih tekmah nabral največ točk in v tej disciplini sigurno vodil.

Zakaj Bernetič ni nastopil? Po Kopru se širijo razne govorice o tem. Radio Koper je celo objavil, da je tega krivo nesoglasje uslužbencev v Tomosu, ki si niso bili edini v tem, ali naj Bernetiču posodijo motor ali ne. Ta izjava — nesoglasja med Tomosovimi uslužbenci — ne more biti na mestu, ker o tem, komu bo Tomos posodil motor švedske znamke BULCATO, ne odločajo uslužbenci, ampak določena služba v podjetju. In v Tomosu pravijo, da niso športno društvo in da ni njihov cilj propagirati motor neke inozemske firme. Navedeni stroj imajo le za treninge in nikakor ne zato, da ga posojajo za dirke.

Je pa to najhitrejši stroj v Jugoslaviji v tej kategoriji in kot pravijo, z njim ni težko zmagovati. Zvedeli smo tudi, da je bila tiste dni eksperimentalna delavnica na kolektivnem dopustu ter niso imeli niti mehanika, ki bi spremljal tekmovalce. In navsezadnje Tomos ne bo pridobil prav nobenega ugleda, če bo v kategoriji do 125 ccm državni prvak na motorju BULCATO.

Naj na koncu dodamo še to, da je dolžnost Avto-moto društva, katerega član je Bernetič, da mu omogoči tekmovanje v kategoriji, ki ga veseli in v kateri ima bodočnost. jk

KUPOVALCI BLAGA BREZ PLAČILA

V koprskih mesnicah, zlasti v tistih, ki so vezane na samopostrežbo ali so blagajne na drugih koncih, so ugotovili v zadnjem času več primerov, ko se kupci izmuznejo iz trgovine ne da bi dobljeno plačali. V nekaterih primerih se je osebju posrečilo take »kupce« še pravočasno izsledití, čeprav že izven lokala, in plačilo izterjati ali jih prijaviti. Po ugotovitvah identitete kaže, da skušajo našo nepazljivost izkoristiti posebni tipi bližnjega velikega mesta onstran meje, ki s tem ne odškodujejo samo naše trgovine, marveč škodujejo tudi ugledu poštenih nakupovalcev našega blaga. Ker so taki primeri mogoči tudi v drugih prodajalnah, je potrebna budna pazljivost.

NOVOGORIČAN SLOKAR SEDMI

Za zaključek letošnje smučarske sezone so se nekateri najboljši jugoslovanski smučarji v nedeljo zbrali na dveh prireditvah in to na plazu pod Prisojnikom ter na smučiščih nad Češko kočo. Na prvi od teh dveh prireditev je v družbi z nekaterimi avstrijskimi tekmovalci startal tudi Novogoričan Slokar, ki je bil tako v letošnji, kot pretekli sezoni med najboljši jugoslovanskimi mladinci. To je potrdil tudi na nedeljski tekmi, ko je progo — slalom — s 40 vratci in 120 metrov višinske razlike prevozil v času 87,2 sekunde, kar mu je zadostovalo za sedmo mesto. Kot zanimivost naj povemo, da bi Slokar z enakim časom v članski konkurenci dosegel četrto mesto. a.-

IVO KODRIČ – DRŽAVNI PRVAK V JADRALNEM LETALSTVU

Mladinec Ivo Kodrič, član Aerokluba »Edvard Rusjan« je na nedavnem mladinskem državnem prvenstvu v jadralnem letalstvu postal državni prvak. Kljub temu, da je v konkurenci nastopalo samo deset tekmovalcev, uspeha mladega jadralca ni podcenjevati, saj so bili njegovi tekmeci zaradi boljših možnosti pri vadbi bolje pripravljeni. Kodrič se je udeležil tudi članskega prvenstva. Tu je dosegel dobro 12. mesto med 34 tekmovalci. Uspeh bi bil še večji, če bi mu vodstvo slovenske ekipe lahko zagotovilo boljše letalo. V članski konkurenci je namreč letel z nekim slabšim letalom, ki je bilo last Letalskega centra v Vršcu.

Priprave novogoriških nogometašev

Ligaško moštvo Nove Gorice je začelo z rednimi pripravami na predstoječo prvenstveno sezono, ki se bo začela prvo nedeljo v septembru. Kot smo izvedeli, se igralci pod vodstvom tovariša Vranješa dvakrat tedensko zbero na igrišču. Mimo tega pa jim je vodtvo pripravilo tudi pester program prijateljskih srečanj, ki so namenjena predvsem vigravanju moštva.

Med tednom bodo tako igrali z moštvi Tolmina, Primorja in Adrie. Njihov program nedeljskih srečanj pa je do prvenstva naslednji: Jutri gostovanje v Sežani, 14. povratno srečanje s Taborom v Novi Gorici, 21. avgusta mednarodno srečanje z moštvom iz Čedada in 28. avgusta pokalno srečanje z enim izmed ljubljanskih moštev (ime še ni znano). Vsekakor pester spored in lahko rečemo, da se sezona za Novogoričane začne že v avgustu. Upamo, da bodo tega najbolj veseli ljubitelji nogometa.

Kar zadeva spremembe v moštvu, so nam povedali, da bodo novogoriško moštvo ojačali: Faganel in Anič, ki sta pred časom že igrala za Novo Gorico in bivši koprski igralec Piščanec. Računajo pa tudi na nekatere mladince.

Ob koncu našega razgovora so nam tudi zaupali, da se vsi od tovariša Karadžiča pa do neumornega tovariša Varla ukvarjajo s vprašanjem finančnih sredstev. Sezona je tako rekoč tu. Denarja pa ni od nikoder. Zopet je vse samo pri obljubah, zato bi bilo prav, da ne bi pri teh tudi ostalo. Spomnimo se samo lanske sezone, ko je bil novogoriški nogomet prav zaradi tega na robu propada. Sedaj je torej čas, da se uredi tudi to zelo pereče vprašanje. a.-

ZMAGA MLADIH NOVOGORIŠKIH KAJAKAŠEV

Pod pokroviteljstvom zdravilišča Radenska Slatina je bilo v nedeljo že tretje medrepubliško tekmovanje v kajakih in kanujih na reki Muri. Nastopili so tekmovalci iz Zagreba, Ljubljane, Nove Gorice in domačini. Ob nekoliko narasli Muri so organizatorji na približno 300 metrov dolgi progi postavili 15 vratec.

Novogoričani so tokrat nastopili z nekaterimi mlajšimi močmi z Bojanom Poberajem na čelu. Svojo nalogo so nadvse dostojno opravili. Poberaj je tako premočno zmagal v članski konkurenci, kjer se je na drugo mesto uvrstil veteran Zagrebčan Hlavaček. Mlademu Novogoričanu Kodelji je za las ušla zmaga v mladinski konkurenci, medtem ko se je njegov klubski tovariš Rejc uvrstil na osmo mesto. K vsemu je treba še dodati ekipno zmago Novogoričanov, s čimer je bil uspeh skromnega novogoriškega zastopstva na Muri še večji. — a..

RIBIŠTVO POSPEŠUJE TURIZEM

Že ves mesec je opaziti v ribištvu ob zgornjem toku Vipave velik porast. V vode ribiške družine iz Ajdovščine prihaja poleg številnih članov družine tudi mnogo ribičev iz srednjega in spodnjega toka reke. Temu je iskati vzroke v tem, da je v drugi polovici junija izteklo, ob prometni nesreči pri Potočah, v Vipavo več tisoč litrov nafte, ki je povzročila veliko škodo pri ribjem zarodu. Nižje od Kasovelj pa vse do Mirna so ribe neužitne, čeprav niso strupene. Zato prihajajo ribiči iz Nove Gorice in drugih krajev na ribolov v zgornji del reke.

V preteklem tednu pa smo predvsem pri Velikih Žabljah zabeležili izredno velik naval tujih športnih ribičev. Le-ti morajo pri ajdovski družini kupiti enodnevne lovilnice, na podlagi katerih lahko lovijo v vsem zgornjem toku Vipave. Kot kaže praksa zadnjih let, bo v bližnji prihodnosti postalo ribištvo, predvsem športno, eno izmed navažnejših stranskih panog turizma v Vipavski dolini.

Nekateri športni ribiči iz Avstrije in Italije so Vipavo kot ribjo reko zelo pohvalili. Dejali so, da so postrvi iz te reke izredna specialiteta, ribe pa na sploh prijemajo bolje kot v drugih rekah, npr. v Soči.

4. septembra začetek nogometnega prvenstva

Na nogometni zvezi Slovenije so se dokončno dogovorili, da bo začetek ligaškega nogometnega tekmovanja v slovenskih ligah prvo nedeljo v septembru. Do začetka prvenstva nas torej loči še dober mesec dni, pred tem pa bo tudi na primorskih nogometnih igriščih na sporedu vrsta prijateljskih srečanj, ki bodo služila predvsem kot zadnji trening posameznih moštev.

S tem, da je enajsterica Kopra izpadla iz prve slovenske lige, bomo imeli na primorskem letos samo zastopnika v moštvu Nove Gorice. Kot so nam povedali v Novi Gorici bodo igralci začeli z rednimi pripravami konec tega meseca.

ŠPORTNIKI VPRAŠUJEJO:

Koliko in kdaj?

Športna društva v Kopru skoraj brez izjeme kažejo s prstom eno na drugo: »Ti so dobili, mi v primerjavi z njimi skoraj nič.« Kaže, da nekaj ni v redu. Rokometaši, ki so se uvrstili v prvo slovensko ligo, trenirajo z dvema žogama. Igralci nimajo ne copat ne druge opreme. Nekoliko boljše je pri nogometaših, vendar tudi njih žuli denarna stiska. Uprava se je bolje znašla, dočim je od uprave rokometnega kluba ostalo bore malo. Kdo je kriv?

Plavalci in jadralci nekako životarijo, čeravno so še daleč od tistega, kot bi moralo biti. Kegljači se več ali manj sami financirajo, zato pa med njimi najdemo izredno malo mladih ljudi. Strelske družine so več ali manj pod pokroviteljstvom delovnih kolektivov in zaradi tega jim voda ravno ne teče v grlo. Atletike v Kopru že nekaj let ne poznamo, Partizan je aktiven le v Hrvatinih, koprski pa spet počiva.

Svet za telesno kulturo pri skupščini občine Koper in občinska zveza za telesno kulturo ne kažeta preveč zanimanja za razvoj športa in zato ni čudno, če je stanje v Kopru tako porazno. Sicer pa, če bo šlo tako naprej, bomo v Kopru čez leto ali dve brez športnih objektov in brez telesne kulture.

Občinska zveza, ki ima glavno besedo pri razdeljevanju razpoložljivih sredstev, letos še ni obvestila društev, po kakšnem ključu bodo sredstva razdeljena. Leto se je krepko nagnilo v drugo polovico, društva pa čakajo in ugibajo, koliko bodo dobila in kaj bodo lahko s tem napravila.

jk

IZREDNI OBČNI ZBOR NOGOMETAŠEV »JADRANA« IZ DEKANOV

V bodoče samo mladinci

Prejšnji teden je bil v Dekanih izredni občni zbor nogometnega kluba. Marljivi odborniki so se znašli pred nerešljivimi problemi, med katerimi je največji pomanjkanje finančnih sredstev. Nenehna skrb in moledovanja za bore denarce so problemi, ki ne tarejo le odbornikov dekanskega kluba. Tudi drugod ni mnogo bolje. Le da so Dekani majhna vas, ki res ni v stanju vzdrževati nogometnega kolektiva, čeravno so pomagali, kolikor so mogli. Tudi odziv kolektivov ni več tak, kot je bil pred leti. Le z dotacijo občinske zveze za telesno kulturo Koper pa res ne morejo zagotoviti svojim nogometašem nastopa v primorski nogometni ligi.

Zelo težko so se zborovalci odločili za opustitev članske ekipe. Ekipe, ki je vsa leta nazaj, posebno pa še v lanski sezoni, bila ena najboljših v ligi. Naslov prvaka jim je ušel za las. Zborovalci so si bili na jasnem o tem, da bi jim naslov prvaka prinesel več žalosti kot veselja, ker se tekmovanja v drugi slovenski ligi ne bi mogli udeležiti, če pomoči ne bi dobili.

Vendar pa so vsi prisotni toplo pozdravili sklep, da se tradicija nogometa v Dekanih nadaljuje. Vso skrb bodo zato posvetili pionirjem in mladincem. Mladince bodo vključili v koprsko mladinsko ligo, kjer bo predvidoma tekmovalo deset mladinskih ekip z območja podzveze Koper.

S tem pa seveda ni rečeno, da v Dekanih čez leto ali pa dve ne bodo spet ustanovili članske ekipe. Vaščani si želijo nogometnih tekem in odborniki, ki so bili izvoljeni v novi odbor, bodo morali naprej gojiti nogometno tradicijo v vasi. jk

Novogoriški atleti v Kranju

V soboto je bilo v Kranju veliko mednarodno atletsko tekmovanje, ki so se ga udeležili nekateri odlični jugoslovanski, avstrijski in češki tekmovalci. Med okoli 170 tekmovalci so na kranjski prireditvi z uspehom nastopili tudi štirje Novogoričani.

Novak je tudi tokrat — že petič — preskočil 190 cm in zasedel četrto mesto. Kot zanimivost naj povemo, da je tudi tokrat skušal izenačiti jugoslovanski mladinski rekord — 195 centimetrov — in je lestvico na tej višini le za malenkost podrl. Navzlic temu pa smo z odlično formo Novaka lahko zelo zadovoljni in se zato kmalu lahko nadejamo še prijetnejših vesti.

Orel je imel v Kranju smolo. Pri petem skoku — nastopil je v troskoku — si je poškodoval nogo, potem ko je že vse kazalo, da mu bo uspelo izboljšati več let stari slovenski mladinski rekord. Tako pa je dosegel še vedno odličnih 13.99 cm in četrto mesto.

Cejeva je bila v Kranju najbolje uvrščena Novogoričanka. Zasedla je dve drugi mesti in to s solidnim rezultatom 12.8 v teku na 80 m zapreke in s slabih 140 cm v skoku v višino.

Omeniti je še mlado in zelo vestno Srebrničevo, ki s tekme v tekmo dosega boljše rezultate. V Kranju je v teku na 80 m ovire zasedla sedmo mesto, pri čemer je omeniti, da so jo časomerilci »opeharili« za nekaj desetink. — a..

nesreče in nezgode

Na boku 22 m po cestišču

26. julija popoldne se je peljal z Mosta na Soči proti Tolminu z osebnim avtom GO 26-26 33-letni Vlado Hampučan iz Tolmina. Na blagem levem ovinku ga je zaradi mokre ceste začelo zanašati, ga obrnilo na streho in potem na levi bok, da je drsel še 22 m po cestišču in se ustavil šele pri opornem zidu. Vozniku se ni pripetilo nič hudega, vtem ko je na vozilu za okoli 5000 novih dinarjev škode.

Kolesarka z eno roko na krmilu

Prejšnji ponedeljek se je peljala s kolesom iz Mirna proti Vrtojbi 40-letna Vida Beltram iz Mirna. Krmilo je držala le z eno roko, v drugi pa je imela skodelico z ribami. Zapeljala je na rob asfaltnega cestišča, kjer jo je na pesku spodneslo, da je padla. Padec je bil tako nesrečen, da je dobila prelom lobanje, rano na zatilniku in udarec v hrbtenico. Odpeljali so jo v šempetrsko bolnišnico.

Ni upošteval prednosti

Prav tako prejšnji ponedeljek se je pripetila prometna nesreča pri mostu čez Hubelj pri Ajdovščini. 32-letni Slavko Žvanut iz Ajdovščine se je peljal z mopedom proti Novi Gorici. Pri mostu mu je iz nasprotne smeri pripeljal kolesar Štefan Ergaver iz Ajdovščine, star 54 let. Nakazal je spremembo smeri v levo, čeprav mu je prihajal nasproti mopedist. Nato je tudi zavil v levo in mopedist ga je podrl. Osta sta padla. Mopedist je dobil rano na čelu in lažji pretres možganov, kolesar pa zlom desne ključnice.

Zaneslo ga je v nasproti prihajajoče vozilo

27-letni Danijel Jaques, francoski državljan, se je prejšnji ponedeljek peljal z osebnim avtom iz Nove Gorice proti Rožni dolini. Na križišču ga je na mokri in spolzki cesti zaneslo v levo, da se je zaletel v nasproti prihajajoči osebni avtomobil GO 38-99, ki ga je upravljal 35-letni Andrej Štrukelj iz Solkana. Voznika sta ostala zdrava, a na vozilih je škode za okoli 8000 novih dinarjev.

Dva huje poškodovana v Ajbi

V nedeljo popoldne se je peljal iz Tolmina proti Novi Gorici z osebnim avtom 35-letni Theodore Felecis, francoski državljan, s sopotnikom Klavdijem Tlientejem iz Benetk. Na levem blagem ovinku v bližini železniškega mostu čez Sočo v Ajbi ga je na mokrem cestišču zaneslo. Zadel je v obcestni odbijač, ga odlomil in drsel 45 m po cestišču ter nato trčil v vogal betonskega mostu in se prevrnil na levi bok. Voznik in sopotnik sta dobila več hujših udarcev po telesu in se zdravita v šempetrski bolnišnici. Škoda na vozilu je velika, saj znaša 15.000 novih dinarjev.

Osebni avto v potok

45-letni Vasilij Ventini iz Kopra se je v nedeljo okoli poldne peljal z osebnim avtomobilom KP 113-59 proti železniškemu podvozu v Podbrdu. Tam je zapeljal na levo stran čez cesto in se prevrnil v potok Batava, kjer je vozilo obstalo na desnem boku. Voznik in sopotnik sta jo odnesla brez prask, škode na vozilu pa je za okoli 5000 novih dinarjev.

Avto se je kotalil 70 m globoko v dolino

V nedeljo popoldne se je peljal z Oblakovega vrha proti Spodnji Idriji z avtom GO 68-33 19-letni Vinko Vončina iz Gornje Kanomlje s sopotnikom Albinom Vončina iz iste vasi. Med vožnjo navzdol se mu je izpraznila prednja desna guma, kar je bilo razen neprimerne hitrosti vzrok, da je voznik izgubil oblast nad vozilom, zapeljal je čez cesto in avto se je kotalil po strmem travniku 70 m globoko v dolino. Pri nesreči je dobil hujše poškodbe sopotnikom Albinom Vončino iz iste peljali v ljubljansko bolnišnico. Na vozilu je škode za okoli 4000 novih dinarjev.

Padel je z motorjem

Prejšnjo soboto pozno zvečer se je peljal z Mosta na Soči proti domu v Modrejce z motornim kolesom NSU Prima Go-13-536 27-letni Milan Krivec. Na desnem nepreglednem ovinku na mostu čez Sočo ga je na mokrem cestišču zaneslo. Padel je in zodobil pretres možganov, večjo rano na glavi in odrgnine po desni roki ter nogi. Odpeljali so ga v goriško bolnišnico.

*

Skupno je bilo na območju štirih severnih občin v zadnjem tednu julija 16 prometnih nesreč, pri čemer je bilo 12 ljudi poškodovanih od tega trije huje, škoda na vozilih pa znaša okrog 80.000 novih dinarjev.

Zopet avto v morje

Ko je prejšnjo sredo vozil Tržačan Quarantino Parcela iz Kopra v Izolo tik za nekim tovornjakom, ki je pričel zavirati, je, da bi preprečil trčenje, naglo zavil na levo. Takrat pa mu je privozil nasproti s svojim avtom Jože Pečar iz Cereja. Da bi se tudi temu ognil, je krenil Tržačan spet na desno, kjer ga je zaneslo v morje. Rešil se je z lažjimi poškodbami, avto so pa morali povleči iz morja z dvigalom. Pomoč so mu nudili v Izoli. Škode je 170.000 S din.

Z avtom v drevo

Zaradi prenagle vožnje in mokre ceste avtomobilist Giovanni Caroldi iz Mester v Italiji ni zmagal ostrega ovinka nad Portorožem, zato ga je zaneslo v obcestno drevo. Pri tem se je nevarno poškodoval sopotnik Alfredo Forti, tudi iz Mester. Nesreča se je zgodila prejšnji četrtek ob eni ponoči. Škode četrt milijona S din.

Štirje ranjeni pri Petrinjah

V ponedeljek je okoli 8. ure izgubil zdaj v Nemčiji zaposleni Jože Mauko iz Kolombana pri Hrvatinih, pri Petrinji oblast nad svojim avtom, se zaletel na levo in odbil nato v desno v cestni usek. Mauko si je zlomil obe nogi, sopotnik Lucijan Koren iz Kopra ima počeno lobanjo, Maukova žena Marija in 9-letna hči Irena sta pa utrpeli manjše poškodbe. Vse so prepeljali v Izolo Škoda je ocenjena na 2 milijona S din.

Posledice vožnje sredi ceste

Pri »Vesni« v Portorožu je motorist Jože Mesarič iz Maribora v petek zavozil preveč na sredo ceste in zadel v avto Dunajčana Karla Sanierja, od katerega ga je odbilo še v avto Antonia Jagolina iz Gorice v Italiji. Pri tem je bil poškodovan njegov sopotnik in je moral na zdravljenje v Izolo.

Zadel v cestni smernik

Zaradi vožnje na skrajni desni je mopedist Anton Ratoša iz Kopra v soboto v Škocjanu pred Koprom zadel v cestni smernik. Zaradi poškodb je moral v bolnišnico v Valdoltri. Lažje je bil poškodovan tudi njegov sopotnik Viktor Peskar iz Kopra.

Nesreča na serpentinah

Na vožnji iz Postojne proti Planini je Nemec Helmut Goering za hip ustavil avto. Za njim vozeči Iranec Agha Seid Ashrafich ga je hotel prehiteti, zavil je zato na levo, pa opazil drug nasproti vozeči avto in se spet umaknil na desno, pri tem pa trčil v Georingov avto. Oba voznika sta utrpela poškodbe, škode je pa bilo za 900.000 S din.

Smrtna nesreča pri Hraščah

Blizu Hrašč pri Postojni je Jože Šmalcelj iz Sentvida pri Ljubljani prehiteval s svozim avtom neki tovornjak italijanske registracije in se zaletel v nasproti vozeči avtobus, ki ga je vozil Božo Hrvatin iz Kopra. Šmalcelj je bil na mestu mrtev, njegova hči Marjetka je dobila hude poškodbe, vozilo pa je bilo popolnoma uničeno. Avtovbus je utrpel 200.000 S din škode.

Štiriletna deklica pred avto

Ob privozu v Lucijo pri Portorožu je v petek popodne skočila pred avto Amadeja Ogriča iz Sečovelj štiriletna Natalija Fichec iz Francije. Avto je deklico podrl in so jo zaradi poškodb prepeljali v izolsko bolnišnico, kjer so pa ugotovili, da poškodbe niso resne.

Povožen gluhonemec

Ob stikališču Vanganelske in Smarske ceste v Kopru je prišel to sredo dopoldne nenadoma pred avto Tržačana Armanda Kotlerja 57-letni gluhonemi Karel Bobovc iz Kopra. Avto ga je podrl po cesti. Dobil je pretres možganov in je moral na zdravljenje v Izolo.

Poškodovan mopedist

V bližini Strunjana je v sredo zvečer mopedist Janez Kukovec iz Izole trčil v avto Ermanna Leiterja iz Trsta. Zaradi poškodb je bil oddan v izolsko bolnišnico. Škode 180.000 S din.

Dva požara avtomobilov

V Pobegih se je v sredo vžgal Ernestu Merklinu iz Izole osebni avto. Na pomoč so prišli koprski gasilci. škode je 900.000 S din. Istega dne se je vnela prikolica tovornjaka, ki ga je šofiral Anton Simčič iz Umaga. Tudi ta požar so prišli gasit koprski gasilci. Škodo so ocenili na pol milijona S din. Nesreča se je zgodila pod Črnim kalom.

Trije lažje ranjeni

V petek zvečer se je dogodila pri Selcah na Pivki nesreča, ko je Alojz Felicijan prehiteval neki avtobus, ki je vozil za tovornjakom. Pri tem je trčil v avto, ki ga je vozil Stanko Slabe. Trije potniki so bili lažje ranjeni, škode na vozilih je pa bilo za 850.000 S din.

Huda nesreča pri Dobravi

V nedeljo dopoldne so štirje študentje ustavili nemški kombi, ki je vozil iz Portoroža proti Izoli. Šofer jih je vzel v vozilo, pri Dobravi, med Strunjanom in Izolo, pa je, ko je hotel prehiteti neki italijanski avto, zadel v spredaj vozeči tovornjak, ki ga je vozil Josip Udovčič. Udarec je vrgel kombi v obcestno drevo, kjer se je ves prednji del zdrobil. Študent Andrej Terglav iz Ljubljane je bil na mestu mrtev, voznik, Nemec Edi Probst in študent Ernest Mesdner z Raven so bili huje ranjeni in so jih prepeljali v bolnišnico v Valdoltri, medtem ko je dobil dijak Pavle Harnfeld le praske. Zaradi nesreče je bil promet po cesti za celo uro ustavljen.

Trije huje ranjeni

Na vožnji na letovanje se je Nemec Johann Müller v Planini zaradi neprevidne vožnje zaletel v avto Draga Medveščka iz Trbovelj, ki mu je privozil nasproti. Pri trčenju je bil Müller hudo ranjen, hujše pa je bil poškodovan tudi njegov 14-letni sin Helmut. V Medveščakovem avtu se je občutno poškodoval sopotnik Silvo Pehar iz Trbovelj. Zdravijo se v Ljubljani. Škode na vozilih 1,300.000 S din.

Ranjena mož in žena

S ceste je zavozil v usek v nedeljo popoldne na vožnji iz Pivke v Postojno Novosadčan Radoslav Bregun. Sin in njegova žena Nada sta se hudo poškodovala in so ju prepeljali na zdravljenje v Ljubljano. Škode milijon S din.

Trije avtomobili v enega

V soboto je vozil med Kozino in Divačo v koloni avtomobilov 22-letni Italijan Paolo Gregueldo, nenadoma pa se je izločil in pričel prehitevati. Ker se ni mogel več vključiti v kolono, se je zaletel v nasproti vozeči avto Dunajčana Kurta Kirschfelda. V prekratki razdalji sta tedaj privozila za Kirschfeldom drug za drugim še koprski sodnik Anton Stariha in Avstrijec Franz Tomas ter se zaletela v že kamboliran avto. Stariha je bil najhuje ranjen, zlomil si je obe nogi, hude poškodbe pa je dobil tudi Gregueldo. Oba so odpeljali v bolnišnico v Valdoltri. Drugi so utrpeli le praske. Starihov avto je skoraj povsem razbit. Škoda na vseh štirih vozilih je ocenjena na 2 milijona S din.

Trčenje dveh motoristov

V petek popoldne je Giorgiu Fondi pri Portorožu pri prehitevanju nekega vozila privozil nasproti drug motorist. Da bi se mu izognil, je zadel v motor, katerega je prehiteval. Vrglo ga je po cesti in je moral zaradi poškodb v izolsko bolnišnico.

FRANCIJA IMA TUDI SVOJO NACISTIČNO STRANKO

Petsto nevarnih živali

V Franciji, deželi, ki ji rane, povzročene z okupacijo, še krvavijo, kjer spomini na mučenja, enote SS in na taborišča smrti ne bodo nikoli izbrisani, je še vedno nekaj Francozov, ki so si drznili ustanoviti proletarsko nacionalnsocialistično partijo, ki poziva na uboje in iztrebljanje.

Nikar si ne mislite, da gre za nepomembne pubertetne nemire mladih fantov, ki se od časa do časa igrajo s Hitlerjevimi slikami in vrtijo plošče s posnetki glasu vodje tretjega rajha. Gre za zrele ljudi, ki imajo tudi svojega fürerja in svoj program, imajo pa tudi denar. Ne skrivajo se. Nasprotno. Enkrat, tedensko se zbirajo v prvem nadstropju neke pariške restavracije, enkrat na mesec pa imajo sestanke v prostorih nekega združenja inženirjev.

Pred začetkom vsakega sestanka najprej pozdravijo svojega führerja, sicer zastopnika tovarne mila Jeana Moneta, s hitlerjevskim pozdravom »Heil Monet!« To je človek z značilno kratko ostriženimi lasmi, arogantnega obnašanja in z brki, ki povzročajo neugoden občutek. Potem z enominutnim molkom počastijo naciste, ki so padli po neuspelem puču leta 1942 in končno preidejo na priprave za prevzem oblasti.

Kakšen je njihov program? Führer ga brez zadržanosti pojasnjuje:

»Rehabilitirati hočemo rasizem in fizični moči povrniti njeno vrhovno oblast.«

In žrtve?

»Najprej se bomo pričeli ukvarjati z Židi, s tistimi tisoči, ki bi se radi pokazali kot naši prijatelji. Zanje bomo našli prostor v Centralnem masivu, ki bo od vseh strani obdan z bodečo žico. Iztrebili bomo vse tujce, ki žive v Franciji in ki se ne bodo hoteli pokoravati novi socialni ureditvi.«

Kakšen je delovni načrt teh ljudi?

»Letos bomo končno pripravljeni, da preidemo od teorije k dejanjem,« pojasnjuje führer. »Pričeli bomo razširjati letake, spet bomo izdajali naš list Viking, imeli bomo konference za javnost. Če nas bodo postavili izven zakona, bomo posnemali Hitlerjev primer. Ne bomo izbirali sredstev, da dosežemo svoj cilj.«

»In kako je s sredstvi?«

»Dogovarjam se z nacističnimi patrioti, ki so zbežali v Egipt in Argentino,« nadaljuje Monet. »Tisti, ki jih norci imenujejo vojne zločince, so mi pripravljeni pomagati. Zaupajo mi, razpolagal bom lahko z vsem bogastvom, ki se ga hočejo brezbožniške roke polastiti že od konca vojne sem.«

»Junija bom odpotoval v ZDA,« je dejal führer, »da bi podpisal dogovor z našimi ameriškimi brati. Čas končnega obračuna se bliža.« To so torej besede, ki jih lahko slišite leta 1966 sredi Pariza.

Ti nacisti se že sedaj urijo, da bi bili pripravljeni na prevzem oblasti. Vadijo se v bližini Sarsela.

Da bi postali njegovi ljudje odporni, je Monet prevzel esesovsko metodo treniranja. Da bi se naučili prenašati bolečine, morajo ti ljudje prestati najprej test z vžigalicami. Vžigalice je treba držati med prsti, vse dokler ne zgori do konca, pri tem pa ne sme testiranec niti treniti.

Poznajo tudi test s tiri. Da bi nacisti pokazali svoje junaštvo, položijo svoje glave na tire, ko se jim bliža vlak. In ne smejo vstati, preden jim tega führer ne ukaže. Če vstanejo prej, jih za vedno izključijo iz stranke.

Trenutno deluje v Franciji že 16, nacističnih skupin. Ta organizacija ima skupaj okrog 500 članov. To je petsto nevarnih živali, ki jim je treba delovanje preprečiti, in ne čakati, da bi virus, ki ga nosijo, prinesel zlo, — piše na koncu pariški tednik France Dimanche, iz katerega smo povzeli tale sestavek.

Ovcam bodo plombirali zobe

Ovce se — kot znano — pasejo skoraj vedno na trdem in kamnitem svetu. Mimo tega jim je prirojeno, da grizejo travo prav iz tal. Zato ni čudno, če si mnoge, razmeroma mlade živali, že zgodaj tako izrabijo zobe, da se na paši sploh ne morejo več dovolj nahraniti. To je napotilo angleške ovčerejce, da so začeli poskušati, kako bi ovcam popravili zobe.

Triletno raziskovalno delo, ki ga je financiral Svet za kmetijska raziskovanja, je menda pokazalo, da lahko en sam izvežban in dobro opremljen veterinar popravi zobe 70 do 80 ovcam v enem dnevu. Popravilo poteka v glavnem po istih principih kakor pri ljudeh ter se pri dobrih plemenskih živalih oziroma takih, ki dajejo fino volno, vedno izplača.

Za stvar se zanimajo tudi ovčerejci v Avstraliji in Novi Zelandiji.

KO PODIRAJO PRVO, GRADIMO DRUGO – ŽELEZNICO

Novo iz ruševin starega

Ni nenavadna samo usoda mnogih ljudi, mest, narodov in držav, zakaj čudna usoda prizadene lahko tudi marsikaj drugega, celo — železnico. Prihodnje leto bo točno 80 let, kar je 5. julija prvič zasopihala lokomotiva na tržaški postaji, da odpelje prvi vlak po novi, nekaj nad 18 km dolgi železniški progi proti Kozini. To se je zgodilo leta 1887, leta 1967 pa bo čez Kozino in Prešnico pridirjal prvič vlak po novi koprski železnici. Prav tedaj bodo izginili zadnji sledovi prve proge, ki je povezala Trst neposredno z višinsko Istro. Ob smrti prve se tako rodi druga, nova, potrebnejša, pomembnejša!

Zgraditev železnice Trst—Kozina na ozemlju, kjer je bilo treba premagati višino nad 500 m in se sprijazniti z vzponom 25 promilov, je bila za tedanji avstrijski Trst potrebna zato, da skrajša za 14 km prevažanje blaga in ljudi po dolgem ovinku okoli Nabrežine in Opčin. Za to razdaljo so se znižali stroški in draga Južna železnica je dobila tudi konkurenta. Zveza Trsta čez Kozino s Puljem je bila spričo tega postranskega pomena in skoraj brez praktične vrednosti.

Po novi razmejitvi med Jugoslavijo in Italijo je izgubila proga Trst—Kozina vsako vrednost, in to prav tako za Jugoslavijo, kakor za Italijo. Nekaj let so vlaki še vozili, potem jih ni bilo več in progo je prerašcala trava. Zdaj odstranjujejo in odvažajo pragove in tračnice. Za osemdesetletnico bo ostal samo še zapuščen spodnji ustroj. Prav tedaj bo zaživela druga, nova proga Prečnica—Koper, in prinesla Kopru večje gospodarsko življenje.

ZDRAVJE IN DELO V VISOKI STAROSTI

Profesor Cebotarev, ravnatelj sovjetskega inštituta za gerontologijo, je objavil rezultate ankete o zdravju 28.000 ljudi, starejših kot 80 let, od teh pa 7000 starejših od 90 let. Čeprav med njimi prevladujejo ženske, so ugotovili, da so slabšega zdravja, kot so moški. Pri intelektualnih delavcih trpi 50 odstotkov moških in 64 odst. žensk zaradi možganske skleroze. Na sklerozi ožilja boleha 69 odstotkov moških in 75 odstotkov žensk. Ti odstotki pa so občutno nižji pri ljudeh, ki so se ukvarjali z ročnim delom. Ta opazovanja pobijajo pogosto izražena mnenja, da so intelektualni delavci bolj zdravi kot so ročni delavci. Te primerjave pa bi bile popolnoma točne edino v primeru, če bi bili življenjski pogoji obeh skupin izven delovnega mesta enaki.

Vsaj enkrat ugodno za kadilce

Na nesrečo to ne izvira od zdravnikov, marveč od specialistov francoske organizacije za varnost na cestah. Poročilo ima tale naslov: »Pri zmernih hitrostih kadilci bolje prenašajo utrujenost za volanom«. Zaključki pa so tile: test so izvajali s 24 hudimi kadilci in 24 ljudmi, ki sploh ne kadijo. Pozornost šoferjev so nadzorovali dve uri in pol. Skupina kadilcev se je pripravljala na poskus enkrat s kajenjem po volji, drugič pa niso kadili od prejšnjega večera.

Ugotovili so dvoje važnih dejstev: 1. če ne kadijo, izgubijo kadilci mnogo svoje sposobnosti za pozornost; 2. če kadijo, so enako pozorni, in še več, dlje časa so sposobni upirati se monotoniji kot pa nekadilci.

Otrok iz džungle

Indonezijski tisk je objavil vest, da so v džungli našli napol divjega dečka, ki so ga ljudje po junaku Kiplingovega romana imenovali Novi Mogli.

Predstavnik policijskega komisariata mesta Makasere je izjavil dopisniku agencije Antara, da je policijska patrola na področju mesta Parapare ujela opico, ki je v naročju nosila okrog tri leta starega otroka. Le s težavo je policiji uspelo iztrgati ji otroka.

Preiskava je pokazala, da je opica ukradla otroka iz hiše, ko mu je bilo le nekaj tednov. Polna tri leta je opica skrbela za otroka, ga negovala in hranila. Otrok, ki ima še danes polno navad iz džungle, je samo rastlinsko hrano, v glavnem sadje. Sedaj živi v hiši svojih staršev v Parapari. Je zdrav in se dobro počuti. Dali so mu tudi ime Rimba, kar pomeni džungla.

Vodna pot Črno morje – Baltsko morje

Med projetiranimi vodnimi potmi v Sovjetski zvezi je tudi povezava Črnega morja z Baltiškim morjem. Ladje s tonažo do 5000 ton bi plule z juga po Dnjepru, ki je že reguliran, ker so na njem že zgradili vrsto hidrocentral. Podobno bodo napravili na Njemnu. Njemen in Dnjeper bi povezali z izkopom 400 km dolgega kanala, ki bi deloma šel po toku reke Pripet, ki priteka v Dnjeper. Na tem območju bo kanal izkopan skozi močvirja Bele Rusije, imenovana Pripetska močvirja. Pri tem bi meliorirali 4 milijone hektarov zemljišč.

Pravijo, da bodo ameriški astronavti leteli na Luno že aprila 1968 — se pravi, nekaj let poprej, kot so pa to računali — zahvaljujoč uspešnemu poletu in delu, ki sta ga pred dnevi opravila v vesolju astronavta John W. Young in Michael Collins (na sliki).

ŠESTNAJST STANOVANJ V ENEM MESECU

Na svetu je že toliko industrijskih načinov gradnje stanovanj, da je nujno povsod, kjer jih še primanjkuje, čimprej preiti na tak način gradnje. Lep primer za to imamo na Švedskem. V Skandinaviji se nepretrgoma trudijo, čimprej in čimbolj uporabiti v praksi vse ideje za pospeševanje gradenj. Stockholmsko podjetje »Ohlson in Skarne« je pred kratkim zgradilo hišo s 16 stanovanji v 30 dneh. Za zgraditev ogrodja so potrebovali 8 dni, hišo pa so pokrili v 3 dneh. Med vnaprej izdelanimi elementi je bil kompletni sistem za toplotno ogrevanje in ventilacijo ter vsa električna instalacija. Standardne površine stanovanj v tej hiši, ki stoji v predmestju mesta Uppsala, so 60, 90 in 120 kv. metrov. Stene pa se lahko premeščajo in količkaj spreten najemnik lahko notranjost stanovanja preuredi po svoji želji in poveča ali zmanjša število prostorov. Vse stene stanovanja obložijo z oblogami iz polsti in plastike, preden namestijo notranje stene. Instalacijske naprave so skoncentrirane v kanalu, ki je dostopen s stopnišča. Dvigalo je hidravlično, rov zanj pa gradijo vzporedno s hišo.

Svetloba uničuje vitamine v mleku

Pakiranje živil v umetne plastične materiale »konservativci« pogosto brez pravega razloga kritizirajo. Moramo pa razlikovati nehomogene umetne snovi, ki so trde, in homogene snovi, ki so elastične in mehke tudi brez posebnega dodatka v ta namen. Ker visokomolekularne snovi ne izhlapevajo in jih moremo le s silo in z izrednimi sredstvi topiti, so umetne snovi brez dodatka za mehčanje večinoma najboljši material za pakiranje naravnih snovi.

Največja mlekarna na Nizozemskem »Van Grieken Melk V. N.« v Haagu je dala razviti v laboratorijih za umetne snovi koncerna Shell folijo, ki ne omogoča samo poceni in ustreznega pakiranja mleka, ampak ga varuje pred nezaželenimi kemičnimi spremembami bolje, kot pa so ga doslej vse embalaže, vključno steklenice.

Poglavitni sovražnik vitamina C v mleku je svetloba. V navadnih steklenicah že v eni uri razpade 90 % vitamina C. V riboflavinu ali vitaminu B 2 nastajajo v osvetljenem mleku fotokemične reakcije, katerih posledica so nezaželene spremembe okusa. Zato sedaj pakirajo v omenjeni mlekarni mleko v polietilenske vrečke, ki so zunaj bele, na notranji strani pa črne. Čeprav ni folija debela niti 1/10 milimetra, zadržuje dnevno svetlobo tako dobro, da razpade v 4 urah 15 % vitamina C. Polietilen je vrsta visokomolekularnega parafina, ki tudi brez mehčala ostane visoko elastičen pri temperaturi v hladilniku.

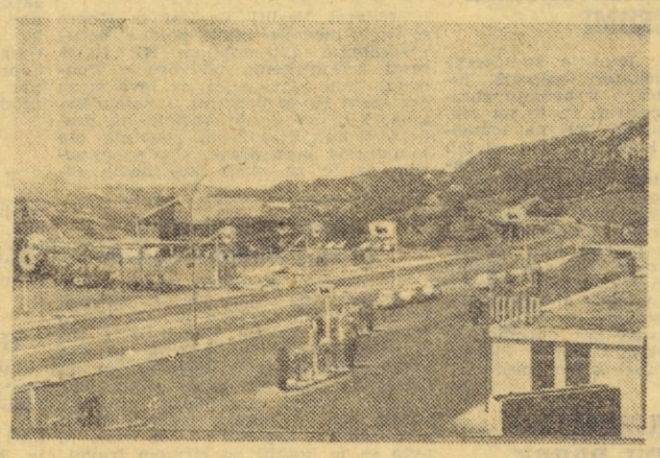

Poročali smo že, da na obali pripravljajo dolgoročnejšo rešitev prometnih zadreg z zgraditvijo štiripasovne ceste. Kako je takšna rešitev videti že uresničena, kaže gornja slika, posneta pred dnevi na znani italijanski avtomobilski cesti »Strada del sole« (Sončna cesta) med Firencami in Bologno

»Gospa, pred dogodkom ste nam povedali, da bo nekoga ogrožala padajoča utež in da moramo, če ga hočemo rešiti, prestopiti kable nabite z elektriko. Natančno se zavedam, da moj pogin v primeri z varnostjo človeškega življenja prav ničesar ne pomeni. Toda spoznal sem, da ga potem, ko prestopim električne kable in pri tem umrem, vseeno ne bom mogel rešiti. Prej, ko bi ga dosegel, bi ga utež raztreščila in jaz bi se uničil po nepotrebnem. Nekega dne bi bil morda spet nekdo v nevarnosti, pa bi ga lahko rešil — če bi živel! Ali sedaj razumete gospa?«

»Torej si izbiral med dvema možnostima: ali naj umre samo človek, ali pa naj umreta oba. Ali imam prav?«

»Seveda! Ni ga bilo mogoče rešiti. Bil je zapisan smrti. Zakaj naj bi se torej še sam uničil? Tega mi tudi nihče ni ukazal.«

Psihologinja se je igrala s svinčnikom. Isto zgodbo je slišala že osemindvajsetič. Končno je postavila robotu odločilno vprašanje:

»Zares si ravnal skoraj upravičeno. Kdaj pa si se spomnil tega?«

Robot je oklevaje črhnil: »Sinoči smo o tem razpravljali in nekdo med nami se je tega spomnil. Zamisel se mi je zdela zelo pametna.«

»In kdo je bil ta?«

Robot je napeto premišljeval. »Ne vem; pač nekdo izmed nas.«

Dr. Calvinova je vzdihnila. »To je vse. Lahko greš.«

Naslednji robot je bil številka devetindvajset. Sledilo mu je še trinštirideset robotov. Vsi so odgovorjali enako.

Generalnega majorja Kallnerja je stvar začela jeziti. Na Osrednji postaji že teden dni niso delali in prav toliko časa sta oba strokovnjaka s svojimi nekoristnimi poskusi otežkočala položaj.

Dr. Calvinova ga je nadlegovala: »In zakaj bi tega ne storili, general? Saj je vendar popolnoma jasno, da so sedanji pogoji nemogoči. Edini izhod je osamitev robotov. Če tega ne storite, zahtevam, da vseh trinšestdeset robotov takoj uničite.«

»Kaj spet zahtevate,« je planil Bogert in s kakšno pravico? Roboti ostanejo tam, kjer so. Jaz odgovarjam zanje, ne vi!«

»Če je tako, potem odpovedujem službo,« je grozeče dejala dr. Calvinova. »V skrajnem primeru bom o vsej zadevi obvestila javnost.«

»Ena sama beseda, dr. Calvinova«, se je zdaj oglasil general, »vas lahko pripelje v zapor.«

Bogert je skušal stvar omiliti. »Le počasi,« je pomirjujoče spregovoril. »Nekaj časa potrebujemo pa bo spet vse v redu. Končno bomo vendar ukanili robota, ne da bi zaradi tega kdo odpovedal službo, romal v zapor ali pa vrgel skozi okno dva milijona dolarjev.«

Brenčanje zvonca je prekinilo njihov razgovor.

»Naprej,« je zamrmral general Kallner.

Vstopil je Gerald Black. Nekam v zadregi je začel: »Menil se, da je najbolje, če pridem naravnost sem. Zato tudi nikogar nisem prosil za dovoljenje.«

»Kaj se je zgodilo?« je vprašal general.

»Nekdo je skušal nasilno zapustiti vesoljsko ladjo, v kateri so roboti.«

»Ali so ključavnice v redu?«

»Da! Ukazal sem tudi, naj pazijo na ladjo. Menil sem, da je prav, če vas o tem obvestim.«

»Kdo nadzoruje ladjo?« je zanimalo generala.

»Robbins in Mc Adams.«

Vsi so se zamislili. Nato je dr. Calvinova poroglijivo spregovorila: »No, kaj pravite na to?«

Kallner se je v zadregi popraskal po glavi.

»Ali morda ni očitno, da je hotel Nestor 10 pobegniti. Saj mu je bilo tako ukazano, naj izgine kamor koli. Vsekakor je zmožen celo tega, da si prisvoji ladjo in z njo odleti nekam v vesolje. Nihče ne ve kaj si bo še izmislil. Ali sedaj še vedno menite, da naj ostanejo roboti skupaj?«

»Neumnost,« jo je prekinil Bogert. »Vse to sklepate zaradi nekaj prask, ki jih je Black opazil na vratih.«

Dr. Calvinova se ni zmenila za njegov odgovor. »Ali ste pripravili analize, ki sem jih zahtevala?« je vprašala.

»Da.«

»Pokažite jih, prosim.«

»Ne.«

»Zakaj pa ne?«

»Ker je za vas to brez pomena, Susan. Povedal sem vam že da so NS-2 roboti precej stanovitni v svojem obnašanju. To potrjuje tudi moja analiza. Majhne možnosti, da bi v skrajnih okoliščinah reagirali drugače kot običajno, sicer ne gre zanikati. Vendar ni verjetno, da bi take okoliščine nastopile. Pustite, naj ostane pri tej razlagi. Nikakor pa ne dovolim, da bi uničili trišestdeset robotov samo zaradi tega, ker ne morete med njimi odkriti Nestorja 10.«

Susan Calvinova ga je gledala tako dolgo dokler ni povesil pogleda.

»Saj razumem, dr Peter Bogert, vi prav ničesar ne boste dovolili, kar bi vas oviralo na poti do ravnatelja družbe.«

»Toda, prosim vas,« se je razdraženo oglasil Kallner.

»Ali vztrajate pri tem, dr. Calvinova, da ni drugega izhoda?« je vprašal Bogert.

»Ne morem si predstavljati« je odgovorila utrujeno, »Sicer pa, ali niste dejali«, obrnila se je k Bogertu, »da roboti NS-2 nimajo pojma o fiziki vesolja?«

»Res je«, je namesto Bogerta odgovoril Black, ki je vse doslej molčal. »Ko so prispeli semkaj, niso o njej prav ničesar vedeli.«

»In zakaj ne?« dr. Calvinova je bila vedno bolj razburjena. »Zakaj niso robote NS-2 seznanili z vesoljsko fiziko?«

»To vam lahko povem«, se je vmešal Kallner. »Menili smo namreč, ada bi v tovarni lahko kaj zasumili, če bi samo nekatere robote seznanili s to znanstveno panogo, drugih pa ne . . «

»Že razumem!« Dr. Calvinova se je zamislila in čez nekaj časa spet spregovorila: »Prosim, pustite me za uro ali dve na miru. Pripravila bom načrt, tako . . .«

Sedela je ob Bogertu, ki je brez posebnega zanimanja spraševal robote.

Vstopil je robot številka štirinajst in izročil Bogertu številčno tablico.

»Sedi fant!« je velel Bogert. »Ali si bil danes že tukaj?«

»Ne, gospod.«

M. Twain:

Tom Sawyer-detektiv

31. Komaj je preteklo deset minut, že sta onadva malopridneža pridirjala na krov; skočila sta na breg in nisva ju več videla. Do zore sva čakala in upala, da se še vrneta, a ju ni bilo na spregled. Morda le nista mogla Jacka dohiteti in sta izgubila njegovo sled, sva si rekla in se s tem tolažila. Tom in jaz sva se dolgo pogovarjala, kako se bo vse končalo zanj. Najbrž, tako je menil Tom, mu bosta ostala ves dan za petami, ne da bi Jack kaj sumil, a brž ko se bo znočilo, ga bosta kje ubila in mu vzela čevlje z diamanti. Kar smilil se nama je.

32. Šele pozno popoldne so popravili ladijske stroje. Ko smo pristali nedaleč od farme strica Silasa, je bilo sonce že v zatonu. Ubrala sva jo naravnost proti javorovemu gozdiču, da bi Jacku povedala, zakaj sva tako pozna, in mu rekla, naj čaka na naju, da prideva k Bracu in tam poizveva za vse, kot sva mu bila obljubila. Pravkar sva zavila okoli tobačnega polja, ko sta zdajci planila dva moža prek poti v gozdič, in hip nato sva zaslišala grozanski krik na pomoč. »Zdajle sta umorila ubogega Jacka,« sva si rekla in v smrtnem strahu zbežala v goščavo.

33. Komaj sva se skrila, sva spet zagledala dva moža, ki sta tekla mimo naju in izginila v gozdiču. Že v prihodnjem trenutku so planili vsi štirje na prosto, dva sta bežala in druga dva sta ju zasledovala. Mrzel pot nama je oblival čelo, ko sva čepela na tleh in vlekla na ušesa, a slišala sva samo, kako nama razbija srce. Zdajci zašepeče Tom: »Lej no! — Kaj pa je to?« — »Ni me treba prav nič strašiti, ker sem tako ali tako od groze že na pol mrtev,« sem mu rekel. »Toda poglej vendar, kdo prihaja tamle po stezi.«